

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2001-2002

6 december 2001

ONTWERP VAN DECREET

**houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap
voor het begrotingsjaar 2002**

BELEIDSBRIEF

**Buitenlands Beleid
Beleidsprioriteiten 2001-2002**

BELEIDSBRIEF

**Buitenlandse Handel en Extern Economisch Beleid
Beleidsprioriteiten 2001-2002**

BELEIDSBRIEF

**Ontwikkelingssamenwerking
Beleidsprioriteiten 2001-2002**

VERSLAG

**namens de Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden
uitgebracht door de heren Freddy Sarens, Frans Ramon en Patrick Hostekint
aan de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting**

Samenstelling van de commissie :

Voorzitter : de heer Luc Van den Brande.

Vaste leden :

de heren Freddy Sarens, Walter Vandenbossche, Luc Van den Brande, Johan Weyts ;

de heren Louis Bril, Peter Gysbrechts, Jacques Laverge, Stefaan Platteau ;

de heren Karim Van Overmeire, Christian Verougstraete, Miel Verrijken ;

de heren Peter De Ridder, Patrick Hostekint ;

de heer Frans Ramon ;

de heer Johan Sauwens.

Plaatsvervangers :

mevrouw Brigitte Grouwels, de heer Erik Matthijs, mevrouw Trees Merckx-Van Goey, de heer Jef Van Looy ;

de heren Julien Demeulenaer, Didier Ramoudt, Marc van den Abeelen, Paul Wille ;

mevrouw Hilde de Lobel, de heren Pieter Huybrechts, Luk Van Nieuwenhuysen ;

de heren Marcel Logist, Jacques Timmermans ;

de heer Eloi Glorieux ;

de heer Etienne Van Vaerenbergh.

Zie ook :

886 (2001-2002)

– Nr. 1 : Beleidsbrief

907 (2001-2002)

– Nr. 1 : Beleidsbrief

880 (2001-2002)

– Nr. 1 : Beleidsbrief

Zie :

12-A (2000-2001)

– Nr. 1 : Advies van de SERV over het begrotingsbeleid 2002 van de Vlaamse Gemeenschap

13 (2001-2002)

– Nr. 1 : Toelichting

14 (2001-2002)

– Nr. 1 : Ontwerp van decreet

– Nr. 2 : Amendementen

– Nr. 3 : Verslag

15 (2001-2002)

– Nr. 1 : Ontwerp van decreet + Bijlagen + Errata bij de bijlagen

– Nrs. 2 tot 6 : Amendementen

– Nr. 7-A : Verslag namens de Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Huisvesting en Stedelijk Beleid

– Nr. 7-B : Verslag namens de Commissie voor Brussel en de Vlaamse Rand

16 (2001-2002)

– Nr. 1 : Verslag van het Rekenhof

INHOUD

Blz.

DEEL I : ALGEMEEN BUITENLANDS BELEID EN EUROPESE AANGELEGENHEDEN	9
1. TOELICHTING DOOR DE HEER PAUL VAN GREMBERGEN, VLAAMS MINISTER VAN BINNENLANDSE AANGELEGENHEDEN, AMBTENARENZAKEN EN BUITENLANDS BELEID	9
1.1. Algemene situering	9
1.2. De Europese Unie	10
1.3. De samenwerking in multilateraal verband	10
1.4. Samenwerking met buurlanden en buurregio's	11
1.5. De landen van Centraal- en Oost-Europa	12
1.6. Betrekkingen met de landen buiten Europa	12
1.7. De organisatie van het Vlaams Buitenlands Beleid	13
2. ALGEMENE BESPREKING : VRAGEN EN OPMERKINGEN VAN DE LEDEN	13
2.1. Ordemotie	13
2.2. Algemene inschatting van het beleid	13
2.3. Vlaanderen en de Europese Unie	14
2.3.1. Voorbereiding van de volgende Intergouvernementele Conferentie	14
2.3.2. De omzetting van de Europese regelgeving	14
2.3.3. De versterking van de deelstaten in de Europese constructie	15
2.3.4. Het mobiliseren van de publieke opinie rond Europa	16
2.3.5. Het Comité van de Regio's en de werkgroep van de constitutionele regio's	16
2.3.6. Interreg III	17
2.3.7. Inschatting van de prestaties van de Belgische regering als EU-voorzitter	17
2.4. Multilaterale organisaties	17
2.5. Het bilateraal buitenlands beleid van Vlaanderen	18
2.5.1. Naburige regio's en buurlanden	18
A. Frankrijk	18
B. Nederland	18
C. Duitsland	18
D. Buurregio's	19
2.5.2. Centraal- en Oost-Europa	19
A. Heroriëntering van het beleid	19
B. De Balkan	19
2.5.3. Landen buiten Europa	20
A. Zuid-Afrika	20
B. Marokko	21
C. Chili	21
D. Quebec	21
E. Het Verre Oosten	21
2.6. Stimuleren van vredesprocessen	22

2.7. De organisatie, werking en financiering van het Vlaams buitenlands beleid	23
2.7.1. Nieuw ministerie voor buitenlands beleid en internationale samenwerking	23
2.7.2. Herijking van het internationaal voorlichtingsbeleid	24
2.7.3. Instrumenten voor het Vlaams buitenlands beleid	25
A. Interministeriële Conferentie Buitenlands Beleid	25
B. De Benelux	25
C. Budgetten voor noodhulp en humanitaire hulp	25
2.8. Begrotingstechnische opmerkingen	25
3. ALGEMENE BESPREKING : ANTWOORDEN VAN MINISTER PAUL VAN GREM- BERGEN	26
Een beleid gedragen door de basis : Europa als noodzakelijk legitimerend en identificato- rischproject	26
Een beleid gericht op de versterking van het regionaal gegeven	27
De Vereniging van de Regio's van Europa	28
Over de gepercipieerde versnippering van het Vlaamse buitenlandbeleid en de toekomstige oprichting van een eengemaakt Vlaams buitenlandministerie	28
Kredieten voor buitenlandse reizen van de minister-president	28
Internationale tentoonstellingen als instrument van buitenlandpolitiek	29
Het stimuleren van diverse vredesinitiatieven in of nabij de Europese ruimte	29
Perceptie van de islam	29
Bilaterale betrekkingen met Duitsland	29
Bilaterale betrekkingen met Marokko	30
Bilaterale betrekkingen met Zuid-Afrika	30
Bilaterale betrekkingen met Frankrijk en draagwijdte van de recent door Vlaanderen af- gesloten bilaterale akkoorden	31
Begrotingstechnische kwesties	31
Interreg III-programma	31
Buitenlandse contacten van het Vlaams Parlement	31
4. INDICATIEVE STEMMINGEN	32
4.1. Indicatieve stemming over de decreetsbepalingen	32
A. Artikel 15 (programma 12.1)	32
B. Artikel 35	32
C. Artikel 76	32
4.2. Indicatieve stemming over de begrotingstabel – Afdeling I – Programma 12.1	32

DEEL II : BUITENLANDSE HANDEL EN EXTERN ECONOMISCH BELEID	32
1. TOELICHTING DOOR DE HEER JAAK GABRIELS, VLAAMS MINISTER VAN ECONOMIE, BUITENLANDSE HANDEL EN HUISVESTING	32
1. Algemene situering : Vlaanderen is het exportland bij uitstek	32
2. De implementatie van de regionalisering en het optimaliseren van de toegenomen bevoegdheden, personeel en middelen	32
3. Het tot stand brengen van een synergie tussen alle institutionele actoren die zich met het extern economisch beleid bezighouden	32
4. Het intenser betrekken van de Vlaamse ondernemer bij de overheidsinspanningen die tot doel hebben om het internationaal ondernemen te bevorderen en het tot stand brengen van een hechtere samenwerking tussen de institutionele actoren, de kamers van koophandel en de bedrijfsfederaties	32
5. Het stimuleren van Vlaamse investeringen in het buitenland en van buitenlandse investeringen in Vlaanderen	32
6. De uitbouw van een eigen efficiënt Vlaams netwerk in het buitenland, met de nadruk op samenwerking en cohesie tussen alle Vlaamse vertegenwoordigers in het buitenland	35
7. Bij wege van besluit	35
2. ALGEMENE BESPREKING : VRAGEN EN OPMERKINGEN VAN DE LEDEN	36
2.1. Evolutie van het cijfermateriaal : impact op Vlaanderen van de huidige staat van de wereldeconomie	36
2.2. Algemene beschouwingen : belang van de omgevingsfactoren & Vlaams instrumentarium voor het extern economisch beleid	37
2.3. Impact van de Lambermontakkoorden	38
2.4. Export Vlaanderen	39
2.4.1. Vergelijkende studie	39
2.4.2. Exportbegeleiders	39
2.4.3. Dotatie aan Export Vlaanderen & eventuele tarificatie van de dienstverlening ..	39
2.4.4. Versterking van het buitenlands netwerk	40
2.5. Versterken van de synergie tussen de verschillende Vlaamse actoren inzake export ..	40
2.6. Toekomstige organisatie van het Vlaams buitenlands beleid en de plaats van de buitenlandse handel daarin	41
2.7. Aantrekken van investeerders naar Vlaanderen : omgevingsfactoren & expansiesteun ..	42
2.7.1. Omgevingsfactoren	42
2.7.2. Expansiesteun	42
2.8. Ontwikkelen van nieuwe exportvormen	43
2.9. De terbeschikkingstelling van uitrustingsgoederen aan landen in ontwikkeling	43
3. ALGEMENE BESPREKING : ANTWOORDEN VAN MINISTER JAAK GABRIELS	43
3.1. De evolutie van de Vlaamse export	44
3.1.1. De cijfergegevens	44
3.1.2. Negatieve impact van de aanslagen van 11 september	44
3.1.3. BLEU-investeringsbeschermingsakkoorden	44
3.1.4. Belang van de diamanthandel	45
3.2. Algemene beschouwingen : belang van de omgevingsfactoren & Vlaams instrumentarium	45
3.2.1. Omgevingsfactoren en hun weerslag op de tewerkstelling	45
3.2.2. Toestand in de automobiël-assemblage : weerslag van de economische recessie op de werkgelegenheid	45
3.2.3. Belang van innovatie	46
3.3. De Lambermontakkoorden	46

3.4. Export Vlaanderen	47
3.4.1. Punctuele opmerkingen en vragen : studie van de Vlerick-managementschool ..	47
3.4.2. De dotatie aan Export Vlaanderen in het licht van de overkomst van voormalig BDBH-personeel	47
3.4.3. Eventuele tarificatie van de dienstverlening van Export Vlaanderen	48
3.4.4. Versterking van het buitenlands netwerk	48
3.5. Synergie met de exportactiviteiten van de VLAM	48
3.6. De toekomstige organisatie van het Vlaams buitenlands beleid en de plaats van de buitenlandse handel daarin	49
3.7. Aantrekken van investeerders	49
3.7.1. Omgevingsfactoren	49
3.7.2. De economische expansiesteun	50
3.8. Ontwikkelen van nieuwe exportvormen	50
3.9. De terbeschikkingstelling van uitrustingsgoederen	51
4. INDICATIEVE STEMMINGEN	51
4.1. Indicatieve stemming over de decreetsbepalingen	51
A. Artikel 15 (programma's 51.4 en 51.9	51
B. Artikel 99	51
4.2. Indicatieve stemming over de begrotingstabel	51
A. Afdeling I – Programma's 51.4 en 51.9	51
B. Afdeling III – DAB Dienst Investeren in Vlaanderen	51
4.3. Bijlage : ION van categorie B : Export Vlaanderen	51
DEEL III : ONTWIKKELINGSSAMENWERKING	51
1. TOELICHTING DOOR DE HEER BERT ANCIAUX, VLAAMS MINISTER VAN CULTUUR, JEUGD, SPORT, BRUSSELSE AANGELEGENHEDEN EN ONTWIKKELINGSSAMENWERKING	51
1.1. De Beleidsbrief Ontwikkelingssamenwerking	51
1.1.1. Een keuze voor eerlijke samenwerking en consequente ontwikkeling	52
1.1.2. Concretisering van de beleidsprincipes	52
A. De keuze van de prioritaire partnerlanden	52
B. Een beleid naar de gemeenten toe	53
C. Een politieke invulling van de notie internationale solidariteit	54
D. Een beleid inzake educatie, vorming en sensibilisering	54
E. De waarborgverlening voor ontwikkelingsprojecten	54
F. Steunpunten en instrumenten	55
1.2. Toelichting bij de begroting Ontwikkelingssamenwerking	55
1.2.1. Globale stijging van de kredieten	55
1.2.2. Bespreking van de basisallocaties	56
A. Basisallocatie 12.31 : Allerhande uitgaven met betrekking tot initiatieven van de Vlaamse minister bevoegd voor Ontwikkelingssamenwerking	56
B. Basisallocatie 30.05 : Subsidies ter ondersteuning van allerhande initiatieven in verband met realisaties van projecten, programma's en investeringen in het kader van de Vlaamse samenwerking met regio's en landen in ont-	

wikkeling	56
C. Basisallocatie 30.07 : Subsidies aan verenigingen en instellingen voor nieuwe initiatieven in het kader van een Vlaams beleid voor ontwikkelingssamenwerking	57
D. Basisallocatie 30.08 : Subsidies aan verenigingen en instellingen voor de realisatie van projecten, programma's en investeringen in het kader van de sensibilisering en educatie inzake ontwikkelingssamenwerking	57
E. Basisallocatie 33.01 : Subsidie aan de VVOB – werkingssubsidie maatschappelijke zetel, subsidie regionale VVOB-coördinator in Zuid-Afrika en subsidies bijzondere opdrachthouders Vlaamse ontwikkelingssamenwerking in het kader van de defederalisering van de materie ontwikkelingssamenwerking	57
F. Basisallocatie 43.01 : Subsidies aan gemeentebesturen en de Vlaamse Gemeenschapscommissie inzake een sensibiliseringsbeleid voor ontwikkelingssamenwerking	57
G. Basisallocatie 51.01 : Uitgaven in het raam van de waarborgverlening aan projecten in ontwikkelingslanden	57
1.2.3. Decreetbepalingen in het uitgavendecreet 2002 : amendementen	58
A. Artikelen opgenomen in het uitgavendecreet 2002	58
B. Artikel toe te voegen via commissie-amendement	58
2. ALGEMENE BESPREKING : VRAGEN EN OPMERKINGEN VAN DE LEDEN	58
2.1. Tussenkoms van de heer Freddy Sarens	58
2.2. Tussenkoms van de heer Frans Ramon	62
2.3. Tussenkoms van de heer Patrick Hostekint	63
2.4. Tussenkoms van de heer Stefaan Platteau	66
2.5. Tussenkoms van de heer Miel Verrijken	67
3. ALGEMENE BESPREKING : ANTWOORDEN VAN DE MINISTER	68
3.1. Toename van de middelen voor ontwikkelingssamenwerking	68
3.2. Horizontaal en verticaal optreden : coördinerende taak	68
3.3. Afwijzing van gebonden hulp	69
3.4. Keuze voor Mozambique als nieuw partnerland	69
3.5. Keuze voor Marokko als nieuw partnerland	69
3.6. Het gemeentelijk convenantenbeleid	70
3.7. Leermiddelen internationale opvoeding	70
3.8. Stand van uitvoering van de begroting 2001	70
3.9. Toekomstige plaats van de VVOB	70
3.10. Defederalisering van de ontwikkelingssamenwerking	70
3.11. Anti-globalisering en mondialisering	71
3.12. Beperking van het aantal samenwerkingsdomeinen	71
3.13. Interne versterking t.b.v. het beleid	71
3.14. Plaats van de ontwikkelingssamenwerking in een eengemaakt Vlaams buitenlandministerie	71
3.15. Inzet van de minister voor het op de publieke agenda zetten van de ontwikkelingssamenwerkingsproblematiek	72

4. INDICATIEVE STEMMINGEN	72
4.1. Indicatieve stemming over de decreetsbepalingen	72
A. Artikel 15 (programma 12.2)	72
– Amendement nr. 107	72
– Amendement nr. 20	72
– Geamendeerd artikel 15	72
B. Artikel 31	72
4.2. Indicatieve stemming over de begrotingstabel – Afdeling I – Programma 12.2	72
– Amendement nr. 108	72
– Amendement nr. 70	72
– Geamendeerd programma 12.2	72
BIJLAGEN	73
Bijlage 1 : Resolutie aangenomen op de tweede conferentie van de ministers-presidenten van de regio's met wetgevende bevoegdheden (Luik 15-16 november 2001) –Op weg naar een versterking van de rol van de regio's met wetgevende bevoegdheden in de Europese Unie	75
Bijlage 2 : Horizontale begroting Buitenlands Beleid 2001	79
Bijlage 3 : Terbeschikkingstelling van uitrustingsgoederen aan landen in ontwikkeling – dossiers 2001	103
Bijlage 4 : Convenant samenwerkingsontwikkeling met de stad Brugge en bijhorend subsidiebesluit	105
Bijlage 5 : Besluit van de Vlaamse Gemeenschap	125

DAMES EN HEREN,

De Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden heeft op data van donderdag 22 en 29 november 2001 de aan haar toegewezen elementen en bepalingen van het ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2001 besproken en indicatief goedgekeurd.

Overeenkomstig de terzake bij besluit van 13 juli 2001 binnen de Vlaamse regering doorgevoerde bevoegdheidsherverdeling, bestond de bespreking uit drie onderscheiden delen. Het luik "algemeen buitenlands beleid en Europese aangelegenheden" werd op 22 november 2001 tijdens de ochtendvergadering toegelicht door minister Paul Van Grembergen, terwijl het luik "buitenlandse handel en extern economisch beleid" tijdens de middagvergadering van diezelfde dag werd toegelicht door minister Jaak Gabriels. Het luik "ontwikkelingssamenwerking" tenslotte werd toegelicht door minister Bert Anciaux tijdens de ochtendvergadering van donderdag 29 november 2001.

Overeenkomstig artikel 74, lid 4, van het Reglement van het Vlaams Parlement werden de beleidsbrieven over de respectieve beleidsdomeinen van de genoemde ministers samen met de uitgavenbegroting besproken. Voor minister Paul Van Grembergen gaat het daarbij over de beleidsbrief "Buitenlands Beleid – Beleidsprioriteiten 2001-2002" [Stuk 886 (2001-2002) – Nr. 1], voor minister Jaak Gabriels over de beleidsbrief "Buitenlandse Handel en Extern Economisch Beleid – Beleidsprioriteiten 2001-2002" [Stuk 907 (2001-2002) – Nr. 1] en voor minister Anciaux over de beleidsbrief "Ontwikkelingssamenwerking" [Stuk 880 (2001-2002) – Nr. 1].

Voor elk van de drie besprekingen werd een andere verslaggever aangeduid. De heer Freddy Sarens stelde het verslag op van de bespreking van het algemeen buitenlands en het Europees beleid, de heer Frans Ramon rapporteerde over het luik buitenlandse handel en extern economisch beleid, en de heer Patrick Hostekint nam de bespreking van de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking voor zijn rekening. Elk van de genoemde deelbesprekingen maakte tevens het voorwerp uit van een afzonderlijke stemming. De besprekingen van de aan de commissie toegewezen begrotingselementen, en de daarbij horende beleidsbrieven werden afgerond op datum van donderdag 29 november 2001.

Voor wat de bevoegdheid van minister Jaak Gabriels betreft, diende de commissie zich eveneens

uit te spreken over het uit een enkel artikel (met name artikel 38) bestaande Hoofdstuk V (Fonds Vlaanderen-Azië) van het programmadecreet ["Ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2002, Stuk 865 (2001-2002) – Nr. 1]. De bespreking hiervan, die insgelijks doorging op donderdag 22 november 2001, maakt het voorwerp uit van een afzonderlijk verslag, dat eveneens werd opgesteld door de heer Frans Ramon. Het betreffende artikel werd door de commissie goedgekeurd.

DEEL I : ALGEMEEN BUITENLANDS BELEID EN EUROPESE AANGELEGENHEDEN

1. TOELICHTING DOOR DE HEER PAUL VAN GREMBERGEN, VLAAMS MINISTER VAN BINNENLANDSE AANGELEGENHEDEN, AMBTENARENZAKEN EN BUITENLANDS BELEID

1.1 Algemene situering

Bij de aanvang van zijn uiteenzetting wijst de minister erop dat de uitgangspunten waarop de begroting "algemeen buitenlands beleid" (programma 12.1) voor het begrotingsjaar 2002 gebaseerd is, te vinden zijn in de Beleidsnota en het Strategisch Plan voor de periode 2000-2004. Dit Strategisch Plan omvat achtereenvolgens : de missie, de visie, de strategische doelstellingen en kritische succesfactoren en tenslotte de strategische projecten.

De missie, de visie, de strategische doelstellingen die betrekking hebben op het begrotingsprogramma 12.1 en de hieraan verbonden strategisch projecten, zijn in extenso terug te vinden in de memorie van toelichting bij de uitgavenbegroting, en zijn daarenboven ook reeds uitvoerig aan bod gekomen in deze commissie.

Aan elk van deze strategische doelstellingen zijn strategische projecten verbonden. Aan ieder strategisch project zijn concrete acties gekoppeld. In de memorie van toelichting wordt verder dan ook verduidelijkt :

- welke acties gerealiseerd werden in 2000 ;
- welke acties in voorbereiding of in realisatie zijn in 2001 ;
- welke acties voorzien worden in 2002.

Aldus wordt aangegeven in welke mate uitvoering wordt gegeven aan het Strategisch Plan en aan de

Beleidsnota, of met andere woorden welke de stand van zaken is in de uitvoering van Strategisch Plan en Beleidsnota.

Dienaangaande kan de minister dan ook niet op alle details ingaan ; dit zou ons immers te ver leiden. Hij wil er zich veel meer toe beperken om even de belangrijkste strategische projecten te overlopen, en de blikvangers voor volgend jaar toe te lichten.

1.2 De Europese Unie

Het hoeft volgens de minister geen betoog dat het Belgisch EU-Voorzitterschap als vanzelfsprekend het politiek jaar 2001 en ook het Vlaams buitenlands beleid domineert.

Inhoudelijk heeft de Vlaamse regering de volgende prioriteiten naar voren geschoven voor dit Europees Voorzitterschap :

1. actief bijdragen tot het debat over de toekomst van Europa en de versterking van de rol van de constitutionele regio's ;
2. een mobiliserende rol spelen om Europa ten aanzien van de publieke opinie, in de eerste plaats de jongeren, opnieuw een draagvlak en legitimatie te geven ;
3. Vlaanderen wil meewerken aan de realisatie van de voorwaarden waarbinnen de Europese Unie binnen 10 jaar kan uitgroeien tot de meest dynamische, concurrerende en op kennis gebaseerde economie, waarbij op evenwichtige wijze rekening wordt gehouden met – en elk woord heeft hier zijn belang – de economische, sociaal-maatschappelijke en ecologische pijlers die een duurzame ontwikkeling dragen (het betreft hier m.a.w. de opvolging van de besluiten van de Top van Lissabon).

Minister Van Grembergen komt dan tot de krachtlijnen van het Vlaamse Europa-beleid voor 2002.

Op de eerste plaats zal de Vlaamse regering een evaluatie maken van haar bijdrage tot het Belgisch Voorzitterschap.

Tweedens wordt de voorbereiding van de volgende Intergouvernementele Conferentie (IGC) een centrale prioriteit, waarbij de thematische focus zal worden gelegd op :

- de problematiek van de interne bevoegdheidsbepaling binnen de EU ;
- de interpretatie, de verankering en de naleving van het subsidiariteitsbeginsel (een principe waaraan nu al bijna twintig jaar lippendienst wordt bewezen, maar dat qua concrete realisatie nog steeds wat achterop lijkt te hinken) ;
- het wegwerken van de knelpunten inzake democratische legitimiteit van de Europese besluitvorming ;
- de vrijwaring van de Europese culturele diversiteit ;
- de positie van de deelstaten met wetgevende bevoegdheid in de Europese constructie.

Met het oog op een maximale doelmatigheid zal Vlaanderen zich vooral concentreren op enerzijds het Comité van de Regio's en anderzijds de werkgroep van de Constitutionele Regio's.

Vlaanderen zal daarnaast ook actief blijven deelnemen aan het nieuw raadplegingproces in verband met het Europees Witboek over "governance".

Tenslotte zal de Vlaamse regering – in het perspectief van de Europese Raad van Barcelona van 2002 – actief verder werken aan de realisatie van haar eigen actiepunten ter verwezenlijking van de doelstelling van Lissabon.

1.3 De samenwerking in multilateraal verband

De minister komt daarna tot het onderwerp van de multilaterale samenwerking. De aandacht inzake deze multilaterale samenwerking spitst zich prioritair toe op vijf multilaterale organisaties, met name :

1. de OESO (Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling) ;
2. de UNESCO (Organisatie van de Verenigde Naties voor Onderwijs, Wetenschappen en Cultuur) ;
3. de WGO (Wereldgezondheidsorganisatie) ;
4. de IAO (Internationale Arbeidsorganisatie) ;
5. de WHO (Wereldhandelsorganisatie).

Ook voor de multilaterale samenwerking zijn er specifieke aandachtspunten voorzien voor het jaar 2002.

In financieel opzicht zullen de fondsen die in 2001 werden opgericht bij de IAO en de UNESCO in 2002 opnieuw worden gespijsd en geoperationaliiseerd.

De werkzaamheden in het kader van de Wereldhandelsorganisatie worden vanzelfsprekend ook na de Conferentie van Doha permanent opgevolgd. De minister zegt dienaangaande overigens toe dat de commissieleden in het bezit zullen worden gesteld van een overzichtstekst met de belangrijkste resultaten van deze vierde ministeriële conferentie van de Wereldhandelsorganisatie.

In 2002 zal ook werk worden gemaakt van de mogelijkheid om Vlaamse ambtenaren te detacheren naar de OESO en de IAO.

In meer algemeen opzicht zal, op basis van een pas afgeleverd eindrapport van een wetenschappelijke studie over de perspectieven en groeikansen van subnationale actoren in intergouvernementele organisaties, worden nagegaan of en in welke mate het Vlaams beleid ten aanzien van de multilaterale organisaties moet worden verder gezet of bijgestuurd.

1.4 Samenwerking met buurlanden en buurregio's

In het kader van het Belgisch EU-Voorzitterschap werd bijzonder nauw samengewerkt met Wallonië. Begin dit jaar werd ook een nieuw samenwerkingsakkoord ondertekend met de Duitstalige Gemeenschap.

De minister verwijst daarna vooral naar de door hem ingediende beleidsnota, waar uitvoerig wordt ingegaan op de samenwerking met onze buurlanden :

- Nederland is en blijft voor Vlaanderen dé prioritaire partner, met als bijzondere topics : de Westerschelde, de IJzeren Rijn, de Goederenlijn 11 en het Cultureel Verdrag ;
- Frankrijk wordt een nieuwe partner van belang, met als bijzondere topics : de voorbereiding van een verdrag inzake grensoverschrijdende samenwerking en de aanstelling van een gemeenschapsattaché in Parijs ;

- Duitsland, met als bijzonder topic de opening van een geïntegreerde Vlaamse Vertegenwoordiging in de vernieuwde Belgische ambassade in Berlijn ;
- Groothertogdom Luxemburg, met als bijzondere topics de goedkeuring door de Vlaamse regering van een samenwerkingsverdrag en de bijeenkomst van een gemengde commissie om een reeds daarop gebaseerd samenwerkingsprogramma uit te werken.

De minister komt daarna tot de krachtlijnen van het buurlandenbeleid voor het komende jaar 2002.

Het overleg met Wallonië wordt verder gezet, o.m. in het gezamenlijk streven naar de versterking van de rol van de constitutionele regio's.

Een gemengde commissie Vlaanderen – Duitstalige Gemeenschap zal een werkprogramma opstellen rond de thema's van het nieuwe samenwerkingsakkoord.

De leden van de gemengde commissie ter uitvoering van het Vlaams-Nederlands cultureel verdrag dienen te worden herbenoemd of vervangen. De Westerschelde, de IJzeren Rijn en de Goederenlijn 11 blijven permanente aandachtspunten.

Wat Frankrijk betreft, zijn voor 2002 de krachtlijnen :

- de bijeenroeping van een eerste vaste gemengde commissie voor de opmaak van een werkprogramma ;
- de activering van het dit jaar gestart overlegforum voor samenwerking met Nord-Pas de Calais ;
- de opening van een geïntegreerde Vlaamse vertegenwoordiging in Parijs.

Duitsland wordt in 2002 hét doelland voor het Vlaams buitenlands beleid, met focus op de hoofdstad Berlijn, waarbij alle diensten van de Vlaamse overheid die op dit vlak een bijdrage kunnen leveren, gezamenlijk een programma zullen opmaken met het oog op het intensifiëren van de samenwerking met Duitsland.

In 2002 zal verder ook gestart worden met het samenwerkingsprogramma met het Groothertogdom Luxemburg.

Voor wat het Verenigd Koninkrijk betreft is voorzien in de opstart van de aanduiding van een Vlaams diplomatiek vertegenwoordiger. Verder herbevestigt de minister, m.b.t. het Verenigd Koninkrijk, zijn reeds eerder geuite intentie om, na de onmiskenbare hervatting van het Anglo-Ierse vredesproces in de voorbije weken, en het opnieuw in functie treden van de Noord-Ierse regering, met deze laatste contact aan te knopen, en te onderzoeken hoe en of wij de aanzienlijke vredesinspanningen op het terrein vanuit Vlaanderen mee kunnen ondersteunen. Basispremissie van de minister is immers dat vrede niet alleen iets is wat wij moeten nastreven en ondersteunen ver weg van hier, maar – indien nodig – ook in Europa zelf.

1.5 De landen van Centraal- en Oost-Europa

De minister bevestigt dat de landen van Centraal- en Oost-Europa, en dan met name die landen die kandidaat zijn voor toetreding tot de Europese Unie, altijd al een belangrijk aandachtspunt geweest zijn voor Vlaanderen. Begin dit jaar besliste de Vlaamse regering tot een bijsturing van het beleid ten aanzien van die landen. Tegelijk werd beslist met elk van de tien landen in kwestie een verdrag te sluiten dat dienst moet kunnen doen als globaal kader voor de samenwerking. De tien landen zijn : Estland, Letland, Litouwen, Roemenië, Slovenië, Bulgarije, Hongarije, Tsjechië, Slowakije, en Polen. Met de drie landen waarmee nog geen verdrag werd gesloten – Bulgarije, Slowakije en Tsjechië – werden de onderhandelingen gestart.

Wat Bulgarije betreft, zit men reeds in de fase van de ratificatieprocedure. Wat Slowakije betreft werd overeenstemming bereikt over een verdragstekst op ambtelijk niveau. De besluitvorming daarover moet evenwel nog politiek niveau worden afgerond.

Wat tenslotte Tsjechië betreft, werd de tekst van het verdrag onlangs door de Vlaamse regering goedgekeurd, en werd de minister gemachtigd om het verdrag te ondertekenen. Zulks zal begin volgend jaar dus kunnen gebeuren.

Het Programma Centraal- en Oost-Europa wordt vanaf dit jaar ook beheerd door de administratie Buitenlands Beleid. De werkwijze werd in 2001 licht gewijzigd. Na afloop van het eerste proefjaar werd de nieuwe regeling positief geëvalueerd, ook door de partnerlanden en promotoren. In 2002 wordt op dezelfde wijze doorgewerkt mits kleine aanpassingen aan de procedure.

De projectvoorstellen te realiseren in 2002 moeten voor einde januari worden ingediend ; in de twee daarop volgende maanden volgt overleg binnen de Vlaamse overheid en met de tien Centraal- en Oost-Europese landen, zodat nog in het voorjaar van start kan worden gegaan met de uitvoering van de projecten 2002.

Gevolgd gevend aan de Resolutie van Het Vlaams parlement, en in samenspraak met deze commissie, kan de minister ook nog bevestigen dat hij verder wil bekijken hoe wij in de loop van volgend jaar ook middelen kunnen vrijmaken om een zinvolle bijdrage kunnen leveren aan de wederopbouw in de Balkan, en dan meer bepaald in Kosovo.

1.6 Betrekkingen met de landen buiten Europa

De premier van Quebec en de minister-president van Vlaanderen hebben onlangs een gemeenschappelijke verklaring ondertekend waarin de krijtlijnen van de toekomstige samenwerking worden geschetst. In 2002 zal dienovereenkomstig een hernieuwde entente worden afgesloten en wordt een nieuwe vaste gemengde commissie gepland.

Eind vorig jaar werd het nieuw verdrag met Zuid-Afrika ondertekend ; het is een uitbreiding van het bestaand verdrag. De verdere procedure tot ratificatie wordt afgewerkt. In de loop van 2002 wordt een vaste gemengde commissie met Zuid-Afrika georganiseerd die de uitvoering van het nieuw samenwerkingsakkoord zal vastleggen. Dit jaar is Zuid-Afrika het doelland van het Vlaams buitenlands beleid ; deze focus op Zuid-Afrika wordt – vanuit een ondertussen grondig met de Vlaamse minister van Ontwikkelingssamenwerking doorgesproken horizontale aanpak – gerealiseerd met de gehele Vlaamse regering. De samenwerking met Zuid-Afrika spitst zich dit jaar vooral toe op de bestrijding van de Aids-epidemie.

In uitvoering van de Beleidsnota werd een onderzoek en omgevingsanalyse uitgevoerd naar de wenselijkheid, de mogelijkheid en de opportuniteiten inzake een samenwerking met Marokko. Er blijken vooral grote noden te bestaan inzake plattelandsontwikkeling, sociale voorzieningen, onderwijs en vorming. Omgekeerd kan Vlaanderen initiatieven uitbouwen met hulp vanuit Marokko om in te gaan op de noden van de grote Marokkaanse gemeenschap in Vlaanderen. Eerstdaags zal aan de Vlaamse regering een dossier worden voorgelegd over de activering van de samenwerkingsrelaties met Marokko en over de werkwijzen en modaliteiten ervan. De minister wijst er daarbij op dat dit Magh-

reb-gegeven vanuit een veelheid aan invalshoeken uiterst belangrijk is. De belangrijkste redenen zijn daarbij ongetwijfeld : het feit dat het mee kan ingeschreven worden in het Euromediterrane beleid en het feit dat er hier te lande een vrij aanzienlijke groep van inwijkelingen woont die oorspronkelijk afkomstig zijn uit de diverse Maghreb-landen.

In uitvoering van de Beleidsnota werd ook de samenwerking met Chili grondig geëvalueerd ; de conclusies worden door de Vlaamse regering momenteel geconsolideerd. De vaste gemengde commissie Chili-Vlaanderen is inmiddels bijeengekomen om de nieuwe accenten in de samenwerking vanaf 2002 verder uit te tekenen.

Wat het Midden-Oosten betreft, zal de Vlaamse regering eerstdaags haar houding in dit dossier bepalen en vastleggen onder welke vormen en voorwaarden een samenwerking met Israël én de autonome Palestijnse gebieden gestalte kan krijgen. Vlaanderen wenst immers absoluut de zaak van de beide kanten uit te bekijken, en dus niet louter de Palestijnse of de Israëlische kaart te trekken. De situatie ligt immers dermate delicaat, dat we er ons absoluut moeten voor hoeden om door ons optreden de problemen niet nog te verergeren.

De landen van het Verre Oosten zijn en blijven voor Vlaanderen vooral belangrijk op economisch vlak, maar ook meer en meer op cultureel vlak én inzake de aanleg van waterwegen en havenontwikkeling. Dit uit zich ook in het internationaal beleid van de Vlaamse regering

1.7 De organisatie van het Vlaams Buitenlands Beleid

De reorganisatie van de diensten van de Vlaamse overheid (de operatie "Beter Bestuurlijk Beleid") blijft net als dit jaar, ook in 2002 een belangrijk aandachtspunt. Eén van de 13 nieuwe ministeries zal een groepering vormen van :

- het algemeen buitenlands beleid ;
- de internationale samenwerking (ontwikkelingssamenwerking) ;
- de internationale handel (export).

De minister wijst er daarbij heel in het bijzonder op dat deze laatste twee zullen opereren als zelfstandige agentschappen die via een beheersovereenkomst worden aangestuurd.

De herijking van het internationaal voorlichtingsbeleid blijft ook in 2002 een belangrijke topic. Op basis van een enquête in 16 landen naar de naam-bekendheid van Vlaanderen in al zijn aspecten is begonnen met de ontwikkeling van een nieuwe visuele identiteit voor Vlaanderen (logo, baseline) en een toolbox (stijlgids). Momenteel wordt een voorstel van communicatiestrategie gefinaliseerd.

Daarmee aan het eind van zijn inleidend betoog gekomen zijnde, verzoekt de minister de commissieleden de aan hen voorgelegde elementen van de uitgavenbegroting te willen goedkeuren.

2. ALGEMENE BESPREKING : VRAGEN EN OPMERKINGEN VAN DE LEDEN

2.1 Ordemotie

Bij wege van ordemotie laat de heer Johan Weyts opmerken dat hij het bijzonder betreurt dat de meerderheidsfracties zo zwak vertegenwoordigd zijn in de commissie. Dit komt het debat zeker niet ten goede.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen spreekt hier eveneens zijn ongenoegen over uit, en wijst er tegelijk op dat de situatie in diverse andere commissies vreemd genoeg niet beter is.

De commissievoorzitter brengt hierop in het midden dat hij best begrip kan opbrengen voor het feit dat de werkzaamheden van meerdere commissies elkaar op eenzelfde dag overlappen, maar dat specifiek voor een dergelijke situatie het systeem van plaatsvervangende in het reglement werd voorzien. Een wat ruimere aandacht vanuit bepaalde fracties ware dienovereenkomstig derhalve inderdaad wenselijk.

2.2 Algemene inschatting van het beleid

De heer Frans Ramon verklaart zich volledig te kunnen terugvinden in de hoofdlijnen van het Vlaams buitenlands beleid, zoals die geschetst werden door de minister. Naast een hoge mate aan continuïteit omvat het overigens ook enkele interessante nieuwe elementen.

De heer Freddy Sarens wenst zich eveneens constructief op te stellen ten aanzien van het beleid van de minister, hetgeen hem overigens niet belet om – waar nodig – eveneens de nodige kritische zin aan de dag te leggen. Daar waar de minister met

zijn prioriteiten wel goed zit, kunnen er immers ernstige vragen worden gesteld naar de mate waarin de vooropgestelde doelstellingen ook concreet gerealiseerd worden. Daarenboven kan, vooral voor wat de bilaterale relaties betreft, niet ontkend worden dat er een enorme versnippering van bevoegdheden is, terwijl er ook een en ander lijkt te schorten aan het globaal politiek concept voor het Vlaams buitenlands beleid.

De heer Patrick Hostekint van zijn kant, gaat er van uit dat de buitenlandbegroting weinig spectaculair is, in de zin dat ze enerzijds volledig kadert binnen het strategisch plan dat de nieuwe regering bij haar aantreden heeft uitgetekend, terwijl er anderzijds ook sprake is van een hoge mate aan continuïteit vis à vis het beleid van de vorige regering, die de fundamenteën gelegd heeft voor het Vlaamse buitenlandbeleid. Anderzijds constateert hij dat er wel degelijk een aantal specifieke accenten worden gelegd, die vermoedelijk mee hun oorsprong vinden in het feit dat de huidige Vlaamse minister bevoegd voor buitenlands beleid en Europese aangelegenheden, jarenlang lid is geweest van deze eigenste commissie. Diverse gevoeligheden die al lang leven in deze commissie, zijn op die manier ook mee ingebed geraakt in de voorliggende beleidsbrief.

Verder moet de heer Hostekint ook opnieuw vaststellen dat de middelen waarover Vlaanderen kan beschikken voor zijn buitenlandbeleid, inherent beperkt zijn (het kernbudget voor het eigenlijke buitenlandbeleid belooft immers maar een goede anderhalf miljard frank). Het spreekt voor zich dat we daarmee niet overal alles kunnen doen. Er moeten derhalve prioriteiten worden gelegd. Dienaangaande constateert de heer Hostekint met genoegen dat er een vrij groot parallelisme is tussen de beleidsprioriteiten van de drie meest betrokken ministers, te weten respectievelijk de minister bevoegd voor Buitenlands Beleid en Europese Aangelegenheden, de minister bevoegd voor Buitenlandse Handel en de minister bevoegd voor Ontwikkelingssamenwerking. Zo wordt Marokko zowel bij minister Van Grembergen als bij minister Anciaux als nieuwe prioriteit bestempeld.

Rekening houdend met zowel de grote mate aan continuïteit, als met de nieuwe accenten die werden gelegd, verklaart de heer Hostekint dan ook dat de SP.A-fractie zich in hoge mate kan terugvinden in zowel de beleidsbrief als de begroting. Hetgeen zijn fractie er weliswaar niet van zal weerhouden om het Vlaamse buitenlandbeleid ook in het komende jaar met de nodige waakzaamheid en kritische zin op te volgen. Dienaangaande rekent hij

dan ook op een continue dialoog tussen de minister en deze parlementaire commissie.

2.3 Vlaanderen en de Europese Unie

2.3.1 Voorbereiding van de volgende Intergouvernementele Conferentie

De heer Frans Ramon wijst erop dat men zich bij het nadenken over de toekomst van Europa niet louter mag fixeren op de vraag hoe de toekomstige Europese architectuur er zou moeten uitzien. Veel fundamenteler – en in wezen trouwens ook bepalend voor het institutionele vraagstuk – is de vraag welke doelstellingen we precies willen bereiken in, en met, dat Europa. Bij wijze van voorbeeld verwijst de heer Frans Ramon dienaangaande naar de besluiten van de Top van Lissabon (23-24 maart 2000) waar naast de economische determinanten en imperatieven meteen ook formeel gesteld werd dat er oog moest zijn voor het noodzakelijke evenwicht met ecologische en sociale componenten, die evenzeer onmisbare pijlers zijn om tot een duurzame samenleving te komen.

De heer Freddy Sarens laat dienaangaande opmerken dat het vooralsnog hoogst onduidelijk is óf en hoe de constitutionele regio's eventueel betrokken zullen worden bij de Conventie die de herziening van de EU-verdragen tegen 2004 moet voorbereiden. Verklaringen van de EU-commissaris voor Regionale Ontwikkeling en Institutionele Hervorming, Michel Barnier, lijken er in elk geval op te wijzen dat een rechtstreekse deelname van de regio's aan de Conventie uitgesloten is. Hoogstens lijkt voor hen een waarnemersrol te zijn weggelegd. Hetgeen volgens de heer Sarens uiterst betreurenswaardig zou zijn. In meer algemene zin had de heer Sarens van de minister overigens ook graag vernomen op welke wijze voor 2002 wordt voorzien in de follow-up van de diverse initiatieven die werden genomen naar aanleiding van het EU-voorzitterschap. Aangaande de implementatie van de, door de heer Ramon aangehaalde, besluiten van de Europese Raad van Lissabon tenslotte, laat de heer Sarens opmerken dat er daar vanuit het parlement nauwelijks iets van te merken valt.

2.3.2 De omzetting van de Europese regelgeving

Voor wat de verbetering van onze positie betreft aangaande de omzetting van Europese richtlijnen in Vlaamse regelgeving, kan de heer Ramon er grip voor opbrengen dat we nog niet echt tot de koplopers zijn gaan behoren. Een en ander is immers, zeker in het kleine Vlaanderen, niet altijd

evident. Er spelen hier specifieke omstandigheden, die maken dat we deze kwestie niet louter als een kwantitatief probleem (welke plaats nemen we in op het "scorebord", en hoe snel gaan we vooruit) kunnen benaderen.

2.3.3 *De versterking van de deelstaten in de Europese constructie*

De heer Frans Ramon leest in de beleidsbrief opnieuw het bekende regio-pleidooi. Hij is het vanzelfsprekend volledig eens met de opvatting dat de positie van de deelstaten in de Europese constructie versterkt dient te worden, maar constateert eveneens dat een en ander blijkbaar niet echt gemakkelijk verloopt. Op het niveau van de regio's kan men het dan wel roerend eens zijn, de zaak ook nog te berde brengen en vertolkt krijgen in de eigenlijke beslissingsfora is nog heel wat anders.

Voor de heer Freddy Sarens zijn de prioriteiten die tijdens het Belgisch EU-voorzitterschap werden gelegd de juiste. Ook naar de toekomst toe dient Vlaanderen de grootst mogelijke aandacht te schenken aan : (1) een versterking van de positie van de constitutionele regio's binnen de Europese constructie ; (2) het verder uitwerken van de subsidiariteitsidee ; (3) het behoud van de culturele diversiteit. De Europese Unie en het Belgisch EU-voorzitterschap vormen dan ook terecht een belangrijk onderdeel van de beleidsbrief. Dienaangaande laat hij echter opmerken dat de coördinatie van de Vlaamse activiteiten rond dit voorzitterschap tot de bevoegdheden van de minister-president, de heer Dewael, behoort. Hij stelt zich dan ook vragen bij de mate waarin de minister bevoegd voor Buitenlands Beleid effectief bij dit alles werd betrokken én bij de resultaten van een en ander. Ook de mate waarin de minister-president naar de toekomst toe op het Vlaamse Europeabeleid zal wegen, blijft een onbekende. Verder stelt de heer Sarens zich ook vragen bij de mate waarin een en ander ook effectief wordt overgenomen én verdeeld door de federale regering in haar onderhandelingsstandpunten.

Meer in het algemeen had de heer Sarens van de minister graag een overzicht gekregen van de aanwending van de 200 miljoen frank die in 2001 voor het Belgisch EU-voorzitterschap werden voorzien. De Vlaamse regering blijkt nog maar op 16 november jongstleden een bijsturing van de verdeling van dit budget te hebben goedgekeurd. In het bijzonder kreeg de heer Sarens graag een overzicht van de kredieten voor de diverse (formele en informele) raden en de andere initiatieven.

Tenslotte wijst de heer Freddy Sarens erop dat nog maar vorige week (15 en 16 november) een vijftigtal Europese constitutionele regio's hebben vergaderd in Luik. Uit in de pers verschenen echo's van die bijeenkomst moet blijken dat men het blijkbaar wel eens raakt over een aantal principes, maar dat men er niet of nauwelijks in slaagt om deze te vertalen in concrete standpunten. Hoe zit het bijvoorbeeld met de denkpiste om de "nationale" stemmen in de Europese ministerraden te gaan opsplitsen over de regio's, en is er nog sprake van een soort Europese senaat van de regio's ?

Voor de heer Patrick Hostekint is het, na het colloquium van de constitutionele regio's van begin dit jaar, duidelijk dat de positie van de constitutionele regio's binnen de Europese constructie, en de daarmee samenhangende kwestie van de herformulering van het subsidiariteitsprincipe, zeker nog geen verworvenheden zijn. Het zal integendeel een werk van lange adem zijn, waaraan dit parlement, samen met de parlementen van andere constitutionele regio's, blijvend aandacht zal moeten besteden. Samen met hun respectievelijke regeringen zullen de regioparlementen hun rechtmatige plaats binnen de EU moeten bevechten.

Hoewel het ongetwijfeld nog te vroeg is om een definitieve balans te kunnen opmaken van het EU-voorzitterschap, kan de heer Luk Van Nieuwenhuysen zich niet van de indruk ontdoen dat de deelstaat Vlaanderen daar – ondanks de veelheid aan initiatieven en ondanks het mooie proza dat aan de kwestie werd gewijd – toch niet erg zwaar op gewogen heeft. In de praktijk lijken al onze inspanningen in wezen zelfs nauwelijks iets extra te hebben bijgebracht.

Wat de heer Luk Van Nieuwenhuysen echter vooral stoort in het Vlaamse optreden tijdens het EU-voorzitterschap, is het nagenoeg totaal ontbreken van elke insistentie op het gebruik van het Nederlands binnen de EU-instellingen. Het moge uit diverse voorbeelden nochtans duidelijk zijn dat de positie van het Nederlands binnen de EU zwaar onder vuur ligt. De kwesties van het merkenbureau, het patentenbureau, en het – nog maar zeer recent in dit parlement aan de orde gekomen – gemeenschapsoctrooi, zijn daarvoor illustratief. In geen enkele van die instellingen speelt het Nederlands een rol van betekenis. Het binnen-Belgisch systeem van besluitvorming rond Europese aangelegenheden (d.w.z. consensus binnen de ICBB of, bij gebreke daaraan, een onthouding van België in de betrokken Europese ministerraad) is in dit specifieke genre van taalkwesties ook volledig inadequaat gebleken. Franstaligen en Duitstaligen zien

hun respectievelijke belangen immers per definitie verdedigd door respectievelijk Frankrijk en Duitsland, zodat ze binnen België geen behoefte hebben aan een consensusstandpunt.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen ergert zich verder ook aan het feit dat de Vlaamse regering – hoewel ze moet geweten hebben dat daarover in het parlement vragen gesteld zouden worden – zich blijkbaar ook niet de moeite heeft willen getroosten om inzake het gebruik van het Nederlands een voorbeeldfunctie te vervullen tijdens het EU-voorzitterschap. De heer Van Nieuwenhuysen doelt er dan met name op dat hij diverse uitnodigingen heeft ontvangen, uitgaande van diverse diensten van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, waarin het Nederlands niét gehanteerd werd. Als gemiste kans kan dit zijns inziens wel tellen.

2.3.4 Het mobiliseren van de publieke opinie rond Europa

De heer Freddy Sarens wijst de minister erop dat het imago van de Europese Unie na de gebeurtenissen van 11 september in de VS opnieuw een ernstige deuk heeft gekregen. De Unie heeft opnieuw niet uitgeblonken in besluitvaardigheid, en leek soms zelfs nauwelijks aanwezig op de internationale scène. Wanneer het er echt op aankwam waren het weer de VS die de spits moesten afbijten, of het waren de drie grote Europese mogendheden (Groot-Brittannië, Frankrijk en Duitsland) die de zaak onderling bedisselden. Mogelijks kan van de invoering van de euro gebruik gemaakt worden om de publieke opinie opnieuw wat positiever te stemmen over het Europees project.

Specifiek voor wat het betrekken van de jeugd bij het Europees gebeuren betreft, attendeert de heer Sarens de minister op het feit dat einde november een witboek rond jeugdbeleid zou moeten gepubliceerd worden. Een thema waarrond overigens ook de Benelux reeds heel wat werk verricht heeft. Deze internationale consultaties mogen zeker niet zonder gevolg blijven, en moeten ook door Vlaanderen ten volle benut worden.

De heer Patrick Hostekint is de mening toegedaan dat de prioriteiten en de grote opties die de Vlaamse regering hanteert voor het EU-voorzitterschap de juiste zijn. Zijns inziens komt het er echter vooral op aan om ook de bevolking, en dan in het bijzonder de jeugd, warm te maken voor het Europees project. Dat iedereen er rechtstreeks mee geconfronteerd zal worden ten gevolge van de invoering van de euro, lijkt hem geen voldoende motiverende basis te zijn. Ook dit situeert zich immers weer te

veel in de economische sfeer, terwijl het er vooral op aan komt om de mensen diets te maken dat "Europa" ook een politiek project is. Iets wat Vlaanderen vooral moet proberen te realiseren via het onderwijs en via de scholen.

Dat de EU bij grote wereldpolitieke crisissen momenteel nog steeds de VS moeten achterna lopen, is vanzelfsprekend niet bevorderlijk voor het aankweken van een dergelijk Europees bewustzijn. De bevolking is immers niet blind, en ziet maar al te goed hoe machteloos Europa vaak nog is. In dat opzicht legt de heer Hostekint de link naar de huidige anti-globaliseringsbeweging die er – net zoals de anti-rakettenbeweging in de jaren tachtig – blijkbaar wél in slaagt om een brede maatschappelijke basis te mobiliseren. Maatschappelijk draagvlak dat op een bepaald moment zó sterk wordt dat het ook effectief het beleid begint te beïnvloeden. Het is met andere woorden zeker niet onmogelijk om nog grote groepen van mensen achter een wervend project te krijgen. Ook voor Europa moet zoiets tot de mogelijkheden behoren. Er is terzake dus wel degelijk een taak weggelegd voor de Vlaamse overheid.

2.3.5 Het Comité van de Regio's en de werkgroep van de constitutionele regio's

De heer Frans Ramon constateert dat er in de beleidsbrief voor geopteerd wordt om de Vereniging van de Regio's van Europa (VRE) te verlaten, en zich veeleer te concentreren op twee andere gremia, te weten : het Comité van de Regio's enerzijds en de werkgroep van de constitutionele regio's anderzijds. Hij verklaart zich in deze optie te kunnen terugvinden. De VRE was immers best wel een sympathiek gebeuren, maar alles bijeen genomen miste die instantie toch wat politieke impact.

De heer Freddy Sarens stelt eveneens vast dat de Vlaamse regering haar inspanningen inzake de positie van de regio's in Europa louter nog wil laten verlopen langs het Comité van de Regio's en de via de werkgroep van de constitutionele regio's. De VRE wordt volledig afgeschreven. Het Vlaamse lidmaatschap zal in 2002 worden stopgezet. Om trent deze beslissing had de heer Sarens van de minister graag een wat meer diepgaande motivering gekregen. Temeer daar de Vlaamse minister van Cultuur, de heer Bert Anciaux, in zijn beleidsbrief Cultuur stelt dat na de gebeurtenissen van 11 september, het internationaal cultuurbeleid nog versterkt dient te worden, in de zin van een sterkere profilering via de EU, via de Raad van Europa, via de Unesco én via de VRE. Twee ministers van de

Vlaamse regering nemen hier m.a.w. een contradictoirstandpunt in met betrekking tot de VRE.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen bevestigt dat het Vlaams Blok hoe dan ook erg kritisch blijft staan ten overstaan van de reële relevantie voor Vlaanderen van respectievelijk het Comité van de Regio's en de werkgroep van de constitutionele regio's. Daarnaast heeft ook hij moeten vaststellen dat minister Van Grembergen er nogal resoluut voor opteert om alle contact met de VRE te verbreken, dit op grond van de geringere bekendheid en dus ook geringere impact van die instantie op het Europees gebeuren. Het is hem in dat geval echter niet duidelijk hoe deze totale afwijzing van de VRE te verzoenen valt met de opstelling van minister Anciaux, die in het internationale hoofdstuk van zijn Beleidsbrief Cultuur wél nog verder wil werken langs deze piste.

De heer Luc Van den Brande wijst erop dat de VRE over de laatste jaren inderdaad misschien wat minder gunstig geëvolueerd is. Anderzijds is en blijft het vooralsnog de enige instantie waarbinnen alleen echte regio's vertegenwoordigd zijn, en waarbinnen ernstig gediscussieerd wordt over regionale ontwikkeling en over de bevordering van de democratische legitimiteit van de regio's. Wanneer Vlaanderen, daarin eventueel gevolgd door andere sterke regio's, het daar nu laten afweten dreigt de instelling in een vicieuze neerwaartse spiraal terecht te komen. De hele tonaliteit van het conceptuele debat dat tot nog toe enkel binnen de VRE gevoerd werd, kan hierdoor veranderen. Daarenboven is het Comité van de Regio's door zijn disparate samenstelling zeker geen substituut voor de VRE. Terwijl de werkgroep van de constitutionele regio's nog alles te bewijzen heeft. Het uit de VRE treden getuigt volgens de heer Van den Brande dan ook niet van goed beleid.

2.3.6 *Interreg II*

De heer Freddy Sarens constateert dat er een opmerkelijk sterke stijging is van de subsidies aan verenigingen en instellingen met betrekking tot de cofinanciering van projecten in het kader van het Europees programma Interreg III (basisallocatie 30.06). Van de minister had hij dienaangaande dan ook graag wat nadere toelichting gekregen.

2.3.7 *Inschatting van de prestaties van de Belgische regering als EU-voorzitter*

De heer Miel Verrijken spreekt zijn verontwaardiging uit over de absolute knoeiboel die de federale

overheid, door haar onbekwaamheid en arrogantie, van het EU-voorzitterschap heeft gemaakt. Op nauwelijks een paar maanden tijd, en in een voor de wereldpolitiek uiterst kritische fase, is de federale minister van Buitenlandse Zaken erin geslaagd om de relaties met de VS en met Israël tot een absoluut dieptepunt te herleiden. Het totaal ongepaste voorbehoud dat België formuleerde n.a.v. de inroeping van artikel 5 van het NAVO-verdrag (bedoeld om de duivelse aanvallen van de islam te counteren) heeft er zelfs toe geleid dat België persona non grata is geworden in de VS-gremia.

Ook met Israël hebben de relaties overigens een absoluut dieptepunt bereikt, wat de Antwerpse diamantwereld tot haar scha en schande dreigt te moeten ondervinden. Naast het absurde optreden van België tegen de huidige Israëlische premier Sharon, heeft ook de federale staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking, de heer Boutmans, Israël tegen zich in het harnas weten te jagen door zijn ongenueanceerd pro-Palestijnse opstelling. Inzake dat laatste punt wijst de heer Verrijken er overigens op dat door dezelfde federale staatssecretaris in het Franstalig onderwijs in België een lespakket werd verdeeld dat zwaar anti-Israëliisch en zelfs zwaar anti-semitisch is.

Zowel ten aanzien van de VS als ten aanzien van Israël komt het de heer Verrijken voor dat Vlaanderen op zijn minst aan "damage-limitation" zou moeten proberen te doen.

2.4 Multilaterale organisaties

De optie om van Vlaamse kant uit zoveel mogelijk te gaan werken in multilateraal verband kan de volledige goedkeuring wegdragen van de heer Frans Ramon. Het inschrijven van de eigen inspanningen in een multilateraal kader is immers een goede methode om een multiplicator-effect te bewerkstelligen.

Anderzijds blijft de United Nations University (UNU) voor de heer Ramon toch een nobele onbekende. Het is voor hem dan ook moeilijk om precies in te schatten of deze samenwerking voor Vlaanderen iets waardevols oplevert. Van de minister had hij terzake dan ook graag wat meer uitleg gekregen.

2.5 Het bilateraal buitenlands beleid van Vlaanderen

2.5.1 Naburige regio's en buurlanden

Voor de heer Patrick Hostekint is het de logica zelf dat Vlaanderen zich voor wat zijn bilateraal beleid betreft, in de eerste plaats zou richten op zijn onmiddellijke buurlanden en buurregio's (waaronder ook de andere Belgische deelstaten). Dit zijn immers ook in economisch opzicht onze belangrijkste partners.

A. Frankrijk

De heer Freddy Sarens, hierin bijgetreden door de heer Luc Van den Brande, betreurt dat de bilaterale relaties van Vlaanderen weer meer en meer vanuit louter culturele invalshoek worden ingevuld. Het verdrag met Frankrijk is hiervoor exemplarisch, aangezien het beperkt is tot de domeinen cultuur, taal, onderwijs en wetenschappen. Zulks doet afbreuk aan de integrale verdragsbevoegdheid die Vlaanderen sinds de staatshervorming van 1993 verworven had. De huidige regering lijkt inzake verdragssluiting aan koudwatervrees te lijden, waardoor we – de betrekkingen met Zuid-Afrika even daargelaten – gauw perceptie van onze internationale bevoegdheden opnieuw in een situatie dreigen terecht te komen zoals die bestond onder de oude Cultuurraad voor Vlaanderen.

De heer Jacques Laverge onderstreept het belang van goede relaties met Frankrijk. Hij wijst er daarbij op dat er nu reeds een zekere mate aan grensoverschrijdende samenwerking tussen Vlaanderen en Frankrijk bestaat, maar dat een meer verregaande samenwerking absoluut noodzakelijk is. Zulks vereist echter een akkoord dat een ruimer kader schept dan het geval is met het nu voorliggende verdrag met Frankrijk. Hoewel hij erkent dat het daarbij vooral om een federale bevoegdheid zal gaan, is voor een dergelijk omvattend akkoord inzake grensoverschrijdende samenwerking toch ook het akkoord van de deelstaten nodig. Van de minister had hij dan ook graag vernomen wat in dit dossier precies de stand van zaken is.

B. Nederland

De heer Frans Ramon stelt vast dat Nederland terecht een prioritaire partner in het bilateraal Vlaams buitenlands beleid blijft. Hij wijst er daarbij tegelijk op dat er nog een heel aantal heikele dossiers hangende zijn met dat land, zo ondermeer : de verdieping van de Westerschelde en de IJzeren Rijn. Ook om die redenen dienen de be-

trekkingen met Nederland van nabij te worden gevolgd.

De heer Freddy Sarens kan zich volledig terugvinden in de opmerkingen van de heer Ramon over de Vlaams-Nederlandse betrekkingen. Nederland is en blijft voor Vlaanderen (ook in Beneluxverband – cf. infra) inderdaad een absolute prioriteit, maar er blijft tegelijk toch ook een aanzienlijk Vlaams-Nederlands contentieux bestaan (waarvan de IJzeren Rijn en de verdieping van de Westerschelde, hoewel niet de enige, toch de zwaarste dossiers zijn). De Vlaams-Nederlandse verhouding zou echter ook deze concrete dossiers moeten overstijgen, en precies daarvan vindt de heer Sarens wel heel weinig terug in de Beleidsbrief Buitenlands Beleid. Zo wordt er geen woord gezegd over de Benelux, noch over de grensoverschrijdende samenwerking tussen Vlaanderen en Nederland, en de belangrijke rol die daarin zou moeten zijn weggelegd voor het middenveld. De heer Sarens acht het dan ook betreurenswaardig dat de doorleefde, dagdagelijkse samenwerking tussen Vlaanderen en Nederland, zoals deze gedragen wordt door een veelheid aan personen, organisaties en instellingen blijkbaar – moedwillig ? – volledig ontsnapt aan de aandacht en de bekommernis van deze regering.

Zo is het toch wel veelbetekenend dat in het in de beleidsbrief opgenomen synoptisch overzicht van de voornaamste opties en acties voor 2002 wat Nederland betreft enkel vermeld staat : "nieuwe Gemengde Commissie Vlaanderen-Nederland", hetgeen in concreto niets meer betekent dan dat in het voorjaar 2002 de Vlaamse en Nederlandse regering de commissieleden moeten vervangen of herbenoemen. Geen woord over het feit dat deze Gemengde Commissie momenteel bezig is met de voorbereiding van een advies i.v.m. het Vlaams-Nederlands Huis. Dossier waar rond minister Anciaux zich in een recent verleden overigens ook nog sterk maakte binnen de Vlaamse regering. Geen woord ook over de uitvoering van het Cultureel Verdrag van 1995, de gemeenschappelijke verklaring van diezelfde datum, noch welkdanige informatie ook over de samenwerking tussen de Zuidelijke Provincies, de samenwerking in het kader van de Taalunie, enz. De heer Sarens kan dan ook niet anders dan vaststellen dat het totaal ontbreekt aan een geïntegreerde visie op wat nu precies de relatie met onze meest bevoorrechte partner zou moeten zijn.

C. Duitsland

Dat Duitsland eveneens een zeer prominente plaats zal gaan innemen in het Vlaams buitenlands

beleid, komt de heer Frans Ramon volkomen terecht over. De dienaangaande in de beleidsbrief en de toelichting van de minister verschaftte uitleg kunnen hem volkomen overtuigen.

D. Buurregio's

Qua contacten met buurregio's, meent de heer Frans Ramon te mogen constateren dat er zich vooral in Schotland en Catalonië evoluties voordoen, die voor Vlaanderen interessant en relevant kunnen zijn. Hij dringt er dan ook op aan om, onder andere, die twee regio's van nabij op te volgen.

De heer Jacques Laverge laat dienaangaande opmerken dat er zeer recentelijk een benchmarking-studie werd uitgevoerd ("Benchmark 2001 – Ontwikkelingen in Europese regionale en nationale parlementen") die, inter alia, handelde over de internationale uitstraling en de relatie van het Vlaams Parlement tot andere regio-parlementen. Een van de conclusies luidde dat er qua internationale profilering doorgaans diverse initiatieven werden genomen door de onderzochte buitenlandse regio-parlementen. Dit staat in schril contrast tot de houding die het Vlaams Parlement terzake inneemt. Die houding wordt immers gekenmerkt door een bijna volkomen immobilisme. Nochtans meent de heer Laverge dat er wel degelijk een rol is weggelegd voor het parlement bij de uitbouw van de bilaterale betrekkingen van Vlaanderen. Zijns inziens komt het er daarbij in de eerste plaats op aan om een duidelijke politieke gedragslijn en duidelijke doelstellingen uit te stippelen. Daarenboven moeten ook binnen het Vlaams Parlement dringend een aantal verhoudingen worden uitgeklaard.

De heer Luc Van den Brande kan de heer Jacques Laverge, voor wat dit laatste betreft, volmondig bijtreden. Een effectief buitenlands optreden van het Vlaams Parlement is tot op heden immers steeds onmogelijk gebleken wegens enerzijds een – blijkbaar niet op te lossen – territoriumconflict met de beleidsinstanties van dit huis, en anderzijds een min of meer latente tegenwerking of minstens onwil vanwege sommige geleidingen van de administratie van dit huis. Waarbij enige collusie tussen het ene en het andere zeker niet kan uitgesloten worden.

2.5.2 Centraal- en Oost-Europa

A. Heroriëntering van het beleid

De heer Sarens constateert dat er in het verleden vanuit Vlaanderen – met succes – processen werden geïnitieerd die er enerzijds op gericht waren het economisch gebeuren te moderniseren en meer marktconform te laten verlopen, terwijl anderzijds ook de politieke transitie en modernisering werden ondersteund. Op die manier moest na decennia van communistische stagnatie een nieuw en modern (d.w.z. op Westerse leest geschoeide) maatschappijmodel tot stand worden gebracht in die landen. Het komt de heer Sarens voor dat er, ondanks de in het verleden behaalde successen, nu toch wel vrij fundamentele wijzigingen worden aangebracht in de werkwijze van het Vlaamse Centraal- en Oost-Europaprogramma. Dat de belangrijkste accenten nu worden gelegd op die domeinen die het meest relevant zijn in het kader van de pre-toetredingsstrategie (d.w.z. de strategie die erop gericht is die landen klaar te maken voor het EU-lidmaatschap) is lovenswaardig, maar mag niet alleen-zaligmakend zijn. We moeten het aandurven om ook nog oog te hebben voor andere noden.

De heer Patrick Hostekint spreekt zijn tevredenheid uit over het blijvende engagement van Vlaanderen voor de landen van Centraal- en Oost-Europa. Vlaanderen heeft daar heel wat baanbrekend werk verricht, mee omdat het daar – onder impuls van de vorige minister-president – als een van de eersten aanwezig was om die landen te helpen bij de diepgaande maatschappelijke transformaties die ze doormaakten. Naast het tot stand brengen van een markteconomie diende ook hun politiek systeem opnieuw gestabiliseerd te worden. Het welslagen van deze complexe operatie in het merendeel van de betrokken landen, heeft voor Vlaanderen overigens ook een niet te miskennen economische return opgeleverd.

B. De Balkan

De heer Frans Ramon spreekt zijn tevredenheid uit over het feit dat de in deze commissie geuite suggestie om ook aandacht op te brengen voor de landen van de Balkan, een vertaling heeft gevonden in de beleidsbrief van de minister. Deze Vlaamse tussenkomst is ondanks haar bescheiden omvang trouwens niet van belang ontbloot. Men stapt hierdoor immers opnieuw wat af van het principe dat er in Centraal- en Oost-Europa van

officiële zijde enkel nog Vlaamse aandacht zou gaan naar de kandidaat EU-landen. Er is dus blijkbaar opnieuw ruimte op de Vlaamse buitenland-agenda. De Balkan verdient trouwens ten volle onze aandacht, want het is en blijft toch wel een kruisvat. Er geen aandacht aan besteden ware trouwens contradictorisch met de door de minister aangekondigde inzet voor het bevorderen van vredesprocessen in Europa en zijn onmiddellijke omgeving.

De heer Freddy Sarens juicht terzake vooral toe dat de diverse officiële en officieuze parlementaire demarches ten gunste van een Vlaams optreden ten aanzien van Kosovo nu toch eindelijk vruchten beginnen af te werpen. Een en ander kan overigens ook perfect gekaderd worden in de nieuwe optie om vanuit Vlaanderen ook aan vredesopbouw te gaan doen. Wel had de heer Sarens van de minister graag wat meer informatie gekregen over de concrete invulling van een en ander, want zoals men het in het Engels zo beeldig zegt : "The proof of the pudding is in the eating".

Voor wat de regio van de Balkan betreft, wijst de heer Patrick Hostekint erop dat binnen deze commissie steeds een speciale belangstelling heeft bestaan voor de kwestie Kosovo. De commissieleden vertolkten daarmee overigens ook een in Vlaanderen vrij breed gedragen interesse voor die regio (cf. het in diverse steden en gemeenten zeer actieve Kosovo-comité). Het verheugt de heer Hostekint dan ook dat hij, naar aanleiding van een recent privé-bezoek van een aantal parlementsleden aan die regio, heeft mogen vaststellen dat – ondanks een periode van bijna tien jaar keiharde onderdrukking en twee jaar regelrechte oorlog – Kosovo toch al opnieuw een enorme vooruitgang heeft geboekt. Het is het levende bewijs dat voormalige conflictgebieden wel degelijk door de internationale gemeenschap (in casu de VN, de OVSE, de EU en de NAVO) kunnen worden beheerd en gepacificeerd. De noden, onder andere op het domein van onderwijs en gezondheidszorg, blijven echter groot. Aangezien het hier om specifieke Vlaamse bevoegdheidsdomeinen gaat, komt het de heer Hostekint voor dat er dienaangaande voor Vlaanderen wel degelijk een taak is weggelegd in Kosovo. Iets wat hij, samen met de andere betrokken parlementsleden, overigens ook al heeft aangekaart naar aanleiding van een onderhoud met de minister.

Ook andere gebieden op de Balkan verdienen overigens onze aandacht. Zo wijst de heer Hostekint erop dat ook Albanië en Macedonië nood hebben aan institutionele expertise om verschillende be-

volkingsgroepen vreedzaam te laten samenleven. Zijns inziens is Vlaanderen – met zijn bewezen ervaring qua communautaire pacificatie – dan ook bijzonder goed geplaatst om ook daar bijstand te verlenen.

De heer Miel Verrijken kwalificeert de hele Kosovo-kwestie als een perfiede leugen. De waarheid is dat Kosovo de bakermat is van het Servische volk en van de Servische taal, die in de loop van de achttiende eeuw te boek werd gesteld door orthodoxe monniken in kloosters die ondertussen opzettelijk zijn neergebrand om elk spoor van deze historische Servische aanwezigheid uit te wissen. De grote etnische verschuiving is er pas na de Tweede Wereldoorlog gekomen. Doordat het communistische regime van Tito minder erg was dan het pure stalinisme van Enver Hoxha in Albanië én doordat men vanuit Joegoslavië veel gemakkelijker kon uitwijken naar het Westen (Joegoslavië was er immers op uit om, via export van gastarbeiders, zoveel mogelijk deviezen binnen te halen), weken Albanezen massaal uit naar Kosovo. Op die manier raakte de interne etnische balans helemaal uit evenwicht. De heer Verrijken meent dan ook dat het de verantwoordelijkheid is van de internationale gemeenschap die nu Kosovo bestuurt, om dit historisch onrecht opnieuw recht te zetten. Daartoe moeten de verdreven Serviërs effectief in de gelegenheid gesteld worden om terug te keren en moet het historische Servische erfgoed hersteld worden.

Dit is volgens de heer Verrijken overigens ook de enige manier om te voorkomen dat er opnieuw een islamitische republiek zou bijkomen in Europa. Nu al wordt er immers massaal Arabisch geld gepompt in Albanië, Kosovo, Montenegro, Macedonië en Bosnië. Vooral Saoedi-Arabië (dat zelf inherent instabiel is en elk moment kan vervallen in een fundamentalistische islamstaat) is terzake actief bezig met het verbreiden van de islam in Europa, en met het uitbouwen van de vijf genoemde islamitische republieken tot evenzovele bruggenhoofden in Europa.

2.5.3 Landen buiten Europa

A. Zuid-Afrika

De heer Luk Van Nieuwenhuysen betreurt dat de taalverwantschap tussen het Nederlands en het Afrikaans blijkbaar nog steeds geen rol van betekenis speelt in de relaties tussen Vlaanderen en Zuid-Afrika. Zulks ware zijns inziens nochtans een logisch bijkomend criterium voor de Vlaamse regering.

In dat verband heeft hij dan ook een concrete vraag gesteld aan minister Van Mechelen, in diens hoedanigheid van minister bevoegd voor media. Met name wenste hij te vernemen of er werk zou gemaakt worden van de toch al een tijdje aangekondigde uitbreiding van het zendbereik van de satellietzender BVN tot Zuid-Afrika. Er is daar immers onloochenbaar een potentieel publiek aanwezig van Vlamingen, Nederlanders én Afrikaanstaligen. Minister Van Mechelen antwoordde daarop in min of meer positieve zin, maar wees er tegelijk op dat een en ander mee het voorwerp uitmaakte van onderhandelingen in het kader van de beheers-overeenkomst. Van de minister had de heer Van Nieuwenhuysen dan ook graag wat nadere informatie gekregen nopens de stand van deze onderhandelingen en de eventuele timing van een en ander.

B. Marokko

De heer Frans Ramon kan zich terugvinden in de optie om samenwerkingsverbanden op te zetten tussen Vlaanderen en Marokko. De aanwezigheid in Vlaanderen van een vrij aanzienlijke migrantengroep uit dat land acht hij een voldoende grondslag te zijn voor dit nieuwe beleid. Recente rapporten hebben trouwens aangetoond dat het imperatief is, dat er meer aandacht zou worden besteed aan de hier aanwezige migrantenjongeren, wier cultuur we vaak nog te weinig begrijpen.

Ook de heer Freddy Sarens vindt samenwerking met Marokko in principe een goede keuze. Dienaangaande moet hij echter vaststellen dat daar waar in de Beleidsbrief Buitenlands Beleid (en trouwens ook in de Beleidsbrief Ontwikkelingssamenwerking van minister Anciaux) wordt aangekondigd dat de Vlaamse regering eerstdaags een beslissing zal nemen, de Vlaamse minister van Onderwijs, mevrouw Vanderpoorten, reeds in juni 2001 samenwerkingsakkoorden op onderwijsgebied heeft afgesloten. Men kan zich derhalve toch de vraag stellen wie nu precies de leiding heeft over ons buitenlands beleid.

De heer Miel Verrijken laat opmerken dat het aanknopen van betrekkingen tussen Vlaanderen en Marokko begrijpelijkerwijze nogal gevoelig ligt bij het Vlaams Blok. De beleidsbrief bevat zijns inziens dienaangaande overigens ook onaanvaardbare taal, terwijl ook het uitgangspunt principieel fout is.

C. Chili

Voor wat het al dan niet instand houden van de samenwerking met Chili betreft, meent de heer Frans Ramon dat het nu wel de hoogste tijd wordt om knopen door te hakken. De evaluatie van de Vlaams-Chileense samenwerking sleept zijns inziens nu al lang genoeg aan.

D. Quebec

Aangaande de contacten tussen Vlaanderen en Quebec, haalt de heer Miel Verrijken aan dat hij uit diverse contacten met mensen uit Quebec geleerd heeft dat ze vrijwel alle hoop op onafhankelijkheid hebben laten varen. Als verklaring hiervoor haalde men de vrij massale immigratie naar Quebec aan, die de taalevenwichten opnieuw totaál ontwricht heeft. Zulks moge volgens de heer Verrijken ook voor Vlaanderen een waarschuwing inhouden.

E. Het Verre Oosten

Voor wat het Vlaamse beleid ten aanzien van de landen van het Verre Oosten betreft, constateert de heer Freddy Sarens dat in de loop van de maand september van dit jaar verschillende Vlaamse ministers los van elkaar – en blijkbaar ook zonder veel voorafgaandelijk overleg – naar Laos, Cambodja, Singapore en Vietnam zijn gereisd. Van enige geografische concentratie (een principe dat men elders nochtans wel huldigt) lijkt in die regio m.a.w. geen sprake te zijn, terwijl sommige ministers het zelfs zo ver dreven om, weze het dan impliciet, toch openlijk het systeem van de gebonden hulp te gaan verdedigen, of toch minstens goedpraten. Volgens de heer Sarens maakt een en ander dan ook geen al te coherente indruk.

Het gebrek aan een dergelijke coherente benadering bleek omgekeerd ook uit het feit dat de Vlaamse minister van Cultuur, de heer Anciaux, er bij het bezoek van zijn Chinese collega niet aan gedacht heeft om de kwestie van de mensenrechten minstens even aan te raken. De heer Sarens stelt overigens vast dat de problematiek van de mensenrechten in de voorliggende beleidsbrief evenmin aan bod komt. Als vergetelheid kan dit – gezien de belangstelling die het Vlaams Parlement voor deze kwestie steeds aan de dag gelegd heeft – volgens de heer Sarens dan ook tellen.

Ook de heer Patrick Hostekint heeft zo zijn vragen aangaande het optreden van de Vlaamse regering naar een aantal landen van het Verre Oosten toe. De diverse bezoeken die nog maar recentelijk aan die regio werden gebracht door meerdere ministers van de Vlaamse regering, kunnen misschien wel verantwoord worden op grond van het economisch potentieel van de betrokken landen, maar zijns inziens werd een en ander toch wat al te dispaaraat aangepakt. Naar de toekomst toe is er hier dan ook duidelijk een coördinerende taak weggelegd voor de minister die het algemeen buitenlands beleid in zijn portefeuille heeft. Er moet in elk geval voorkomen worden dat ministers tot tegenstrijdige uitspraken komen. In zijnen hoofde hebben de uitspraken van enkele ministers in elk geval twijfel gezaaid aangaande de reële gehechtheid van Vlaanderen aan het principe van de niet-gebonden hulp.

2.6 Stimuleren van vredesprocessen

Daar waar het Vlaams buitenlands beleid in zijn hoofdlijnen gekenmerkt wordt door een hoge mate aan continuïteit, meent de heer Frans Ramon dat één element wel degelijk zeer vernieuwend is, met name het door de minister aangekondigde initiatief om op diverse plekken (Noord-Ierland en Israël/Palestina) vredesprocessen te gaan ondersteunen. Volgens de heer Ramon is dit een goede zaak, en bezit Vlaanderen voldoende talent om op een zeer diplomatische manier een bijkomend zetje te geven aan de noodzakelijke vredesprocessen.

Ook de heer Freddy Sarens kan zich volledig terugvinden in de optie om actief een aantal vredesprocessen te gaan ondersteunen. Tegelijk wijst hij erop dat daarbij vaak uiterst omzichtig zal moeten worden opgetreden. Inzake Noord-Ierland is het bijvoorbeeld evident dat katholieken en protestanten op een gelijke manier dienen te worden behandeld. Het feit dat er daar effectief een vredeswil aanwezig lijkt te zijn bij zowel de politieke leiders als bij de brede bevolking zou dit soort van "evenwichtig" optreden moeten vergemakkelijken. Inzake het Midden-Oosten liggen de kaarten echter heel wat moeilijker en ingewikkelder. Tussen Israël's en Palestijnen lijkt er bijwijlen zelfs nog nauwelijks sprake van enige wil tot vrede.

Nog inzake de Vlaamse inspanningen aangaande het Midden-Oosten stelt de heer Sarens zich ook vragen aangaande de continuïteit van een en ander. Hij herinnert er daarbij aan dat voormalig minister Johan Sauwens in mei 2000 een samen-

werkingsakkoord met de Palestijnse autonome gebieden in het vooruitzicht had gesteld. Idee dat later door de minister-president – toen nog bevoegd voor het buitenlands beleid – als een juridische bijna-onmogelijkheid werd bestempeld. Dit belette overigens niet dat de Vlaamse regering, medio december 2000, op voorstel van minister Sauwens een subsidie van 40 miljoen frank goedkeurde voor de herstelling en renovatie van particuliere woningen in de Palestijnse Autonome Gebieden. Initiatief dat, blijkens de begrotingsgegevens, niet verder gezet wordt. Daarenboven wordt in de beleidsbrief gesteld dat de Vlaamse regering eerstdaags haar houding in het Midden-Oostendossier zal bepalen, en zal vastleggen onder welke vormen en voorwaarden een samenwerking met Israël en de Palestijnse Autonome Gebieden gestalte kan krijgen. Het minste dat men kan zeggen is dat er hier bezwaarlijk van consequent optreden kan gesproken worden. Het lijkt wel alsof men telkens opnieuw van nul moet vertrekken. De zaak wordt er nog erger op wanneer ondertussen ook moet worden vastgesteld dat de federale staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking, de heer Boutmans, daar omvangrijke inspanningen doet inzake ondersteuning van het onderwijs – nota bene een specifiek Vlaamse bevoegdheid – in de Palestijnse Autonome Gebieden.

Voor de heer Patrick Hostekint is de door de minister geformuleerde beleidsintentie om op diverse plaatsen vredesprocessen mee te gaan stimuleren een zeer belangrijke innovatie in het Vlaamse buitenlandbeleid. Het is op een aantal plaatsen – en de spreker denkt daarbij in eerste instantie aan Noord-Ierland en het Midden-Oosten – inderdaad het aangewezen moment om via inspanningen op het gebied van samenlevingsopbouw en vredeshandhaving tot een duurzame vrede (Noord-Ierland) of toch minstens opnieuw tot een toestand van stabiliteit (Palestina) te komen. Overigens hoeft Vlaanderen in dit opzicht ook niet helemaal vanaf nul te vertrekken. Voormalig minister Sauwens heeft ten aanzien van het Midden-Oosten immers reeds een aantal initiatieven genomen, waarop nu kan verder gebouwd worden.

Nog inzake Palestina betreurt de heer Hostekint dat de federale staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking, zonder enig voorafgaand overleg met de Vlaamse regering, is overgegaan tot het uitbreiden van de Belgische onderwijssamenwerking met de Autonome Palestijnse Gebieden. Op zich is die samenwerking vanzelfsprekend goed, maar de staatssecretaris had zich toch moeten realiseren dat hij, door een specifiek aan de gemeenschappen voorbehouden terrein te betreden, een

gevoelig punt zou raken. Naar de toekomst toe dringt zich dan ook een meer structurele dialoog op.

2.7 De organisatie, werking en financiering van het Vlaams buitenlands beleid

2.7.1 Nieuw ministerie voor buitenlands beleid en internationale samenwerking

De heer Frans Ramon spreekt zijn bezorgheid uit over de intentie om, in het kader van de hertekeuring van het Vlaams administratief landschap, te komen tot één buitenlandministerie, waarin ook de sector ontwikkelingssamenwerking zou zijn opgenomen. Zijns inziens levert een dergelijke eenheidsstructuur potentieel het risico op dat de specificiteit van het ontwikkelingssamenwerkingsgebeuren uit het oog zou worden verloren. Ingeval de sector ontwikkelingssamenwerking geen voldoende autonomie krijgt, dreigt men op termijn zelfs opnieuw in het euvel van de gebonden hulp te vervallen.

De heer Freddy Sarens verneemt met genoegen dat in het kader van de nieuwe organisatie van het Vlaams buitenlands beleid een nieuw ministerie voor Buitenlands Beleid en Internationale Samenwerking in het vooruitzicht wordt gesteld, waarin zowel het algemeen buitenlands beleid, de internationale samenwerking als de internationale handel zullen worden ondergebracht. Dit is niet minder dan een totale trendbreuk ten overstaan van het optie inzake buitenlandse bevoegdheden die de huidige Vlaamse regering gelicht heeft bij haar aantreden. De passage waar gesteld wordt dat "het ministerie deze bevoegdheden per definitie samenbrengt in de portefeuille van één lid van de Vlaamse regering" kan dan ook zijn volledige goedkeuring wegdragen.

Hij ziet dit trouwens ook als een expliciete erkenning van het feit dat het huidige systeem tot een totale versnippering van het Vlaams buitenlands beleid heeft geleid. Versnippering die vanzelfsprekend de efficiëntie van het beleid niet ten goede is gekomen. Het ontbreken van een "fysieke" horizontale begroting buitenland beleid mag dan al de parlementaire controle bemoeilijkt hebben, het heeft niet kunnen voorkomen dat een grondig onderzoek van de begroting tal van lacunes en tekortkomingen heeft opgeleverd. Dit hoeft trouwens niet te verwonderen, aangezien niet minder dan zestien begrotingsprogramma's een duidelijke internationale dimensie hebben. Het gaat daarbij om : (1) programma 12.1 – algemeen buitenlands

beleid ; (2) programma 12.2 – ontwikkelingssamenwerking (waarbij de heer Sarens laat opmerken dat voor dit specifieke programma eigenlijk ook een horizontale begroting zou moeten zijn, aangezien het – luidens de bevoegde minister – de bedoeling zou zijn dat alle functionele ministers aan ontwikkelingssamenwerking doen) ; (3) programma 51.4 – buitenlandse handel en exportbevordering ; (4) programma 51.9 – extern economisch beleid ; (5) programma 49.2 – toerisme ; (6) programma 45.5 – algemeen cultuurbeleid (waaronder eveneens het internationaal cultuurbeleid vervat ligt, dat de subsidies m.b.t. de internationale culturele samenwerking omvat, evenals de bijdrage aan de Nederlandse Taalunie) ; (7) programma 45.1 – jeugd en sport (dat in de subsidie aan de vzw Jint [coördinatieorgaan voor internationale jongerenwerking] voorziet, evenals in kredieten voor de promotie van Vlaanderen via internationale sportmanifestaties) ; (8) programma 45.2 – volksontwikkeling en bibliotheken (waarin de dotatie aan het Vlaams Cultuurhuis De Brakke Grond in Amsterdam is opgenomen) ; (9) programma 41.1 – algemeen welzijnsbeleid ; (10) programma 39.2 – coördinatie beleid en gegevensbeheer (dat het internationaal onderwijsbeleid bevat, waaronder de culturele akkoorden en bilaterale akkoorden, de samenwerking in EU-verband en de samenwerking met multilaterale organisaties) ; (11) programma 33.2 – universitair onderwijs (waaronder de belangrijke GENT-akkoorden tussen Vlaanderen en Nederland ressorteren) ; (12) programma 54.10 – landbouw, tuinbouw en plattelandsbeleid ; (13) programma 61.10 – leefmilieu ; (14) programma 64.2 – havens ; (15) programma 71.2 – wetenschappelijk onderzoek op initiatief van de vorser ; en tenslotte (16) programma 72.1 – media en film (waarop de belangrijke subsidie van 50 miljoen voor de satellietzender BVN [het Beste van Vlaanderen en Nederland] is ingeschreven). Redenen genoeg dus voor de heer Sarens om er bij de minister op aan te dringen dat hij aan het parlement een geïntegreerd document zou bezorgen met een horizontale begroting voor het volledige Vlaams buitenlands beleid.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen constateert dat minister Jaak Gabriels in zijn rede naar aanleiding van de uitreiking van de eerste "Leeuw van de Export" verklaard heeft het een goede zaak te vinden dat de materies "economie" en "buitenlandse handel" opnieuw onder een enkele minister ressorteren. Hij heropende daarmee in wezen de discussie over de oprichting van een geïntegreerd Vlaams buitenlandministerie, dat naast het eigenlijke buitenland beleid ook de buitenlandse handel en de ontwikkelingssamenwerking zou omvatten. De heer Van Nieuwenhuysen meende nochtans dat

deze laatste organisatievorm, in het kader van de hertekening van het Vlaams administratief landschap, verworven was. Hij wenst van de minister dan ook te vernemen hoe hij deze contradictie binnen de regering precies moet duiden.

De heer Miel Verrijken vraagt zich ten gronde af of het überhaupt wel mogelijk is voor minister Van Grembergen om op een zinnige manier aan buitenlands beleid te doen, zolang hij niet ook bevoegd is voor de buitenlandse handel en het internationaal cultuurbeleid. Dat zijn immers de kernelementen voor het buitenlands beleid van substatelijke entiteiten. Bij wijze van voorbeeld haalt de heer Verrijken de manier aan waarop onze noorderburen, de mercantiele Nederlanders, de VS-markt bewerken door op allerhande manieren de aandacht te vestigen op hun historische banden met dat land. Ierland doet overigens precies hetzelfde, en speelt daarbij handig in op het grote aantal Amerikanen met – relatief recente – Ierse roots. Het komt de heer Verrijken voor dat ook Antwerpen soortgelijke initiatieven zou kunnen nemen. Enerzijds heeft het immers heel wat kunstenaars (d.w.z. vooral schilders) van wereldfaam voortgebracht, die ook in culturele kringen in de VS bekend zijn, terwijl het anderzijds (samen met Hamburg) rond 1900 dé emigratiehaven bij uitstek naar de VS was. Via dergelijke selectieve culturele tentoonstellingen met daarnaast ook breed opgezette tentoonstellingen over de emigratie vanuit Europa naar de VS zou men een enorm publiek kunnen bereiken, én zou men ook een economische return kunnen bewerkstelligen. Iets wat volgens de heer Verrijken meer dan ooit noodzakelijk is, aangezien de VS-markt voor het huidige beleid niet of nauwelijks lijkt te bestaan.

De heer Luc Van den Brande wenst de heer Miel Verrijken erop te wijzen dat Vlaanderen in de VS wel degelijk reeds een aantal baanbrekende tentoonstellingen georganiseerd heeft. Zo heeft een Rubenstentoonstelling verschillende steden van de Amerikaanse oostkust aangedaan, terwijl in het Metropolitan Museum of Art in New York ook reeds een grote Petrus Christus-tentoonstelling heeft plaatsgevonden. Tegelijk wijst hij erop dat dergelijke initiatieven meestal jaren kosten om voor te bereiden, terwijl ze doorgaans ook niet onmiddellijk zichtbare resultaten opleveren qua economische return. Een en ander dient dus zeker wat genuanceerd te worden.

De heer Miel Verrijken wijst er tenslotte nog op dat een geïntegreerd Vlaams ministerie van buitenlandse zaken in wezen bevoegd zou moeten zijn voor alle aspecten van het internationaal gebeuren

die een impact kunnen hebben op Vlaanderen. Zo ook het internationaal milieugebeuren. Terzake laat hij in casu opmerken dat een eventuele goedkeuring van het Kyoto-protocol wel bijzonder negatieve gevolgen dreigt te sorteren voor Vlaanderen. Daarenboven is hij ervan overtuigd dat het systeem van de verhandelbare emissierechten finaal nefast zal uitdraaien voor de landen in ontwikkeling. Zij zullen er nu helemaal geen belang meer bij hebben om een eigen industrie op te bouwen. Voor de, doorgaans corrupte, leiders zal het immers veel gemakkelijker zijn om gewoon geld van de geïndustrialiseerde wereld aan te nemen. De bevolking van de ontwikkelingslanden zal op die manier het slachtoffer worden van een volkomen fout geconcipieerd internationaal milieuvetdrag.

Ook de heer Jacques Laverge spreekt zijn bezorgdheid uit over de mogelijke consequenties van de goedkeuring door Vlaanderen van het Kyoto-protocol. Zijns inziens dienen voorafgaandelijk aan de ratificatie de economische consequenties van dit verdrag (voor alle sectoren en alle domeinen van het economisch leven) eens goed onderzocht te worden, kwestie van op alle eventualiteiten voorbereid te zijn.

2.7.2 Herijking van het internationaal voorlichtingsbeleid

De heer Freddy Sarens meent te moeten vaststellen dat er in zekere zin een contradictie is tussen de hoger aangehaalde versnippering van het eigenlijke buitenlandbeleid enerzijds, en de inspanningen om via een "restyling" van het communicatiebeleid tot een grotere herkenbaarheid van datzelfde buitenlandbeleid te komen. Een betere communicatie zal echter hoe dan ook de structurele tekortkomingen niet kunnen opvangen.

De heer Patrick Hostekint constateert insgelijks dat er in de beleidsbrief opnieuw relatief veel aandacht gaat naar het bevorderen van de naambekendheid van Vlaanderen in het buitenland. Zonder iets te willen afdoen van het belang van dit voornemen, meent de heer Hostekint desalniettemin dat de best mogelijke publiciteit voor Vlaanderen in de wereld gelegen zou moeten zijn in het voeren van een kwalitatief uitermate hoogstaand buitenlandbeleid, dat gebaseerd dient te zijn op een aantal eenduidige, herkenbare en correcte principes. Goede waar verkoopt immers zichzelf. Hij heeft zulks overigens zelf kunnen vaststellen naar aanleiding van een aantal reizen die hij (toenmaals nog als federaal parlementslid) gemaakt heeft naar o.a. Roemenië, Bulgarije en Polen. Met

name moest hij daar constateren dat Vlaanderen er, door zijn pro-actief optreden ten aanzien van de landen van Centraal- en Oost-Europa, veel meer bekendheid genoot dan het federale België. Zijns inziens is dit trouwens ook de enige manier waarop deelstatelijke entiteiten internationale bekendheid en faam kunnen verwerven.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen verklaart het ten gronde oneens te zijn met de opvatting van de heer Hostekint nopens de naambekendheid van Vlaanderen. Diverse onderzoeken tonen integendeel aan dat het product "Vlaanderen" behoefte heeft aan zowel verpakking als inhoud. Het ene kan niet zonder het andere. Dit belet overigens niet dat het internationale voorlichtingsbeleid van Vlaanderen inderdaad voor verbetering vatbaar is. Maar de heer Van Nieuwenhuysen wil er terzake wel voor waarschuwen dat deze operatie niet – zoals in het verleden wel eens is voorgekomen – mag worden misbruikt om interne politieke rekeningen te vereffenen.

2.7.3 *Instrumenten voor het Vlaams buitenlands beleid*

Volgens de heer Freddy Sarens blijven twee belangrijke instrumenten voor het ondersteunen van het Vlaamse standpunt inzake buitenlands beleid onvermeld in de beleidsbrief van de minister, te weten : de ICBB en de Benelux.

A. Interministeriële Conferentie Buitenlands Beleid

Het bevreemdt de heer Sarens, hierin bijgetreden door de heer Luc Van den Brande, dat de minister nergens melding maakt van de ICBB, het is immers via dit instrument dat Vlaanderen al dan niet op de Belgische standpuntbepaling kan wegen. De recente perikelen rond het talengebruik voor het toekomstig Gemeenschapsoctrooi tonen overigens – zo dit nog nodig mocht zijn – zonneklaar aan hoe belangrijk dit instrument wel is.

Terzake drukt de heer Sarens dan ook de vrees uit dat deze vergetelheid indicatief is voor een toenevende recuperatie van het buitenlands beleid door de federale overheid. Een fenomeen dat ook op academisch niveau overigens niet geheel onopgemerkt is gebleven. Naar aanleiding van een nieuwe uitgave van zijn standaardwerk over het Belgisch buitenlands beleid, liet professor Rik Coolsaet in een interview in De Standaard immers verstaan dat zijns inziens het enig relevante buitenlands beleid dat van België was. Een eigen Vlaams buitenlands beleid zou er volgens hem zelfs nauwelijks zijn. In

een federaal land als België, is volgens de heer Sarens een waarachtig federatief buitenlands beleid (d.w.z. een door de deelstaten mee ontwikkeld en mee gedragen buitenlands beleid) op termijn nochtans de enig leefbare oplossing.

B. De Benelux

Wat de heer Freddy Sarens vooral ontstemt, is het feit dat de Benelux nu reeds voor het tweede jaar op rij niét wordt vermeld in de Beleidsbrief Buitenlands Beleid. Dit ondanks het feit dat het hier om een bijzonder nuttig en zeer intensief werkend gremium gaat. Zo is er in de Commissie voor Buitenlandse Aangelegenheden van de Benelux op zeer regelmatige basis overleg met de drie betrokken ambassadeurs, onder andere over het belang dat men al dan niet moet hechten aan de kwestie van de versterking van de constitutionele regio's. Een kwestie waarin overigens ook de bevoegde ministers van de drie betrokken landen niet geheel van goede wil ontbloot lijken te zijn, maar die anderzijds ook nog verre van uitgeklaard is. In Nederland is men immers nog helemaal niet vertrouwd met, of gevoelig voor, het regio-fenomeen, terwijl Luxemburg in die kwestie ook niet meteen de meest betrokken partij is. Het zullen derhalve vooral de ministers van de Belgische deelstaten zijn die de zaak verder vooruit zullen moeten helpen.

C. Budgetten voor noodhulp en humanitaire hulp

De heer Patrick Hostekint brengt in herinnering dat hij, op momenten dat internationale solidariteit geboden was, reeds diverse keren is tussengekomen – onder andere via het stellen van actuele vragen dienaangaande – in het Vlaams Parlement. Vlaanderen heeft op die manier reeds belangrijke signalen qua internationale solidariteit gegeven ten aanzien van crises in Burundi, El Salvador en Afghanistan. Hij neemt zich voor om dit soort van kwesties ook in de toekomst op een bijzonder kritische manier te blijven volgen. Een en ander heeft overigens ook mee aanleiding gegeven tot een gedeeltelijke heroriëntering van het beleid inzake samenwerkingsontwikkeling van minister Anciaux. Een kritische opstelling vanwege het parlement loont met andere woorden wel degelijk.

2.8 Begrotingstechnische opmerkingen

Afsluitend wenst de heer Freddy Sarens ook enige verdere toelichting bij een aantal begrotingstechnische kwesties aangaande het programma 12.1. Zo wenst hij vooreerst een verklaring voor het feit dat

er een wel bijzonder sterke daling is van de niet-gesplitste kredieten (NGK) van 13.283 duizend euro in 2001 naar 8.644 duizend euro in 2002.

Tevens stelt hij tot zijn verbazing vast dat er op programma 12.1 – Algemeen Buitenlands Beleid, een nieuwe basisallocatie is ingeschreven voor buitenlandse zendingsreizen van de minister-president (300.000 euro), naast de basisallocatie voor buitenlandse zendingsreizen van minister Van Grembergen (eveneens 300.000 euro). Naast het feit dat de beide basisallocaties even groot zijn – hetgeen niet logisch is aangezien de minister-president niet meer bevoegd is voor het buitenlands beleid – leidt dit ook tot een substantiële verhoging van het totaal beschikbare budget voor reizen. Toen (in de begroting 2001) er nog van uitgegaan werd dat de minister-president ook de functie van Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Europese Aangelegenheden zou vervullen, beliep datzelfde reisbudget immers maar 350.000 euro. Een en ander is derhalve financieel zeker geen verbetering.

Tenslotte laat de heer Freddy Sarens nog opmerken dat hij het positief acht dat de subsidies aan personen, verenigingen en instellingen in binnen- en buitenland verhogen van 1.128.000 euro in 2001 naar 1.240.000 euro in 2002 (basisallocatie 30.02). Enige nadere uitleg ware ook hier echter welkom.

3. ALGEMENE BESPREKING : ANTWOORDEN VAN MINISTER VAN GREMBERGEN

De minister wenst vooreerst alle commissieleden te danken voor hun interessante inbreng en voor de diverse boeiende tussenkomsten, die een nuttige aanbreng kunnen zijn voor een verdere invulling van het Vlaams buitenlands beleid.

Een beleid gedragen door de basis : Europa als noodzakelijk legitimerend en identifierisch project

De minister laat opmerken dat we, vanuit een zekere filosofische ingesteldheid, moeten vaststellen dat we tot vlak na de Tweede Wereldoorlog geleefd hebben in een situatie waarin de uitvoerende macht, zoals belichaamd door regering en staatshoofd, zijn pendant vond in de wetgevende macht, met daartussenin – als occasionele arbiter bij discussies – de rechterlijke macht. De uitvoerende macht van elk land afzonderlijk incarneerde op de een of andere manier en in meerdere of mindere mate ook het financiële en economische gegeven. De wetgevende macht counterende zulks – welis-

waar vaak slechts ten dele – om redenen van algemeen belang.

Soms echter stuitte dit systeem op zijn inherente beperkingen. Hetgeen dan ook al eens aanleiding gaf tot – mee economisch gedetermineerde – oorlogen tussen staten. Zowel de Eerste als de Tweede Wereldoorlog kunnen op die manier mee geduid worden als conflicten tussen regeringen op grond van economische belangenbehartiging, en conflicten om het veroveren van economische invloedssferen.

Die situatie is sinds ongeveer een tiental jaar definitief achterhaald. De financiële machten hebben zich ontworsteld aan de greep van de nationale staten – de VS occasioneel misschien nog daar gelaten. Ook de economische machten hebben zich ontworsteld aan de greep van de staten. Regeringen zijn er op heden heel vaak toe gereduceerd de economische realiteiten vrij lijdzaam te ondergaan. Hoogstens kunnen ze nog wat optreden in de marge via – ten gronde vaak niet erg significante – begeleidingsmaatregelen.

Een nieuwe situatie is zo ontstaan waarin enerzijds de financieel-economische machten in volle vrijheid kunnen optreden, en anderzijds de traditionele staatsmachten (parlement en regering) wanhopig proberen nog wat mee te spelen. Het klassieke evenwicht is dus totaal doorbroken.

Dit heeft meteen ook voor gevolg gehad dat het onderscheid tussen binnenlandse en buitenlandse politiek zwaar is beginnen te vervagen. In de zin dat buitenlandse factoren duidelijk meer en meer bepalend zijn voor de speelruimte die men in het binnenland nog heeft.

Op dat internationale vlak bestaat er vooralsnog echter geen gelijksoortig systeem van "checks and balances" dat kenmerkend was voor de nationale situaties. Er dienen op de een of andere manier dus zekere "sturingselementen" te worden ingebracht in die internationale situatie. De dissociatie tussen nationaal niveau (waar de klassieke beheersinstrumenten liggen) en internationaal niveau (waar de de facto meest ingrijpende factoren zich situeren) leidt immers tot meer en meer vragen in hoofde van de burger. Het gaat daarbij meer bepaald over de vraag naar de identiteit van de burger, die zich in dat grote geheel verliest. Maar ook over vragen naar de identiteit van volkeren en culturen die te loor dreigen te gaan in het grote geheel.

Probleem daarbij is daarenboven dat in het huidige stadium die vragen nog grotendeels onbeantwoord

blijven. De Europese Unie kan daar potentieel een antwoord op bieden, maar ook zij is tot nog toe in hoge mate gefixeerd op het economisch-financieel gegeven. Ook binnen Europa voelt de burger zich dus vooralsnog miskend, terwijl ook zijn culturele eigenheid nog niet verworven lijkt in de Europese ruimte. Europa heeft m.a.w. eveneens te kampen met een immens democratisch deficiet. Daarenboven is er binnen Europa ook nog eens een sterk spanningsveld aanwezig tussen de Europese constructie enerzijds en de oude traditionele staten anderzijds. Minstens twee fora staan m.a.w. met elkaar in competitie voor de loyaliteit van de Europese burger. En de ene keer haalt het oude staatsegoïsme het, de andere keer holt de balans door naar het Europese niveau.

Een beleid gericht op de versterking van het regionaal gegeven

Mee daarom meent de minister dat het – zoals trouwens ook voorzien in de beleidsbrief – mogelijk moet zijn om via een politiek van versterking van de regio's (t.t.z. zowel constitutionele als andere regio's, maar in elk geval entiteiten met een eigen identiteit die wars zijn van elk klassiek staatsnationalisme – het gaat m.a.w. over een veelomvattend begrip), daar vanonderuit aan te remediëren in Europa. De burger staat veel dichter bij dat – democratisch legitiem – bestuursniveau en kan er zich gemakkelijker in terugvinden. De regio's kunnen op die manier fungeren als een soort tegengif voor het gevoel van vervreemding.

De burger kan zichzelf er meteen ook opnieuw door kaderen in een coherent wereldbeeld. Het invoegen van de regio's in het institutionele Europese apparaat kan op die manier een nieuw evenwicht tot stand brengen in Europa, dat daardoor alleen al niet louter een economisch gegeven zou zijn, maar ook een culturele, sociale en ecologische identiteit zou hebben. Een dergelijk Europa zou ook veel meer kunnen wegen op het internationale beleid, en zou dat zelfs in een bepaalde richting kunnen sturen.

De minister wijst er verder op dat deze regio-strategie ook niet geheel vrij van problemen is.

Een eerste probleem bestaat erin dat die regio's zeker niet allemaal dezelfde betekenis of kracht hebben, noch qua constitutionele bevoegdheden, noch qua politiek gewicht in hun respectievelijke nationale staten. De diversiteit is daar zelfs extreem groot. Frankrijk staat bijvoorbeeld behoorlijk argwanend tegenover de prille – territoriale –

decentralisatie die het heeft doorgevoerd, maar die het zeker niet te ver wil laten gaan. Het Parijse centralisme is er in wezen nog steeds de regel.

Hoe dan ook zijn de verschillende regio's die we in Europa kennen zeer divers qua mogelijkheden. Soms is hun bevoegdheid louter bestuursmatig, maar non-politiek. Andere, zoals Vlaanderen, hebben een (bijna)-volwaardige parlementaire invulling gekregen (met alle daaruit voortvloeiende mogelijkheden).

Vanuit Vlaanderen is het initiatief genomen om die constitutionele regio's samen te brengen. Dit heeft enerzijds tot gevolg gehad dat de betrokken regio's elkaar hebben gevonden rond een aantal kernthema's. Anderzijds kan ook niet ontkend worden dat een aantal andere regio's met soortgelijke aspiraties, die niet waren uitgenodigd – omdat ze (nog) niet aan de constitutionele criteria voldoen – hierover enige wrevel hebben laten blijken. Ze voelden dit immers aan alsof ze werden achtergelaten. Dit heeft geleid tot de conclusie dat er een soort tweesporenbeleid zou moeten gevoerd worden, waarbij enerzijds een "kopgroep" van constitutionele regio's de hele zaak vooruit trekt, terwijl anderzijds ook alle aspirant-regio's op de een of andere manier aan boord zouden moeten kunnen worden gehouden.

Dit is een zeer moeilijke evenwichtsoefening. Op een congres in Salamanca heeft de minister deze optie expliciet toegelicht, en daarbij, naast heel wat lof, ook heel wat kritiek over zich heen gekregen van degenen die vreesden met een kluitje in het riet gestuurd te worden of zelfs zondermeer achtergelaten te worden. Men twijfelt in sommige regio's (maar ook in sommige nationale staten) duidelijk aan de goede intenties van Vlaanderen terzake. Er is dus qua communicatie nog heel wat werk aan de winkel, constateert de minister.

Inzake de, door de heer Sarens aangehaalde, tweede conferentie van de ministers-presidenten van de regio's met wetgevende bevoegdheden, die op 15 en 16 november laatstleden is doorgedaan in Luik, zegt de minister toe om de slotresolutie van deze bijeenkomst aan de commissie over te maken, met het oog op de opname ervan in bijlage bij het verslag van de huidige werkzaamheden (zie bijlage 1).

In elk geval zijn regionalisering en Europeanisering geen tegengestelden. Overigens betekent een en ander vanzelfsprekend ook niet dat Vlaanderen er dan maar mee zou moeten ophouden om doelbewust ook heel eigen doelstellingen na te streven.

De Vereniging van de Regio's van Europa

De minister verklaart onverkort achter de optie te staan om Vlaanderen uit de VRE te laten treden. Aangezien Vlaanderen zich niet in een positie bevindt om op alle slakken zout te leggen, dienden er keuzes gemaakt. Er werd dienovereenkomstig voor geopteerd om prioriteit te geven aan het Vlaamse lidmaatschap van het Comité van de Regio's en van het samenwerkingsverband van constitutionele regio's.

Een evaluatie van het recente verleden leert immers dat de VRE niet onverdeeld gunstig geëvolueerd is over de laatste twee jaar. Daar waar dat gremium oorspronkelijk ongetwijfeld vrij grote aspiraties had, en het regionale debat voor een deel ook effectief mee gestalte gaf en aanzwengelde, is het nu – qua politieke betekenis – onmiskenbaar fel verzwakt.

De drijfveren van minister Anciaux om wel nog te opteren voor een zekere VRE-betrokkenheid in het internationale cultuurbeleid dienen dan ook los gezien te worden van de politieke prioriteiten die Vlaanderen wil leggen. In dat opzicht is er dus geen contradictie.

Over de gepercipieerde versnippering van het Vlaamse buitenlandbeleid en de toekomstige oprichting van een eengemaakt Vlaams buitenlandministerie

Een punt van kritiek was dat onze buitenlandpolitieke mogelijkheden te dispaaraat zouden gehanteerd worden ten gevolge van de optie om de sectoraal bevoegde ministers (in casu dan vooral de ministers bevoegd voor buitenlandse handel en ontwikkelingssamenwerking) ook elk hun eigen deel van de buitenlandse betrekkingen te laten afwikkelen. Het is in de dynamiek der dingen, en uit de aard der mens, ook maar normaal dat iedere minister al zijn bevoegdheden zo maximaal mogelijk wil uitoefenen, en daar ook enige publiciteit mee wil halen. Onder andere de verklaringen van minister Gabriëls, die in recente uitspraken het erover had dat hij de combinatie Economie en Buitenlandse Handel natuurlijker vond, kunnen zo geduid worden.

De minister wil dienaangaande geenszins ontkennen dat hij frequent met dit soort situaties geconfronteerd wordt. Anderzijds dient er toch ook op gewezen dat de Vlaamse regering – in het kader van de hervormingen op grond van de operatie "Beter Bestuurlijk Beleid" – tot twee keer toe ex-

plicit gekozen heeft voor de oprichting van een eengemaakt departement Buitenlands Beleid. Terzake is er ondertussen in elk geval geen de minste wijziging in het regeringsstandpunt, elke contradictie dienaangaande laat de minister dan ook volledig voor rekening van de betrokken minister.

Dat de situatie momenteel wat diffuus is, en dat men als minister al eens de grenzen van de eigen bevoegdheden wil aftasten, is in elk geval een gegeven waar men vooralsnog voor een tijdje mee zal moeten leven. Dit doet echter al evenmin afbreuk aan het feit dat de verantwoordelijkheid voor de globaliteit van het buitenlands beleid in zijn algemeenheid is toegekend aan de minister zelf. Dit hoeft op zich overigens niet strijdig te zijn met het buitenlands initiatiefrecht van de diverse functioneel bevoegde ministers, dat trouwens ook in andere landen bestaat. Een zekere spanning en osmose zullen er dus altijd zijn. De globale beleidskeuzes aangaande het Vlaamse buitenlands beleid, ook qua homogeniteit van een en ander en qua complementariteit van initiatieven, zorgen er in elk geval voor dat we niet in contradictorische situaties vervallen. In dat licht gezien, zijn de kleine spanningen die zich op het terrein onvermijdelijk af en toe voordoen, in wezen niet terzake doend.

Kredieten voor buitenlandse reizen van de minister-president

De minister bevestigt desgevraagd dat hij het niet abnormaal acht dat er op zijn begroting ook middelen zijn ingeschreven voor internationale reizen van de minister-president. Binnen het geheel van de internationale contacten is er – zoals ook in andere landen het geval is – wel degelijk een rol weggelegd voor de regeringsleider, wiens aanwezigheid soms effectief het verschil kan maken.

Dit betekent overigens niet dat de zaken niet geëfficiëerd zouden verlopen, en doet in geen deele afbreuk aan de volledige verantwoordelijkheid (het aflopende Europees voorzitterschap nog even daargelaten) van de minister voor de integraliteit van het Vlaams buitenlands beleid.

Vanaf januari 2002 is de minister dus de enig-bevoegde voor de coördinatie van het buitenlands beleid. Elk extern initiatief, ook wanneer dat uitgaat van de minister-president, moet vanaf dan in coördinatie en in afspraak met hem gebeuren. Ook de ICBB wordt nu overigens enkel nog gevolgd door de minister zelf.

Internationale tentoonstellingen als instrument van buitenlandpolitiek

De suggestie van de heer Miel Verrijken over het nut van wervende tentoonstellingen als instrument voor het bevorderen van de naambekendheid van Vlaanderen in het buitenland, acht de minister zeer valabel te zijn. Men mag daarbij echter niet uit het oog verliezen dat een en ander vaak een heel lange voorbereidingsperiode vergt. Het is m.a.w. een instrument dat enkel in het kader van een langetermijnplanning kan worden gehanteerd. Een en ander kan zeker niet op stel en sprong worden tot stand gebracht.

Het stimuleren van diverse vredesinitiatieven in of nabij de Europese ruimte

Een belangrijke nieuwe optie binnen het Vlaamse buitenlandbeleid bestaat erin dat diverse vredesinitiatieven op het Europese continent, of in de onmiddellijke nabijheid van dat continent, ondersteund zullen worden. Binnen de mogelijkheden die Vlaanderen heeft, en zonder het "grote gelijk" te willen nastreven, zal Vlaanderen zich op drie plaatsen inspannen voor het bevorderen van lopende vredesinitiatieven: Noord-Ierland, Kosovo (of iets ruimer de Balkan) en Palestina/Israël. De minister herhaalt met nadruk dat het er daarbij zeker niet op aan komt om de kant te kiezen van de ene of de andere partij, of het historisch gelijk te bewijzen van de ene of de andere betrokkene in het conflict.

In Noord-Ierland bijvoorbeeld, wordt momenteel onderzocht welke instanties – bijv. scholen, sociale bouwprojecten, verenigingen allerhande – zich doelbewust richten op het samenbrengen en verzoenen van katholieken en protestanten. Dat het hierbij hoe dan ook om een niet-partijdige aanpak gaat (die onze vaak spontane, of soms zelfs historisch gedetermineerde sympathie voor deze of gene moet overstijgen) zal ook zeer duidelijk aan al de betrokken partijen worden gecommuniceerd. Het bewerkstelligen van verzoening zal het enige leitmotiv zijn voor het Vlaamse beleid terzake. Ter plekke moet er uiteraard ook een voldoende maatschappelijk draagvlak en voldoende eensgezindheid zijn over de noodzaak om tot een dergelijke verzoening te komen. Waar de vredeswil totaal ontbreekt kan Vlaanderen immers überhaupt niets constructiefs tot stand brengen.

Dezelfde strategie wil Vlaanderen ook in de andere twee vermelde probleemgebieden gebruiken. Vooreerst in het Kosovaars gegeven, waar Albanezen en Serviërs hoe dan ook zullen moeten leren

samenleven. Eenzelfde basispremissie geldt ten aanzien van Palestijnen en Israëli's. Vlaanderen zal daarbij ook alle historische overwegingen moeten opzij schuiven en enkel met het heden rekening houden. Het verleden is immers passé, gedane zaken nemen geen keer.

Men moet zich daarbij overigens ook geen illusies maken. De middelen van Vlaanderen zijn beperkt, en ook de resultaten die het kan halen zullen per definitie niet wereldschokkend zijn. Met verzoeningspogingen op kleine schaal kan Vlaanderen nochtans wel degelijk zijn steentje bijdragen tot de oplossing van grotere problemen.

Perceptie van de islam

De minister wenst ook nog even te repliceren op de opmerking van de heer Verrijken, en dan meer bepaald waar deze het had over "de duivelse overvallen van de Islam". Terzake wil hij vooral toch waarschuwen voor contraproductieve veralgemeningen over deze of gene godsdienst. Op zich is de islam immers niet beter of slechter, laat staan oorlogszuchtiger, dan welke andere godsdienst ook. Zoals elke godsdienst leent echter ook de islam zich tot misbruik door malafiede lieden.

Bilaterale betrekkingen met Duitsland

De minister verklaart volledig achter de optie te staan om van Duitsland een belangrijk doelland voor het Vlaams buitenlands beleid te maken. Het land heeft een sterke en vrij omvangrijke intellectuele klasse die bekend is met Vlaanderen, maar dan wel enkel met een Vlaanderen dat ergens tot en met de periode van Felix Timmermans reikt. Ze hebben echter doorgaans geen flauw benul van de politieke evolutie die Vlaanderen ondertussen heeft doorgemaakt. Ze weten – ondanks het feit dat ze zelf onderdanen zijn van een federaal ingerichte staat – absoluut niet dat Vlaanderen een sterke autonome deelstaat is geworden met eigen, zelfstandige instellingen. Het bestaan van een Vlaams Parlement, een Vlaamse regering en een aanzienlijke eigen Vlaamse begroting zijn hen geheel en al onbekend.

Dit Duitsland is met zijn 80 miljoen inwoners in Centraal-Europa opnieuw dé grote economische en financiële macht geworden. Ook politiek neemt het overigens een steeds prominentere plaats in. Vlaanderen is het aan zichzelf verplicht om daarop in te spelen. Het moet zich weten te profileren in het nieuwe Berlijn, dat niet alleen de hoofdstad van het herenigde Duitsland is, maar meer en meer ook als officiële hoofdstad van Centraal-Europa

gaat fungeren. Een Vlaamse aanwezigheidspolitiek aldaar dringt zich op.

Bilaterale betrekkingen met Marokko

Wat het aanknopen van betrekkingen tussen Vlaanderen en Marokko betreft, is de mening van de minister duidelijk : er is daar voor Vlaanderen onmiskenbaar een taak weggelegd. De redenen daarvoor liggen trouwens nogal voor de hand.

Op een persoonlijk niveau wijst de minister erop dat hij – door een veelheid van omstandigheden – nogal wat mensen kent die uit de Maghreb afkomstig zijn, en die hier soms al met een eerste, tweede en zelfs derde generatie aanwezig zijn. Voor hen allen geldt echter dat zij zich in een behoorlijk schizofrene situatie bevinden qua "vaderland"-perceptie en identiteitsgevoel. Enerzijds voelen zij nog een zeer sterke betrokkenheid bij hun "herkomstlanden" (wat volgens de minister overigens helemaal niet negatief hoeft te zijn, iedereen heeft immers wel ergens een positief heimat-idee), maar anderzijds hebben ze ook hier te lande onmiskenbaar reeds economisch, materieel en burgerlijk wortel geschoten. Voor het beleid komt het erop aan om dit fenomeen te onderkennen, en ervoor te zorgen dat een en ander niet tot tegenstrijdigheden leidt. Een geleidelijke vervlechting van de beide werelden dient bewerkstelligd te worden. Dat kan trouwens ook zeer verrijkend zijn voor Vlaanderen zelf.

In dat licht bezien zijn er dan ook bijzonder goede redenen om te kiezen voor Marokko als nieuw partnerland. De minister van Onderwijs heeft daar overigens reeds het pad geëffend.

De minister laat daarbij opmerken dat, in de mate dat de inspanningen naar Marokko toe succesvol zijn en renderen, ook initiatieven kunnen worden genomen naar andere bevolkingsgroepen uit de Maghreb, die hier eveneens sterk vertegenwoordigd zijn.

Bilaterale betrekkingen met Zuid-Afrika

Aangaande het Vlaamse beleid ten aanzien van Zuid-Afrika en dan meer bepaald de kwestie van de positie van het Afrikaans en de kwestie van de eventuele uitbreiding van het zendbereik van BVN (het Beste van Vlaanderen en Nederland), wenst de minister geen onduidelijkheden te laten bestaan.

De minister stelt vooreerst vast dat er een ruime, zo al niet zelfs totale, consensus bestaat rond de

concentratie van het Vlaamse beleid op Zuid-Afrika en – bij uitbreiding daarvan – Zuidelijk-Afrika. Deze geografische prioriteit wordt dus niet in vraag gesteld.

Binnen dat Zuidelijk Afrika wil Vlaanderen zich vooreerst richten op de zwakkere groepen. De minister wijst er daarbij op dat dit maatschappelijke gegeven niet raciaal gedetermineerd is. Er wordt immers wel eens verkeerdelijk gedacht dat het volledige blanke bevolkingsdeel welvarend is, terwijl het volledige zwarte bevolkingsdeel nooddruftig zou zijn : een stereotiep idee dat helemaal niet klopt met de werkelijkheid. Er is momenteel wel degelijk een verpauperde blanke bevolkingsgroep aanwezig binnen de Zuid-Afrikaanse samenleving. Wél klopt het dat de zwakkere sociale groepen voor het overgrote deel bestaan uit zwarten en kleurlingen, en dat de blanken er slechts een relatief klein gedeelte van uitmaken.

Vlaanderen ondersteunt dan ook vooral projecten die mensen de kans bieden om uit de armoede te raken en een acceptabel welvaartspeil te bereiken. Het ondersteunen van kleine KMO's is daar een goed voorbeeld van. Die ondersteuning kan bestaan uit het bijbrengen van specifieke kennis en vaardigheden, uit het bevorderen van contacten met Vlaamse kamers van koophandel, uit korte stages in Vlaanderen e.d.m. Daarnaast wordt ook en vooral samengewerkt met Zuid-Afrika op het gebied van onderwijs, en wordt tevens de universitaire samenwerking bevorderd.

Wat het taalgegeven betreft, verklaart de minister het niet geheel eens te zijn met de analyse die de heer Van Nieuwenhuysen gemaakt heeft van de situatie. In een eerste periode na de val van het apartheidsregime mag er van ANC-zijde dan al sprake geweest zijn van een zekere terughoudendheid vis à vis het Afrikaans, dat – overigens niet geheel zonder grond – geassocieerd werd met de vroegere onderdrukkers. Dit leidde ertoe dat het Engels in eerste instantie werd gepromoot als nieuwe lingua franca voor heel Zuid-Afrika, weliswaar met daaraan gekoppeld een formele, d.w.z. wettelijke, gelijkstelling van een tiental overige talen (waaronder het Afrikaans). Momenteel herwint het Afrikaans echter geleidelijk opnieuw aan maatschappelijke en politieke betekenis, precies omdat het de facto de lingua franca is voor aanzienlijke groepen zwarten, kleurlingen en blanken. Als communicatiemiddel bleek men er binnen Zuid-Afrika m.a.w. niet omheen te kunnen. Tegelijk vervaagt met het verstrijken van de jaren geleidelijk aan ook de perceptie van Afrikaans als taal van de apartheid.

Voor wat BVN betreft, wijst de minister erop dat deze kwestie tot de bevoegdheid van een andere minister behoort, maar dat hij er niettemin vertrouwen in heeft dat het zendbereik inderdaad dra zal worden uitgebreid.

Bilaterale betrekkingen met Frankrijk en draagwijdte van de recent door Vlaanderen afgesloten bilaterale akkoorden

Qua recent door Vlaanderen afgesloten verdragen, of dra nog door Vlaanderen af te sluiten verdragen preciseert de minister dat het verdrag met Frankrijk wel degelijk een uitzonderingsgeval is, in de zin dat er in dat specifieke verdrag inderdaad enkel culturele en educatieve materies werden opgenomen.

Voor alle andere nieuwe verdragen zal de draagwijdte zich uitstrekken tot alle bevoegdheidsdomeinen van Vlaanderen. Dit is onder andere het geval in de verdragen met de tien Oost- en Centraal-Europese landen die kandidaat EU-lid zijn én in het nieuwe verdrag met het Groothertogdom Luxemburg.

Inzake het andere, nog hangende, verdrag met Frankrijk over de organisatie van de grensoverschrijdende samenwerking (verdrag dat aan Belgische kant een gemengd verdrag is – België, Vlaanderen en het Waals Gewest), kan de minister de commissieleden verder meedelen dat daarover op datum van 23 november een voorbereidende vergadering is voorzien op Buitenlandse Zaken.

Begrotingstechnische kwesties

Op de vraag naar een horizontale begroting laat de minister opmerken dat elk buitenland-relevant begrotingskrediet in de begrotingsstukken is aangeduid met een specifieke code "E" (voor externe betrekkingen). Daarnaast kan aan de commissie desgewenst ook een fysiek document worden bezorgd waarin al die aldus gemarkeerde posten gegroepeerd zijn. Er is dus wel degelijk een geïntegreerd horizontaal begrotingsdocument voorhanden. Het zal aan de commissie worden overgemaakt en kan in bijlage bij het verslag van de besprekingen worden gevoegd (zie bijlage 2).

Een zekere vermindering van de buitenlandkredieten is daarnaast onvermijdelijk aangezien voor het begrotingsjaar 2001 eenmalig specifieke voorzieningen (ten belope van 200 miljoen frank) waren genomen ten behoeve van de Vlaamse deelname aan het EU-voorzitterschap. Indien hiervan abstractie wordt gemaakt is er in de ontwerp-begro-

ting voor 2002 zelfs een lichte stijging van de NGK met ongeveer 12,8 miljoen frank.

De financiële regeling van dat gebeuren was als volgt : formele ministerraden komen ten laste van het Europese budget ; informele ministerraden voorgezeten door Vlaamse ministers (jeugd, cultuur, toerisme) vallen ten laste van deze specifieke begrotingspost op de Vlaamse begroting ; de ministeriële conferenties die op initiatief van Vlaamse ministers worden georganiseerd (leefmilieu, wetenschapsbeleid en media) worden eveneens via deze Vlaamse kredieten gefinancierd ; seminaries en colloquia georganiseerd door de Vlaamse overheid (leefmilieu, wetenschap en sport) evenzo, evenals de media-campagne om de interesse van de jeugd voor Europa aan te wakkeren.

Interreg III-programma

Voor wat het Interreg-programma betreft kan de minister meedelen dat het krediet in 2001 496.000 euro beliep, terwijl in 2002 een krediet van 1.774.000 euro is voorzien. Het gaat daarbij om de opstart van het programma Interreg III, dat loopt van 2001 tot 2006.

De Vlaamse co-financiering die voor die opstartfase nodig is, bedraagt in totaal dus 2.270.000 euro. De vereiste kredieten werden m.a.w. ingeschreven op twee begrotingen samen : die van 2001 en die van 2002.

Doordat de Europese Unie zelf meer middelen vrijmaakt voor Interreg III dan het geval was voor Interreg II, moesten ook de Vlaamse middelen voor co-financiering overeenkomstig stijgen. Omdat 2001 slechts een opstartjaar was dienden voor dat specifieke jaar in eerste instantie echter minder middelen te worden voorzien. Aangezien het programma nu wel echt operationeel aan het worden is, is ook het krediet voor 2002 fel gestegen.

Buitenlandse contacten van het Vlaams Parlement

Voor wat de (organisatie van de) buitenlandse contacten van het Vlaams Parlement betreft, wijst de minister erop dat hij zich, als lid van de uitvoerende macht, vanzelfsprekend slechts met een zekere schroom hierover kan uitlaten. In eerste instantie is dit een discussie die moet gevoerd worden tussen de bestuursorganen van het parlement en deze commissie.

Anderzijds benadrukt de minister echter wel het belang dat hij hecht aan de betrokkenheid van het

Vlaams Parlement bij het buitengaats optreden van Vlaanderen. In de mate dat de materiële mogelijkheden zulks toelaten, neemt de minister zich dan ook voor om telkens toch een tweetal (door hemzelf aan te duiden – kwestie van al te zware procedures te voorkomen) parlementsleden te laten deelnemen aan zijn buitenlandse zendingen. Dit met het oogmerk het parlement rechtstreeks kennis te laten nemen van de wijze waarop internationale contacten worden gelegd, en internationale besprekingen worden gevoerd. Deze internationale ervaring kan de commissiewerking en haar interactie met de actoren van het Vlaams buitenlands beleid maar ten goede komen.

Een volledige commissie meenemen op een verre buitenlandse zending lijkt de minister echter een te dure optie. Enkel in de mate dat het parlement daarin zelf zou willen tussenkomen kan zulks desgewenst worden voorzien. Maar hoe dan ook wil de minister voor de leden van de commissie een opening maken qua mogelijkheden tot het leggen van internationale contacten.

4. INDICATIEVE STEMMINGEN

4.1 Indicatieve stemming over de decreetsbepalingen

A. Artikel 15 (programma 12.1)

Ter stemming gelegd wordt dit artikel aangenomen met 7 stemmen tegen 6.

B. Artikel 35

Ter stemming gelegd wordt dit artikel eveneens aangenomen met 7 stemmen tegen 6.

C. Artikel 76

Ook dit artikel wordt, ter stemming gelegd, aangenomen met 7 stemmen tegen 6.

4.2 Indicatieve stemming over de begrotingstabel – Afdeling I – Programma 12.1

Ter stemming gelegd, wordt tenslotte ook programma 12.1 "Algemeen Buitenlands Beleid" aangenomen met 7 stemmen tegen 6.

DEEL II : BUITENLANDSE HANDEL EN EXTERN ECONOMISCH BELEID

1. TOELICHTING DOOR DE HEER JAAK GABRIELS, VLAAMS MINISTER VAN ECONOMIE, BUITENLANDSE HANDEL EN HUISVESTING

De minister verwijst voor een uitgebreide uiteenzetting over zijn beleid respectievelijk naar de memorie van toelichting bij de uitgavenbegroting en naar de Beleidsbrief Buitenlandse Handel en Extern Economisch Beleid (*Parl. St.* VI. Parl. 2001-2002, nr. 907/1). Zelf zal hij zich beperken tot een veeleer korte toelichting bij de voornaamste punten daaruit. Tevens laat hij opmerken dat er door een communicatiestoornis met de administratie Abafim (Administratie Budgettering, Accounting en Financieel Management) enkele fouten zijn geslopen in de gedrukte versie van de memorie van toelichting bij programma 51.4 ("buitenlandse handel en exportbevordering"). Teneinde dit recht te zetten wordt ter zitting aan de commissieleden een document bezorgd met de correcte memorie van toelichting bij dit programma. Dit document werd als "erratum" tevens in bijlage opgenomen bij Stuk 15 (2001-2002) – Nr. 3 (t.t.z. het stuk houdende de amendementen die door de Vlaamse regering werden ingediend op de uitgavenbegroting).

1. Algemene situering : Vlaanderen is het exportland bij uitstek.

De minister brengt bij het begin van zijn uiteenzetting even de Vlaamse prestaties inzake export in herinnering. In 2000 werd voor 6.192 miljard BEF uitgevoerd. Dit is circa 76,2 % van de totale Belgische uitvoer. De eerste zes maanden van 2001 werden volgens de meest recente cijfers van het Insti-

tuut voor de Nationale Rekeningen (INR) afgesloten met een stijging van de Vlaamse export van 6,98%.

Binnen Europa geniet Vlaanderen daarenboven van het zogenaamde "poorteffect" : belangrijke havens, luchthavens en toegangswegen liggen in Vlaanderen waardoor er heel wat exportactiviteiten worden gegenereerd.

Nu het steeds duidelijker is dat economie een cluster van bevoegdheidsdomeinen geworden is, zeker in Vlaanderen, wijst de minister erop dat het noodzakelijk is dat we blijvend investeren in onze infrastructuur opdat het poorteffect ons permanent een voorsprong zou geven op de ons omringende landen.

Mobiliteit is een absolute must want, als de mobiliteit vastloopt, en het saturatiepunt wordt op tal van onze wegen overschreden, loopt onze economie vast, lijden bedrijven verliezen door tijdsverlies en verlaagt de aantrekkelijkheid van Vlaanderen als investeringsplaats. Het vervoer van goederen naar andere landen is voor Vlaanderen dus van levensbelang.

Doordat Vlaanderen geografisch gezien een kleine entiteit vormt binnen een welvarend Europa worden veel goederen vooral naar de omliggende landen uitgevoerd.

De uitvoer van goederen is voor Vlaanderen zelfs zo belangrijk dat deze in waarde uitgedrukt het BBP (bruto binnenlands product) overstijgt. Dit typische kenmerk van Vlaanderen vinden we ook terug in een aantal kleine, snelgroeiende economieën van Zuidoost-Azië zoals Singapore en Hong Kong.

Vermits de binnenlandse markt te klein is om voor het eigen bedrijfsleven een voldoende afzet van producten en diensten te kunnen bieden, zijn de bedrijven voor het grootste deel van hun productie aangewezen op het buitenland. Importeren en exporteren behoren tot de dagelijkse handelingen van de meeste Vlaamse bedrijven.

Internationaal ondernemen vormt op die manier dus de basis voor welzijn en werkgelegenheid in Vlaanderen.

De overheid treedt hierbij ondersteunend op door het scheppen van een kader dat aan de ondernemers toelaat om optimaal te werken.

De Vlaamse regering levert grote inspanningen om het extern economisch beleid te optimaliseren. Voor het jaar 2002 wordt circa 38 miljoen euro uitgetrokken voor het extern economisch beleid, buitenlandse handel en exportbevordering en de exportactiviteiten van de VLAM. Ruim 350 personeelsleden verspreid over verschillende diensten en tewerkgesteld in binnen- zowel als buitenland zijn betrokken bij dit extern economisch beleid.

Ten gevolge van de regionalisering zullen de middelen en het personeel nog aanzienlijk toenemen in de loop van 2002. Dat is immers het jaar waarin de Lambermontakkoorden in werking treden, waardoor de Belgische Dienst voor de Buitenlandse Handel (BDBH) omgevormd wordt tot een afgeslankt agentschap op federaal niveau en de gewesten nagenoeg de volle bevoegdheid krijgen inzake dit beleidsdomein.

De minister somt daarna de klemtonen op van zijn beleid, dat in 2002 vooral gericht zal worden op :

1. De implementatie van de regionalisering en het optimaliseren van de toegenomen bevoegdheden, middelen en personeel ;
2. Het tot stand brengen van synergie tussen alle institutionele actoren die zich met extern economisch beleid bezig houden ;
3. Het intenser betrekken van de Vlaamse ondernemers bij de overheidsinspanningen die tot doel hebben om het internationaal ondernemen te bevorderen en het tot stand brengen van een hechtere samenwerking tussen de institutionele actoren, de kamers van koophandel en de bedrijfsfederaties ;
4. Het stimuleren van Vlaamse investeringen in het buitenland en van buitenlandse investeringen in Vlaanderen ;
5. De uitbouw van een efficiënt Vlaams netwerk in het buitenland met de nadruk op samenwerking tussen alle Vlaamse vertegenwoordigers in het buitenland, daarbij optimaal gebruikmakend van de bestaande infrastructuur.

Op elk van deze punten wenst de minister kort in te gaan.

2. De implementatie van de regionalisering en het optimaliseren van de toegenomen bevoegdheden, personeel en middelen

Het jaar 2002 kondigt zich, zoals hoger reeds gezegd, aan als het jaar van de inwerkingtreding van het Lambermontakkoord. Met de bijzondere wet van 13 juli 2001 houdende de overdracht van diverse bevoegdheden aan de gewesten wordt Vlaanderen ten volle bevoegd voor het afzet- en uitvoerbeleid.

Met ingang van 1 januari 2002 wordt daarom de BDBH vervangen door een agentschap op federaal niveau dat nog slechts een beperkte taak qua buitenlandse handel behoudt. De minister streeft daarbij naar een minimalistische invulling van de opdracht van het federaal agentschap, zodat Vlaanderen maximaal zijn bevoegdheden kan gebruiken en benutten. Eerstdaags zal de minister zijn collega-ministers van de twee andere gewesten ontmoeten voor een gesprek over dit onderwerp. De uitnodigingen voor die ontmoeting zijn trouwens reeds verstuurd, kwestie van zo snel mogelijk de violen op elkaar af te stemmen.

De Lambermontakkoorden zullen als praktisch gevolg hebben dat de bedrijven zich voortaan met hun exportvragen kunnen richten tot één loket. Voor de Vlaamse bedrijven zal dit Export Vlaanderen zijn.

Een grote uitdaging zal erin bestaan om de overdracht van personeel van de BDBH naar het Vlaamse gewest in zo optimaal mogelijke omstandigheden te laten verlopen. Hierbij zal rekening moeten worden gehouden met functionele imperatieven, waarbij het belang van de exporteur-cliënt vanzelfsprekend centraal moet staan. Doel van de hele operatie is een nog betere dienstverlening aan de bedrijven.

3. Het tot stand brengen van een synergie tussen alle institutionele actoren die zich met het extern economisch beleid bezighouden

In de afgelopen tien jaar werden door de Vlaamse overheid een aantal instellingen opgericht die als taak hebben om Vlaanderen en zijn economisch potentieel in het buitenland te promoten. Om tot een synergie van de geleverde inspanningen te komen moeten deze initiatieven worden gecoördi-

neerd en ondergebracht in een structureel geheel. Hieruit zal een hefboomeffect ontstaan.

In het regeerakkoord wordt dan ook gesteld dat de bestaande exportbevorderende instanties en instrumenten waarover de Vlaamse regering beschikt beter op elkaar afgestemd en gebundeld dienen te worden met het oog op grotere synergie-effecten.

De minister wijst er daarbij op dat in eerste instantie wordt gestreefd naar een optimalisatie van de samenwerking tussen Export Vlaanderen, de Dienst Investeren in Vlaanderen (DIV), en het exportgedeelte van de VLAM.

De rationalisering van het administratieve landschap inzake het extern economisch beleid zal ook mee deel uitmaken van de globale hervorming van het Vlaamse overheidsapparaat in het kader van het project Beter Bestuurlijk Beleid.

4. Het intenser betrekken van de Vlaamse ondernemers bij de overheidsinspanningen die tot doel hebben om het internationaal ondernemen te bevorderen en het tot stand brengen van een hechtere samenwerking tussen de institutionele actoren, de kamers van koophandel en de bedrijfsfederaties

Als belangrijke doelstelling wordt vooropgesteld dat in 2002 de Vlaamse bedrijven intenser dienen te worden betrokken bij de overheidsinspanningen die tot doel hebben om het internationaal ondernemen te bevorderen.

Naast het tot stand brengen van een grotere synergie tussen de verschillende overheidsinstanties die actief zijn op dit terrein, benadrukt de minister dat er ook gewerkt moet worden aan een hechtere samenwerking met de kamers van koophandel en de bedrijfsfederaties.

5. Het stimuleren van Vlaamse investeringen in het buitenland en van buitenlandse investeringen in Vlaanderen

De Vlaamse regering stelt zich tot doel om ook in 2002 de investeringen van Vlaamse ondernemingen in het buitenland actief te promoten. Dit beleid, waar reeds een aanvang mee werd genomen in het lopende begrotingsjaar, dient onverdroten verder te worden gezet. Het is immers hét beleid van de toekomst.

Voor de minister is het duidelijk dat de internationale expansie van onze ondernemingen nog teveel gericht is op de traditionele export.

In de huidige context zijn de activiteiten van onze ondernemers veel gevarieerder en omvatten zij allerlei vormen van samenwerking met partners, uitwisseling van technologie en investeringen in het buitenland met het oog op de expansie op nieuwe markten.

Zoals het Amerikaanse voorbeeld aantoont gaat minstens een kwart van de export naar dochterondernemingen in het buitenland.

In 2002 zal Vlaanderen er zich op moeten toelagen om de investeringen in het buitenland met het oog op de expansie op nieuwe markten te stimuleren. Dit kan ondermeer gebeuren via het verlenen van advies m.b.t. overnames of het oprichten van filialen in het buitenland.

In uitvoering van het regeerakkoord zal ook hier een bundeling van krachten tot stand gebracht moeten worden van alle mogelijke actoren. Dit zal leiden tot een nieuwe competente, centrale ondersteunende dienst, die zowel de Vlaamse antenne als de internationale vertegenwoordigers van Vlaanderen van de nodige informatie en logistieke ondersteuning voorziet. Dit dient in nauwe samenwerking te gebeuren met de Participatiemaatschappij Vlaanderen (GIMV).

Inzake de buitenlandse investeringen in Vlaanderen zal de DIV zich in 2002 toeleggen op projecten met hoge toegevoegde waarde, waarbij Vlaanderen als kenniscentrum wordt bevestigd.

6. De uitbouw van een eigen efficiënt Vlaams netwerk in het buitenland, met de nadruk op samenwerking en cohesie tussen alle Vlaamse vertegenwoordigers in het buitenland

In juli 2001 werd de nieuwe rechtspositieregeling van de Vlaamse economische vertegenwoordigers, de handelssecretarissen en het ondersteunend personeel voor de tweede keer principieel goedgekeurd door de Vlaamse regering.

Als belangrijke doestelling wordt vooropgesteld dat het buitenlandse netwerk zo efficiënt mogelijk

opereert en gebruik maakt van de bestaande infrastructuur.

Er moet over gewaakt worden dat er een zo hoog mogelijke optimalisatie wordt bereikt van alle vertegenwoordigers van Vlaanderen, onder welk statuut zij ook werken.

Meer in het bijzonder dient er een hechtere samenwerking tot stand te komen tussen alle vertegenwoordigers in het buitenland die actief zijn op het vlak van het externe economische beleid. Het betreft in eerste instantie de Vlaamse economische vertegenwoordigers, de investeringsprospectoren en de vertegenwoordigers van de VLAM.

7. Bij wege van besluit

De minister erkent dat de doelstellingen en plannen ambitieus zijn, maar meent dat we dat ook verplicht zijn aan Vlaanderen. Ooit werden wij wereldwijd genoemd en geroemd om onze kwaliteiten, ons vakmanschap, onze talenkennis, ons doorzettingsvermogen.

De troeven die we hebben moeten we ten volle durven exploiteren en we moeten ook de durf aan de dag leggen om de wereld te tonen wat we waard zijn. Het begint misschien een cliché te worden, maar de stimuli die bijvoorbeeld Nederland gebruikt om zijn imago wereldwijd te promoten en de durf om letterlijk álle middelen aan te wenden die exportbevorderend kunnen werken, moeten ook wij ons eigen maken. Een aanpak m.a.w. die heel wat verder gaat dan datgene wat Vlaanderen in het verleden reeds deed via zijn kunstenaars en ambachtslieden.

Kim Clijsters' aanwezigheid op de wereldbeker tennis, maar ook Helmut Lotti en onze andere wereldvermaarde kunstenaars zijn evenzovele speerpunten in wier zog het Vlaamse bedrijfsleven zich kan en moet manifesteren. Alles wat ons in het buitenland bekendheid kan geven moeten we ook effectief durven gebruiken.

Voor de minister staat het buiten kijf dat we inzake promotie onze haast ingebakken bescheidenheid moeten leren overstijgen. Promotie werkt, niet alleen door voortdurende herhaling, maar vooral ook door op te vallen en in het oog te springen.

2. ALGEMENE BESPREKING : VRAGEN EN OPMERKINGEN VAN DE LEDEN

2.1 Evolutie van het cijfermateriaal : impact op Vlaanderen van de huidige staat van de wereld-economie

De heer Johan Weyts, hierin bijgetreden door de heer Luc Van den Brande, laat opmerken dat de CD&V-fractie inhoudelijk geen echte problemen heeft met de voorliggende beleidsbrief, noch met de begroting. Beide getuigen immers van een hoge mate aan beleidscontinuïteit. Wel wijst de heer Weyts erop dat men in de beleidsbrief uitgaat van de Vlaamse uitvoercijfers voor het jaar 2000. Zijns inziens is dit een wat ongelukkig referentiejaar, aangezien het volgt op het dioxinejaar 1999, waar onze export sowieso niet ongeschonden uitgekomen is. In de mate dat ze al gekend of kenbaar zijn, lijken de resultaten voor 2001 overigens een heel stuk minder rooskleurig te zullen uitvallen. Uit cijfers van het Instituut voor de Nationale Rekeningen blijkt dat de uitvoer van Vlaanderen in het eerste halfjaar met 7 percent steeg, terwijl de uitvoer van Wallonië en Brussel met respectievelijk 9,6 en 10,8 percent steeg. Relatief gezien, begint Vlaanderen dus blijkbaar iets minder goed te presteren.

De heer Johan Weyts, daarin bijgetreden door de heer Stefaan Platteau, laat daarbij opmerken dat een en ander erop wijst dat deze relatief slechte score van Vlaanderen voor dit jaar vooral te wijten zou zijn aan de daling van de diamantuitvoer. Het is met name de verslechtering van de conjunctuur die in de VS de vraag naar diamant doet afnemen, hetgeen zo zijn weerslag heeft op Antwerpen, dat het belangrijkste diamantcentrum ter wereld is. Dienaangaande wijst hij er tegelijk op dat men zich niet blind mag staren op de economische impact van de gebeurtenissen van 11 september in de VS. De concurrentiepositie van de Antwerpse diamant stond en staat sowieso onder druk ten gevolge van scherpe concurrentie vanuit onder andere Dubai en Tel Aviv. Ook de lichte daling van de export van machines en toestellen – vorig jaar toch nog het belangrijkste exportproduct van Vlaanderen – heeft een negatieve invloed op de Vlaamse exportcijfers. Positief dan weer, is de stijging met 24 percent, tot 14 miljard euro, van de uitvoer van vervoermateriaal.

Voor de heer Weyts is de cruciale vraag dan ook hoe de minister kan en zal inspelen op deze inzetende negatieve trend, en meer in het algemeen op

welke manier hij een aantal zaken zal bijsturen, rekening houdende met de gewijzigde economische conjunctuur.

De heer Patrick Hostekint sluit zich aan bij de interpretatie van het cijfermateriaal, zoals deze door de heer Weyts werd gegeven. De uitstekende groeicijfers die in 2000 konden worden opgetekend zijn ook volgens hem trendmatig niet geheel representatief. Voorafgaandelijk aan het referentiejaar was er trouwens niet alleen de dioxinecrisis geweest, maar was net ook Azië getroffen geweest door een vrij ernstige financieel-economisch crisis. Het blijft daarbij volgens de heer Hostekint verder ook nog maar de vraag wat op termijn de impact zal zijn op onze exportprestaties van de terreuraanslagen van 11 september in de VS. Met zijn open economie is Vlaanderen immers bij uitstek kwetsbaar voor internationale economische en/of politieke instabiliteit.

Ook de heer Stefaan Platteau onderschrijft de these van de kwetsbaarheid van de Vlaamse economie. Een open economie is immers een troef als de dingen goed gaan, maar een risico van zodra de zaken wat minder beginnen te lopen. En een wereldwijde recessie lijkt – de gebeurtenissen van 11 september zelfs nog daargelaten – steeds waarschijnlijker.

Zijns inziens kunnen de risico's voor de Vlaamse exporteurs mogelijks wat beperkt worden door te streven naar een grotere geografische diversificatie van onze afzetmarkten. Het aanboren van dergelijke nieuwe afzetmarkten vereist echter dat er geïnvesteerd wordt, hetgeen niet evident is in tijden van economische teruggang. Van overheidswege moeten dan ook de nodige fondsen opzij gezet worden om onze exportsectoren daarin maximaal te ondersteunen. Overigens meent de heer Platteau dat de veelheid aan BLEU-investeringsbevoorordings- en -beschermingsakkoorden die dit parlement al heeft goedgekeurd, en nog zal goedkeuren, best wel eens een goed vehikel zouden kunnen zijn voor die uitbreiding van onze afzetgebieden. Specifiek binnen Europa, meent de heer Platteau dat er nog ruimte is voor het versterken van onze economische betrekkingen met de Ierse republiek. Over de laatste jaren zet deze immers impressionante groeicijfers neer, dermate zelfs dat men soms gewag maakt van de "Keltische tijger". Ook nu nog, in volle recessietijd, zet het land trouwens de hoogste groeicijfers in Europa neer.

2.2 Algemene beschouwingen : belang van de omgevingsfactoren & Vlaams instrumentarium voor het externe economische beleid

De heer Luc Van Nieuwenhuysen constateert dat op de ongeveer tweeëneenhalf jaar tijd dat deze regering aan het bewind is, minister Gabriëls reeds de derde minister is die de verantwoordelijkheid voor buitenlandse handel krijgt toebedeeld. Een dergelijke opeenvolging van voogdijministers kan niet anders dan een handicap zijn, ook voor de minister zelf. Hij wordt immers geconfronteerd met de gevolgen van een verdere decentralisering van de buitenlandse handel, zo o.a. de oprichting van een nieuw federaal agentschap voor de buitenlandse handel en de overkomst van Vlaams personeel van de BDBH dat moet worden opgevangen. Er werden de voorbije jaren daarnaast ook een aantal belangrijke opties gelicht die op heden nog verder moeten worden geconcretiseerd. En bovenop dat alles komt dan nog een duidelijke verslechtering van de mondiale economische situatie, om het woord recessie nog niet in de mond te nemen. Volgens sommige berichten zou Vlaanderen in Europa trouwens de regio zijn waar de tewerkstelling het snelst daalt. Dit wijst duidelijk op de kwetsbaarheid van onze positie. Kwetsbaarheid die dan nog vooral tot uiting komt in die sectoren waarin we doorgaans plegen uit te blinken. De belangrijkste uitvoersector is het transportmaterieel, hetgeen onrustwekkend is als we weten dat er momenteel precies bij de sector van de auto-assemblage toch wel enige vraagtekens geplaatst worden. De tweede belangrijkste uitvoersector, die van de chemie, dreigt leeg te lopen als dit land star blijft volhouden aan zijn intenties qua ratificatie en toepassing van het, in industriële kringen ondertussen al beruchte en zelfs gevreesde, verdrag van Kyoto. Er komt m.a.w. heel wat op de Vlaamse ondernemers en exporteurs af, en ook de nieuwe minister van buitenlandse handel zal van heel wat incasseringsvermogen blijf moeten geven. In het licht van dit alles is het vanzelfsprekend van het grootste belang om alle instrumenten degelijk op de sporen te zetten, zodat die ambtenaren die zich dagdagelijks inzetten voor het mee bevorderen van onze export en voor het aantrekkelijk maken van Vlaanderen als investeringsregio, zich eindelijk eens kunnen concentreren op hun kernopdracht, zijnde een degelijke dienstverlening verzekeren aan onze exporteurs, het aantrekken van vreemde investeerders en het verhogen van de naambekendheid van Vlaanderen en het Vlaamse bedrijfsleven in het buitenland.

Er moet ook toegezien worden op de omgevingsfactoren die een invloed uitoefenen op het economische gebeuren : de belastingdruk, de administra-

tieve rompslomp, de mobiliteit. Ook dit behoort in wezen tot de taak van de minister bevoegd voor de buitenlandse handel, omdat die factoren zo'n sterke invloed uitoefenen op ons economisch prestatievermogen. In welke mate de minister dienaangaande kan wegen op het beleid van de diverse functioneel bevoegde ministers blijft echter vooralsnog hoogst onduidelijk. De kwestie wordt zelfs nauwelijks aangeraakt in de beleidsbrief. Lacune die slechts zeer ten dele werd hersteld door wat de minister daarover tijdens zijn mondelinge uiteenzetting heeft gezegd.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen wenst daarna aan de hand van een aantal vragen en opmerkingen na te gaan of er wel degelijk continuïteit zit in het beleid, en dan meer bepaald voor wat de door de voorgangers van de minister genomen opties betreft. Bij voorbaat wenst de heer Van Nieuwenhuysen er in elk geval op te wijzen dat één factor zeker ongewijzigd blijft, met name de aanhoudende onduidelijkheid, onzekerheid en soms zelfs het ongenoegen dat heerst bij de verschillende actoren die betrokken zijn bij het externe economische gebeuren.

Ook voor de heer Frans Ramon staat het buiten kijf dat de export van vitaal belang is voor de Vlaamse economie. Het komt hem voor dat vooral innovatie een goed instrument is om ons toch enigszins te wapenen tegen de wisselvalligheden van de wereldconjunctuur. Zo zal, bijvoorbeeld, duurzame technologie het steeds goed doen op een aantal markten. Van de minister had hij dan ook graag vernomen of er van overheidswege wel voldoende instrumenten voorzien worden om aan te zetten tot dergelijk innoverend ondernemerschap.

Verder kan de heer Ramon zich ook niet geheel van de indruk ontdoen dat de beleidsbrief toch wel baadt in een zekere – misschien onvermijdelijke – vaagheid. Zo wordt er nu nog maar eens gesproken over de functionele versterking en de optimalisatie van het netwerk. Idem dito overigens voor het tot stand brengen van synergieën. Het spreekt daarbij voor zich dat iedereen gewonnen is voor die opties, maar de heer Ramon had toch graag vernomen hoe de minister de concrete fasering van een en ander precies ziet.

De heer Luc Van den Brande stelt vast dat de volledige commissie het eens is over de noodzaak om van overheidswege mee aan exportbevordering te doen. Tegelijk wijst hij erop dat het niet Vlaanderen of de Vlaamse overheid zijn die exporteren, maar wel de Vlaamse bedrijven en ondernemers. De rol van de Vlaamse overheid kan dus hoogstens

ondersteunend zijn én moet daarenboven ten volle gericht zijn op het specifieke doelpubliek van de exporterende of export in overweging nemende Vlaamse bedrijven. Het overheidsapparaat mag in deze m.a.w. zeker geen doel op zich worden.

2.3 Impact van de Lambermontakkoorden

De heer Johan Weyts wenst een zekere scepsis te uiten met betrekking tot de effectieve afwikkeling van de verdere regionalisering van de buitenlandse handel. De ontmanteling en ombouw van de BDBH lijken in de praktijk immers wat moeilijker te lopen dan men in de beleidsbrief wel wil laten uitschijnen. En daarenboven heeft hij ook zo zijn twijfels bij de exacte afbakening van de rol van het toekomstige federale agentschap voor de buitenlandse handel, dat in principe toch al vanaf 1 januari 2002 operationeel zou moeten worden. Indien dat agentschap, op de een of andere manier, toch nog een coördinerende functie van enige omvang zou weten te verwerven, dreigen de Vlaamse inspanningen om tot een grotere synergie van het eigen instrumentarium te komen, finaal toch opnieuw ondergraven te worden.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen blijft erbij dat de vervanging van de BDBH door een federaal agentschap voor de buitenlandse handel in genendele de bestaande onduidelijkheden uit de wereld zal helpen. Over die kwestie werd hier trouwens reeds geïnterpelleerd, maar toch blijven bepaalde vragen vooralsnog onbeantwoord. Op dit ogenblik bestaat er hoe dan ook een soort van vacuüm. De BDBH heeft momenteel haast geen opdrachten meer en handelt enkel nog de lopende dossiers af. De vraag rijst dan ook of er op heden afspraken gemaakt worden met andere gewesten over het gezamenlijk bewerken van buitenlands markten (bijv. via intergewestelijke handelsmissies), ondanks het feit dat het nieuwe federale agentschap nog niet bestaat. En zo ja, is dit dan geen bewijs van de overbodigheid van dat federale agentschap ?

Bij de operationele doelstellingen van Export Vlaanderen, zoals die geciteerd worden in de documenten, blijkt overigens dat de elementen "reglementering" en "geschillen" ontbreken. Moet hieruit afgeleid worden dat deze diensten bij het nieuwe federale agentschap zullen blijven berusten, of zullen ze uiteindelijk toch nog worden overgeheveld naar Export Vlaanderen ? De heer Van Nieuwenhuysen wijst er daarbij op dat deze elementen zeker niet zonder belang zijn. Met name de geschillenregeling vereist het bestaan van een direct contact tussen het bedrijf en de betrokken dienst. Di-

rect contact dat dat federale agentschap hoe dan ook niet meer kan hebben, op basis van het feit dat de éénloketfunctie voor onze exporteurs sowieso naar Export Vlaanderen gaat.

Vorig jaar bevestigde de toenmaals voor de buitenlandse handel bevoegde minister, de heer Johan Sauwens, dat n.a.v. de voorziene overkomst van een aantal personeelsleden van de BDBH, de behuizing van Export Vlaanderen waarschijnlijk te krap zou worden, zodat een verhuis zich zou opdringen, eventueel zelfs naar een locatie die niet langer in Brussel gelegen zou zijn. Daar werd tot op heden verder niets meer van vernomen. Blijft dat voornemen gehandhaafd ?

Inzake de mogelijke overkomst van (een deel van) het Vlaamse personeel van de BDBH wenst de heer Van Nieuwenhuysen nog te laten opmerken dat bij de begrotingsbesprekingen van het voorgaande jaar werd gesteld dat naast Export Vlaanderen ook de administratie Buitenlands Beleid en de Europacel nog mensen zouden kunnen gebruiken. Blijven deze extra opties bestaan, en zo ja, zijn de betrokkenen daarover al ingelicht ?

De heer Luk Van Nieuwenhuysen benadrukt verder dat er bij het Vlaamse personeel van de BDBH, ondanks de informatievergadering met mevrouw Neyts, levensgrote vragen blijven bestaan. Veel concreets kon mevrouw Neyts immers niet meedelen, behoudens dan dat de overkomst van het personeel voorzien is ergens voor het voorjaar van 2002. Dit laatste is behoorlijk bevreemdend aangezien de BDBH per 1 januari 2002 zou moeten ophouden te bestaan. Qua synchronisatie loopt een en ander dus blijkbaar wel wat mank. N.a.v. de hoger vermelde interpellatie moest trouwens blijken dat er tussen het federale niveau en de gewesten nog niet echt veel onderhandeld was over die overheveling. Zo was er op ministerieel niveau nog maar een enkele samenkomst geweest, terwijl een volgende werd aangekondigd voor ergens in de toekomst. Een en ander wordt nochtans behoorlijk dringend, en de onmiddellijk betrokkenen hebben trouwens ook het volste recht op een goede informatiedoorstroming.

Voor de heer Stefaan Platteau is het feit dat de Lambermontakkoorden mee de gelegenheid bieden om eindelijk de al zo lang beloofde éénloketfunctie te verwezenlijken in hoofde van Export Vlaanderen, een bijzonder belangrijke verworvenheid. Inzake de overkomst van personeel van de BDBH is hij de mening toegedaan dat er ten spoedigste klaarheid moet worden geschapen, zodat de betrokkenen opnieuw de nodige zekerheid krijgen

omtrent hun toekomst. Enkel op die manier kan Vlaanderen ervoor zorgen dat het personeel dat de overstap zal maken, ook echt gemotiveerd is.

2.4 Export Vlaanderen

2.4.1 Vergelijkende studie

De heer Luk Van Nieuwenhuysen wijst er daarna op dat tijdens de begrotingsbesprekingen van het voorgaande jaar werd meegedeeld dat er een studie lopende was aangaande het optreden van vreemde overheden m.b.t. exportbevordering. Hij staat volledig achter deze idee van een vergelijkende studie, aangezien zulks relevant kan zijn voor het detecteren van onze eigen sterktes en zwaktes, en voor het aanbrengen van nieuwe ideeën. Van de minister had de heer Van Nieuwenhuysen dan ook graag vernomen of die studie ondertussen reeds werd afgerond, en zo ja, of daar eventueel ook reeds besluiten uit werden getrokken. In de mate dat de studie reeds bestaat, ware het volgens de heer Van Nieuwenhuysen daarenboven ook zeer interessant mochten de commissieleden daar een exemplaar van kunnen ontvangen. Ook voor de besprekingen in deze commissie kan een dergelijke studie immers nuttige informatie bevatten.

Tijdens dezelfde begrotingsbesprekingen van het afgelopen jaar werd tevens gemeld dat de Europese Commissie een onderzoek voerde inzake de aanvaardbaarheid van bepaalde financiële stimuli inzake exportbevordering. Ook inzake dit dossier had de heer Van Nieuwenhuysen graag de stand van zaken vernomen.

2.4.2 Exportbegeleiders

Nog vorig jaar werd er gesproken over een evaluatie van heel het stelsel van de exportbegeleiders, d.w.z. een evaluatie van die mensen die in de bedrijven zelf de exportcapaciteiten gaan versterken. De uit deze evaluatie voortvloeiende maatregelen zouden toelaten die dienstverlening definitief te verankeren in het dienstenpakket van Export Vlaanderen. In de nu voorliggende beleidsbrief wordt zulks hernomen, maar weliswaar lichtjes anders geformuleerd, en dan met name als zou het experiment met de exportbegeleiders efficiënter moeten worden ingepast in de globale werking van Export Vlaanderen. Een en ander geeft toch onmiskenbaar de indruk dat men in deze ter plaatse aan het trappelen is. Van de minister had de heer Van Nieuwenhuysen derhalve graag vernomen wat er precies verstaan dient te worden onder "een ef-

ficiëntere inpassing" en wanneer daarover definitief zal worden beslist ?

2.4.3 Dotatie aan Export Vlaanderen & eventuele tarificatie van de dienstverlening

De heer Patrick Hostekint constateert dat de middelen van Export Vlaanderen dit jaar maar lichtjes toenemen, zodat de instelling wel verplicht zal zijn om de eigen inkomsten te vermeerderen. Of de tarificatie van de dienstverlening (o.a. de dienstverlening door de exportbegeleiders) daartoe de meest aangewezen weg is, zal enkel de toekomst kunnen uitwijzen.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen stelt zich vragen bij de hoegrootte van de middelen die voorzien worden voor Export Vlaanderen. Meer in het bijzonder twijfelt hij eraan of ze wel zullen volstaan om de voorgeschreven opdrachten ten volle te vervullen. Ook op het veld stelt men zich vragen bij een en ander, men moet immers constateren dat er hier en daar budgettaire restricties beginnen te spelen. Zo zijn er vragen rond bepaalde initiatieven die voorzien werden in het kader van Brugge 2002, of nog rond initiatieven die voorzien werden rond het Belgisch kampioenschap wielrennen e.d.m. Meer duidelijkheid ware volgens de heer Van Nieuwenhuysen in elk geval wenselijk.

De heer Johan Sauwens drukt dienaangaande eveneens zijn vrees uit dat de dotatie aan Export Vlaanderen te klein zal uitvallen. Daar waar de instelling zelf 26 miljoen gevraagd had, heeft ze uiteindelijk immers maar 23,5 miljoen bekomen. Dit bedrag zal volgens de heer Sauwens niet volstaan om respectievelijk de kosten verbonden aan het nieuwe statuut van de VLEV-ers én een aantal nieuwe initiatieven te dekken. Dit wordt overigens onrechtstreeks ook toegegeven in de teksten zelf, en dan met name waar gesteld wordt dat om het budgettair evenwicht te behouden de eigen middelen verhoogd zullen moeten worden. De beslissing van de regering om niet volledig tegemoet te komen aan de financiële noden van Export Vlaanderen is volgens de heer Sauwens geen daad van goed beleid. Investeren in export staat voor Vlaanderen immers gelijk aan investeren in welvaart. En binnen het exportpromotiebeleid blijft er hoe dan ook een belangrijke taak weggelegd voor de overheid.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen peilt eveneens naar de stand van zaken aangaande het betalend maken van bepaalde diensten. Over die tarificatie spreekt men immers al jaren, ook in de nu voorliggende beleidsbrief trouwens. Daar wordt immers

gesteld dat de aangekondigde tarificatie van een aantal diensten van de exportbegeleiders niet los gezien kan worden van de financiering van de instelling. Terzake laat de heer Van Nieuwenhuysen opmerken dat hij erg huiverig staat tegenover een systeem waarbinnen de overheid zich laat betalen voor een dienstverlening die uiteindelijk – het weze dan onrechtstreeks – de hele gemeenschap ten goede komt (tewerkstelling, welvaartscreatie....). Daarenboven is een en ander behoorlijk delicaat. Wat wordt al dan niet betalend en hoeveel kan men voor een bepaalde dienstverlening vragen? Volgens de heer Van Nieuwenhuysen ware het beter mocht de Vlaamse overheid zich eventueel beperken tot een basispakket van diensten dat gratis wordt aangeboden met daarnaast een beperkt pakket waarvoor een zekere financiële drempel wordt ingebouwd (kwestie van te voorkomen dat de diensten overspoeld worden met aanvragen). De eigenlijke betalende dienstverlening (in de volste zin van het woord) zou men zijns inziens beter aan de privésector overlaten.

2.4.4 Versterking van het buitenlandse netwerk

De heer Luk Van Nieuwenhuysen wijst erop dat met het oog op de verdere uitbouw van het buitenlandse netwerk, de voorganger van de minister samen met de beroepssectoren (zoals bijvoorbeeld Febeltex of de voedingsindustrie) wilde zoeken naar middelen en mogelijkheden qua co-financiering. Op die manier zouden in het buitenland sommige grotere posten op een meer sectorale en diepgaande manier kunnen worden uitgebouwd. De algemeen directeur van Export Vlaanderen, de heer Van Craen, had insgelijks bij de aanvang van zijn mandaat al gewag gemaakt van de mogelijkheid om meer sectorgericht te gaan werken. Van de minister had de heer Van Nieuwenhuysen graag vernomen hoever men daar vandaag mee staat, of men er al voldoende in gevorderd is, en of men überhaupt nog wel achter deze optie staat? In de beleidsbrief is daarover immers niets terug te vinden. Ten persoonlijke titel verklaart de heer Van Nieuwenhuysen de mening te zijn toegedaan dat sectorale kennis inderdaad best wordt aangebracht door de beroepssectoren zelf, terwijl men het meer algemene marktkennis-gegeven best overlaat aan de mensen van Export Vlaanderen. De combinatie van de twee zou moeten leiden tot een voor onze exporteurs optimale configuratie.

Minister Sauwens bereidde als toenmalig minister bevoegd voor de buitenlandse handel ook een aanzienlijke versterking voor van de Vlaamse inspanningen naar de ons omringende landen en regio's. In concreto werd dienaangaande onder andere de

mogelijkheid geopperd om, bijvoorbeeld voor wat Nederland betreft, ook in Eindhoven een VLEV-er of handelssecretaris te posteren. Er werd ook gewag gemaakt van de mogelijkheid om een kantoor van Export Vlaanderen te openen in Wallonië e.d.m. Met betrekking tot dit alles had de heer Van Nieuwenhuysen van de minister graag vernomen wat er daarvan het afgelopen jaar al dan niet gerealiseerd werd, en wat er eventueel dit jaar nog gepland staat, in zoverre tenminste, dat de minister deze optie nog handhaaft.

Over de rechtspositie van de VLEV-ers valt nog steeds niet echt veel nieuws te zeggen. Het dossier ligt immers nog steeds voor advies bij de afdeling Wetgeving van de Raad van State. Anderzijds mag toch niet uit het oog worden verloren dat er dienaangaande toch enige wrevel leeft bij de betrokkenen, die begin dit jaar (n.a.v. de Vlaamse diplomatieke dagen) nog hun ongenoegen hebben geuit. Van de minister wenst de heer Van Nieuwenhuysen dan ook te vernemen of er sindsdien nog aanpassingen zijn gebeurd aan het ontwerp, dan wel of er nog ruimte is voor eventuele aanpassingen.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen had ook graag vernomen hoever het precies staat met de voorgenomen versterking van het informele netwerk. Het ging daarbij over zogenaamde "handelsadviseurs", die men onder andere zou zoeken bij Vlamingen die al lang in het buitenland wonen. Samenwerking met Vlamingen in de Wereld werd dienaangaande als een van de mogelijkheden naar voor geschoven. Sindsdien is het echter bijzonder stil geworden rond dit alles. Het is dus maar de vraag of die optie sowieso nog aangehouden wordt.

2.5 Versterken van de synergie tussen de verschillende Vlaamse actoren inzake export

De heer Patrick Hostekint constateert dat de in de Lambermontakkoorden voorziene verdere regionalisering van de buitenlandse handel per definitie een sterkere greep van Vlaanderen op de exportbevordering impliceert. Naarmate Vlaanderen meer greep krijgt op het uitvoergegeven dringt een sterkere samenwerking zich op tussen de verschillende actoren die daarrond in Vlaanderen actief zijn.

De belangrijkste doelstelling van het beleid moet dan ook bestaan in de overeenkomstige versterking van Export Vlaanderen, dat voor de Vlaamse exporterende bedrijven het enige aanspreekpunt dient te worden. Ook de samenwerking met andere Vlaamse "externe" agentschappen (VLAM en

DIV) zal verder geoptimaliseerd moeten worden. Vooral voor wat de VLAM betreft – een, zoals uit vroegere discussies in deze commissie gebleken is, al bij al toch vrij eigenzinnige instelling – heeft de heer Hostekint echter zo zijn twijfels qua samenwerkingsbereidheid. Export Vlaanderen en de VLAM zitten voor een aantal kwesties immers duidelijk niet op dezelfde lijn. Iets wat zijns inziens vooral het gevolg is van de dominante positie van de Boerenbond binnen de VLAM. Boerenbond, die per definitie vooral uit is op de verdediging van de eigen belangen.

Het blijft voor de heer Hostekint nog maar de vraag of de minister er wel in zal slagen om de verschillende actoren van het Vlaamse externe economisch beleid ook effectief met elkaar te doen samenwerken. "Optimalisatie van de samenwerking" klinkt immers bijzonder fraai, maar de concrete realisatie ervan zal zeker niet eenvoudig zijn.

De heer Van Nieuwenhuysen wijst erop dat teneinde duidelijk te maken dat Export Vlaanderen zich niet louter met export in de enge zin zou inlaten, maar dat zijn opdracht zou worden verbreed – o.a. door het tot stand brengen van een soort symbiose met de Dienst Investeren in Vlaanderen – er ook sprake van was de naam van de instelling te veranderen. Kwestie van naar buitenuit duidelijk die verbrede aanpak te laten blijken. Wat is daar momenteel nog van aan ?

Verwijzend naar de toespraak van de minister n.a.v. de uitreiking van de Leeuw van de Export, laat de heer Van Nieuwenhuysen opmerken dat de minister daar ook gesproken heeft over de uitbouw van "regionale huizen van de onderneming". Hem is het niet meteen duidelijk wat de minister daarmee bedoelde. Heeft de minister de intentie om de huidige provinciale kantoren van Export Vlaanderen in dergelijke huizen fysiek samen te brengen met andere actoren, of denkt men hier eerder aan een soort opslorping van die provinciale kantoren door de kamers van koophandel ?

Ook voor de heer Luc Van den Brande staat het buiten kijf dat inzake exportbevordering "alle hens aan dek" dienen te worden geroepen. VLEV-ers, technologische attachés, investeringsprospectoren én het informele netwerk (inzoverre dit laatste praktisch haalbaar is) dienen elkaar te vinden voor de promotie van onze economische belangen in het buitenland.

2.6 Toekomstige organisatie van het Vlaamse buitenlandse beleid en de plaats van de buitenlandse handel daarin

Onder verwijzing naar wat dienaangaande reeds gezegd werd tijdens de bespreking van het luik "algemeen buitenlands beleid" van de begroting, wenst de heer Patrick Hostekint van de minister te vernemen of en hoe hij de buitenlandse handel ziet passen binnen een eengemaakt Vlaams ministerie van buitenlands beleid (waarin overigens ook de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking zou zijn ondergebracht).

Wat de grote opties betreft, constateert de heer Luk Van Nieuwenhuysen dat de minister in zijn toespraak n.a.v. de uitreiking van de eerste "Leeuw van de Export" in de kamer van koophandel van Antwerpen, het een goede zaak achtte dat economie en buitenlandse handel nu eindelijk onder een enkele minister ressorteren. Hoewel er ongetwijfeld argumenten zijn die deze stelling ondersteunen, kunnen er zeker ook argumenten worden aangehaald om de materies buitenlandse handel en buitenlands beleid onder een en dezelfde minister te brengen. Probleem bij dit alles is, dat deze kwestie momenteel echter niet meer ter discussie zou mogen staan. In wezen gaat het hier toch om een uitgemaakte zaak. Op 17 november 2000 heeft de Vlaamse regering, in het kader van het project Beter Bestuurlijk Beleid, beslist om 13 Vlaamse ministeries uit te bouwen. Buitenlandse handel, ontwikkelingssamenwerking en buitenlandse zaken zouden in die nieuwe constellatie hoe dan ook in een enkel ministerie worden samengebracht : het ministerie van Buitenlands Beleid en Internationale Samenwerking. In de korte periode dat minister Paul Van Grembergen tegelijk bevoegd was voor buitenlandse zaken en buitenlands beleid werd dit reeds voorgesteld als een soort prefiguratie van die toekomstige constellatie. De heer Van Nieuwenhuysen meent uit de genoemde toespraak van de minister te mogen afleiden dat hij, minstens impliciet, deze belissing van de Vlaamse regering niet onderschrijft. De toespraak hield toch vooral een pleidooi in voor een ministerie waarin alle economisch-gerelateerde materies gegroepeerd zouden worden. Moet uit een en ander worden afgeleid dat het genoemde akkoord van 17 november 2000 derhalve opnieuw ter discussie zal worden gesteld binnen de Vlaamse regering ?

Eveneens refererend aan de toespraak van de minister naar aanleiding van de uitreiking van de Leeuw van de Export, verklaart de heer Johan

Sauwens het geen goed idee te vinden om terug te komen op de principiële beslissing om een eenge-maakt Vlaams ministerie voor buitenlands beleid op te richten. Vlaanderen heeft immers absoluut nood aan deze specifieke vorm van rationalisatie, die trouwens ook perfect past binnen de operatie Beter Bestuurlijk Beleid. Persoonlijk blijft hij in elk geval gewonnen voor de optie om alle externe bevoegdheden van Vlaanderen te groeperen.

Ook de heer Luc Van den Brande onderschrijft ten volle de optie om tot één Vlaams ministerie van buitenlandse zaken te komen. Zeker voor wat dat element betreft hanteert men inzake administratieve reorganisatie de juiste uitgangspunten. Dat deze organisatievorm zeer wel kan functioneren wordt trouwens bewezen door de werkzaamheden van deze eigenste commissie (die zowel over het algemeen buitenlands beleid, de buitenlandse handel als de ontwikkelingssamenwerking gaat).

2.7 Aantrekken van investeerders naar Vlaanderen : omgevingsfactoren & expansiesteun

2.7.1 Omgevingsfactoren

Wat het aantrekken van vreemde investeringen betreft meent de heer Luk Van Nieuwenhuysen dat vooral de administratieve rompslomp nog heel wat potentiële investeerders afschrikt. Noch van de federale, noch van de Vlaamse beleidsintenties inzake administratieve vereenvoudiging is tot op heden veel terecht gekomen. Daarnaast zijn er ook nog de aanhoudende mobiliteitsproblemen, de hoge belastingdruk, om nog maar te zwijgen over het internationale imago van België, dat de laatste maanden wel frequenter een deuk gekregen heeft. Van de minister had de heer Van Nieuwenhuysen graag vernomen op welke landen men zich in de toekomst vooral zal richten qua aantrekken van vreemde investeerders. Daar waar de aandacht de laatste jaren – terecht – vooral uitging naar de VS, lijkt zulks momenteel, mee gezien ons slechte imago aldaar, niet echt meer de meest aangewezen piste.

Voor wat de buitenlandse investeringen in Vlaanderen betreft, wijst de heer Jacques Laverge erop dat er in wezen twee aspecten zijn aan deze problematiek. Met moet zich namelijk niet enkel richten op het aantrekken van echt nieuwe investeringen, maar men moet ook de nodige aandacht weten op te brengen voor buitenlandse investeerders die hier reeds een tijdje aanwezig zijn, kwestie van die

investeerders ook effectief hier te houden en hen eventueel zelfs aan te zetten tot expansie.

Hoe dan ook zijn buitenlandse investeringen in Vlaanderen in feite nog een vrij recent fenomeen, dat pas echt op gang is gekomen vanaf het begin van de jaren zestig. Maar dat recente fenomeen heeft wel meteen mee voor een grote welvaartscreatie in Vlaanderen gezorgd. Net zoals toen het geval was, moeten de verschillende bevoegde overheden ook nu oog hebben voor de verschillende omgevingsfactoren die mee het investeringsklimaat van een land of regio bepalen. En daar scoren we volgens de heer Laverge momenteel niet zo goed. Zo zorgen onze milieuregelgeving, ruimtelijke ordening en gebrek aan continuïteit van de wetgeving en de fiscaliteit ervoor dat vreemde investeerders soms een echte administratieve "hordenloop" moeten doormaken. Vlaanderen heeft nochtans voldoende troeven, maar het moet die ook efficiënt durven uitspelen. Temeer daar de concurrentie voor het aantrekken van vreemde investeerders binnen Europa nog nooit zo hard is geweest als nu.

2.7.2 Expansiesteun

De heer Johan Sauwens wijst de minister erop dat hij bij het begin van zijn ambtsperiode in de Vlaamse regering toch vrij ferme uitspraken gedaan heeft over zin en onzin van de expansiesteun. Zijn persoonlijke ervaring leert hem echter dat men daar toch best niet al te denigrerend over doet. Het is en blijft een zeer belangrijk instrument om bedrijven – ook grote tot zeer grote bedrijven (o.a. in de automobielsector) – hier te houden én voldoende modern (en dus concurrentieel) te laten blijven. Het totaal afbouwen van de expansiesteun ten gunste van een al bij al toch nog steeds vrij hypothetische verlaging van de vennootschapsbelasting, ware volgens de heer Sauwens dan ook een totaal foute optie. Het instrument van de expansiesteun is momenteel trouwens des te onontbeerlijker, omdat enerzijds de economische motor opnieuw wat begint te sputteren, terwijl anderzijds (maar logisch verbonden met het eerste punt) de strijd tussen de diverse Europese regio's voor het aantrekken van vreemde investeringen opnieuw in alle hevigheid aan het ontbranden is.

Ook de heer Luc Van den Brande onderschrijft de stelling dat de beslissing om de expansiesteun volledig af te bouwen, minstens onvoorzichtig was. Zijn ervaring leert hem dat dit gegeven wel degelijk nog mee in aanmerking wordt genomen door

vreemde investeerders die kunnen kiezen tussen verschillende potentiële vestigingsplaatsen.

2.8 Ontwikkelen van nieuwe exportvormen

De heer Patrick Hostekint meent dat de optie van de minister om deels af te stappen van de louter traditionele exportvorm ten gunste van meer aan de tijd aangepaste vormen van export, de juiste is. Directe Vlaamse investeringen in het buitenland genereren ook hier een grotere omzet en afzet. Wel stelt de heer Hostekint zich vragen bij de mate waarin het opportuun is om die specifieke nieuwe weg te gaan bewandelen, net op het ogenblik dat zich een internationale economische crisis aankondigt. Hij kan zich maar moeilijk voorstellen dat de Vlaamse ondernemers zich in het huidige klimaat geroepen zullen voelen om in andere landen te gaan investeren.

De heer Jacques Laverge laat opmerken dat hij al jaren pleit voor een grotere aanwezigheid van Vlaamse bedrijven in het buitenland. Het is daarbij echter nog maar de vraag of de huidige Vlaamse overheidsdiensten ook echt klaar zijn om die nieuwe taak aan te pakken. Zijns inziens zullen de VLEV-ers in elk geval een aanvullende training nodig hebben inzake het opzetten van filialen en overnames in het buitenland. Het moge in elk geval duidelijk zijn dat de Vlaamse ondernemers veel meer op mondiale schaal zullen moeten gaan opereren. Buitenlandse voorbeelden tonen overigens aan dat een dergelijke optie meestal niet in de weg hoeft te staan van een sterkere verankering van het moederbedrijf in zijn land van oorsprong.

2.9 De terbeschikkingstelling van uitrustingsgoederen aan landen in ontwikkeling

De heer Patrick Hostekint blijft het moeilijk hebben met het systeem van de terbeschikkingstelling van uitrustingsgoederen aan landen in ontwikkeling. De finaliteit van dit systeem ligt immers louter op het economische vlak, en Vlaanderen schrijft zich met zijn nieuwe reglementering dienaangaande ook volledig in in de terzake door de OESO gedicteerde gedragslijn over het toekennen van "gebonden hulp". In economisch opzicht blijkt het systeem overigens erg succesvol te zijn, aangezien in de beleidsbrief uitdrukkelijk vermeld wordt dat het aantal dossiers sinds de invoering van de nieuwe reglementering bijzonder sterk is toegenomen.

Problematisch bij dit alles is dat blijkbaar niemand zich bedenkingen maakt omtrent het feit dat het bij de betrokken handelspartners specifiek gaat om ontwikkelingslanden (d.w.z. gewone landen in ontwikkeling, maar ook landen die behoren tot de groep van minst ontwikkelde landen [MOL]). En precies deze landen hebben toch wel heel specifieke noden en belangen, die niet noodzakelijk samenvallen met de belangen van het Vlaamse bedrijfsleven. Daarenboven moet men volgens de heer Hostekint bij de levering van dergelijke uitrustingsgoederen ook eerst het partnerland evalueren op een aantal niet-economische criteria, zo onder andere : de mensenrechtensituatie, het respect voor sociale basisnormen, de politiek-institutionele stabiliteit e.d.m.

Aangezien dit allemaal niet in rekening wordt gebracht bij het toekennen van die "steun", is de heer Hostekint in wezen dan ook tegen het systeem op zich. Om een en ander echter ook in de feiten wat nader te kunnen verifiëren, had hij van de minister graag een overzichtslijst gekregen van de dossiers die over het afgelopen jaar werden goedgekeurd. Overzichtslijst die door de minister wordt toegezegd (zie bijlage 3).

De heer Frans Ramon sluit zich aan bij de heer Patrick Hostekint waar deze het systeem van de levering van uitrustingsgoederen wat dubieus acht te zijn. Gezien de landen waarop het systeem gericht is, moet volgens de heer Ramon ook het criterium van de ontwikkelingsrelevantie gehanteerd worden bij de evaluatie van de dossiers. In meer algemene zin wijst de heer Frans Ramon er overigens op dat internationale handel op zich niet alleenzaligmakend is. Het moet namelijk in de eerste plaats om eerlijke wereldhandel gaan. En ook in dat debat moet de Vlaamse overheid het aandurven om ten volle haar rol te spelen.

3. ALGEMENE BESPREKING : ANTWOORDEN VAN MINISTER GABRIELS

De minister stelt met genoeg vast dat tijdens de discussie diverse interessante opmerkingen werden geformuleerd. Een en dezelfde opmerking werd vaak meegenomen door verscheidene commissieleden. Dienovereenkomstig zal de minister pogen zijn antwoorden op de door de commissieleden geuite bezorgdheden wat thematisch te groeperen.

3.1 De evolutie van de Vlaamse export

3.1.1 De cijfergegevens

Een paar bijkomende cijfers kunnen volgens de minister een en ander wat beter illustreren. Dergelijk cijfermateriaal laat vooreerst niet toe om te spreken van zeer grote groeiverschillen tussen de drie gewesten van dit land. Voor wat de vergelijking betreft tussen de eerste zes maanden van 2000 en de eerste zes maanden van 2001, geldt dat het cijfer voor het Vlaams Gewest van 76,42 % evolueert tot 75,82 %. Er is m.a.w. hoogstens sprake van een lichte achteruitgang. De overeenkomstige cijfers voor het Waals Gewest zijn 14,06 % en 14,30 % – een zeer lichte vooruitgang dus – terwijl het cijfer voor het Brussels Gewest eveneens heel lichtjes stijgt van 9,25 tot 9,51 %. Daarenboven moet men met die cijfers – in acht genomen het zeer grote aandeel van Vlaanderen in het geheel van de Belgische export – nog uiterst omzichtig omgaan. De exportprestaties van de andere gewesten zijn, in dat licht bezien, heel wat minder impressionant, en daarom meteen ook een heel stuk minder onderhevig aan schommelingen.

Een tweede revelerende set cijfergegevens, betreft de veronderstelde impact van de dioxinecrisis op onze export en de daaruit voortvloeiende vertekening van de groeicijfers. In het jaar '97 werd voor een waarde van 4.451 miljard frank geëxporteerd vanuit Vlaanderen, in '98 was dat gestegen tot 4.951 miljard frank, en ook in het dioxinejaar '99 nam de uitvoer toe tot een totale waarde van 5.193 miljard frank, om in 2000 zelfs uit te komen op 6.191 miljard frank. De eerste preliminaire cijfers voor de eerste zes maanden van dit jaar lijken op een gelijklopende trend te wijzen. Er is m.a.w. sprake van een continue stijging van de totale waarde van onze export. De impact van de dioxinecrisis op onze exportprestaties mag m.a.w. niet overdreven worden. De algemene trend is en blijft duidelijk.

Ook een derde cijfergegeven is volgens de minister belangrijk. De terreuraanslagen van 11 september in de VS hebben ongetwijfeld een negatieve impact op het economische gebeuren, op de internationale handel en op sommige van onze afzetmarkten. Anderzijds detecteert de minister toch ook een aantal positieve evoluties. Zo is onze uitvoer naar de Europese landen in de meest recente referentieperiode met meer dan 8% gestegen, naar Noord-Afrika is er zelfs een stijging met 15,18 %, naar Centraal-Amerika en de Antillen met 33,42 %, naar Australië-Oceanië met 15,14 % en naar de overige bestemmingen met 49,59 %. Alleen al naar Rusland

is in diezelfde periode meer dan 76 % méér geëxporteerd dan tijdens dezelfde zes maanden van het voorgaande jaar.

Alle cijfermateriaal dient m.a.w. met grote omzichtigheid gehanteerd en benaderd te worden.

Daar waar zich negatieve evoluties voordoen, blijken er ook steeds specifieke redenen mee te spelen. De uitvoerdaling naar onze belangrijkste handelspartners in Azië beloopt 3,23 %, de uitvoerdaling naar onze secundaire Aziatische handelspartners beloopt 3,82%. Overal elders gaan we erop vooruit ten opzichte van vorig jaar. Het kan vanzelfsprekend steeds beter.

3.1.2 Negatieve impact van de aanslagen van 11 september

Voor wat de negatieve invloeden van de terreuraanslagen van 11 september in de VS betreft, moet de minister qua kwantificering van een en ander vooralsnog het antwoord schuldig blijven. Enerzijds is het duidelijk dat de aanslagen bepaalde onmiddellijke invloeden gehad hebben. Het gaat daarbij meer bepaald om de algemene crisis, met massale ontslagen en capaciteitsreducties, in de luchtvaartindustrie. Maar anderzijds dient toch ook de vraag gesteld in hoeverre bepaalde determinerende factoren van de huidige economische crisis niet reeds vóór 11 september aanwezig waren. In dat opzicht zouden de gebeurtenissen rond het World Trade Center slechts de rol van katalysator gespeeld hebben in een proces dat er – ook voor wat de sector van luchttransport betreft – sowieso stond aan te komen. Er was duidelijk meer aan de hand. Aangezien er sinds 11 september nauwelijks meer dan een tweetal maanden verstreken zijn, zal de minister het bij deze eerste rudimentaire analyse moeten laten. Met wat meer afstand zullen er ongetwijfeld diepgaander analyses komen van oorzaken en gevolgen van de huidige economische malaise.

3.1.3 BLEU-investeringsbeschermingsakkoorden

De minister verklaart de suggestie van de heer Platteau, om maximaal in te spelen op het kader dat wordt geboden door de BLEU-investeringspromotie- en beschermingsakkoorden, zeer valabel te achten. Ook het intensifiëren van de contacten met "Keltische tijger" Ierland, met zijn nog steeds groeiende economie, lijkt hem aangewezen. Het lijkt economisch in elk geval een interessante partner, met een groeigemiddelde dat – ondanks een

zekere terugval – nog steeds boven het Europese gemiddelde ligt.

3.1.4 Belang van de diamanthandel

De opmerking van de heren Weyts en Platteau over het gewicht van de diamant in onze export zijn volgens de minister eveneens relevant. Hoewel de minister dienaangaande wel wil laten opmerken dat diamant van dubieuze herkomst en bestemming waarschijnlijk sowieso niet in de officiële gegevens zal zijn opgenomen. In dat opzicht dient de kwestie dan ook enigszins gerelativeerd te worden. Maar anderzijds acht de minister het toch een goede zaak te zijn dat Antwerpen een afdoende deontologie heeft ontwikkeld om zichzelf te zuiveren van de verdenking van het verhandelen van illegale diamant. Op langere termijn zal de optie om enkel nog praktijken te tolereren die zuiver op de graat zijn, ongetwijfeld bijdragen tot het behoud van Antwerpen als belangrijkste diamantcentrum van de wereld. Eventuele concurrentie van steden die dergelijke duistere praktijken wel nog tolereren zal volgens de minister een vrij kort leven beschoren zijn, aangezien die alternatieve centra zich de kritiek van de wereldgemeenschap op de hals zullen halen.

3.2 Algemene beschouwingen : belang van de omgevingsfactoren & Vlaams instrumentarium

3.2.1 Omgevingsfactoren en hun weerslag op de tewerkstelling

Inzake de ratificatie van het protocol van Kyoto laat de minister er geen twijfel over bestaan dat een onmiddellijke implementatie van de akkoorden van Kyoto zeer zware problemen zou opleveren voor de in Vlaanderen aanwezige bedrijven uit de chemische en petrochemische sector. Vandaar ook dat binnen de Vlaamse regering reeds werd voorgesteld om over te gaan tot een gefaseerde uitvoering. Zoniet zullen Vlaanderen en Nederland de grootste slachtoffers worden van de onderhavige bepalingen. Andere landen, die over een groter territorium beschikken, zullen daar immers heel wat minder de weerslag van ondervinden. Het ware volgens de minister dan ook hoogst onvoorzichtig om in deze materie een voorlopersfunctie te willen vervullen. Vlaanderen moet zeker niet proberen om heiliger te zijn dan de paus, wil het zichzelf tenminste geen zware economische schade toebrengen. Het industrieel weefsel met zijn economische activiteiten, en de tewerkstelling en welvaart die die genereren zijn ook belangrijk.

3.2.2 Toestand in de automobiël-assemblage : weerslag van de economische recessie op de werkgelegenheid

Inzake de staat van onze auto-assemblage wil de minister de commissieleden en andere politici toch tot enige omzichtigheid in hun uitspraken manen. Het gaat niet op om – om redenen van mediabelangstelling – hieromtrent de onheilsprofeet te gaan spelen.

De minister kan hier met name bevestigen dat hij regelmatig overleg pleegt met de drie in Vlaanderen gevestigde auto-assembleurs, en dat uit dat overleg mag blijken dat het synergie-gegeven dat dienaangaande reeds onder de vorige regering werd opgezet "Flanders Drive" goed functioneert. De bouwfase van dat gegeven wordt volgend jaar overigens aangevat. Een en ander heeft meegebracht dat via een kleine 900 miljoen aan investeringen vanuit Vlaanderen dat synergiemodel kon worden opgezet. De sector laat overigens duidelijk blijken daarmee zeer tevreden te zijn, terwijl de gelegenheid ook te baat werd genomen om ook op andere vlakken veel duidelijker met elkaar te gaan samenwerken.

Bij de eerste spadesteek van de "Automotive Tower" in Gent heeft de minister overigens zelf kunnen vaststellen wat de outsourcing (het in de directe omgeving toevertrouwen van activiteiten aan bedrijven die niet rechtstreeks van de Volvo Car Corporation afhangen) in de praktijk betekent qua meertewerkstelling (in 2003 voorzien op 2200 man, waarvan 1400 in de Volvo Car Corporation zelf en ongeveer 800 in de diverse toeleveringsbedrijven). Het – mee van overheidswege – creëren van een platform dat erop gericht is het voor onze assembleurs zo aantrekkelijk mogelijk te houden om hier te blijven, levert voor de lokale bedrijfsleiding overigens ook stevige argumenten op die ze in de discussies met hun respectievelijke bedrijfs-hoofdkwartieren kunnen aanhalen wanneer er gesproken wordt over de rationalisatie van vestigingen.

Vlaanderen moet zichzelf m.a.w. voldoende interessant maken en houden voor de grote autoconstructeurs. Daarrond wordt dan ook hard gewerkt, en de minister hoopt ook zeer binnenkort met bijkomende positieve signalen te kunnen naar buiten treden. Diegenen die de automobiëlindustrie nu reeds kwalificeren als "in recessie zijnde" helpen de zaken evidentierwijze niet vooruit. Zowel in Genk als in Gent vallen integendeel positieve geluiden te horen, terwijl de schade in Antwerpen –

als we eerlijk willen zijn – al bij al toch beperkt gebleven is, terwijl er daar ook nog andere dingen op het getouw staan die binnenkort wereldkundig gemaakt zullen worden. Pessimisme is voor de minister zeker niet aan de orde van de dag, maar slecht nieuws (het verlies van 900 arbeidsplaatsen) verkoopt nu eenmaal beter dan goed nieuws (de creatie van 2200 bijkomende arbeidsplaatsen).

De uitlatingen van minister Landuyt terzake waren volgens de minister niet gepast, iets wat hij hem overigens ook heeft meegedeeld. Een vooraanstaand partijgenoot van minister Landuyt, de havenscheper van Gent, Daniël Termont, heeft zich n.a.v. de (hoger reeds vermelde) eerstesteenlegging van de Automotive Tower trouwens in dezelfde zin uitgelaten. De kwestie is ondertussen overigens grotendeels doorgesproken, en men is tot de conclusie gekomen dat het inderdaad wat ongelukkig was om op dat ogenblik mensen uit een bepaalde industrietaak al te gaan oproepen zich te gaan bijscholen met het oog op het mogelijke verlies van hun arbeidsplaats in die industrietaak. Dergelijke uitspraken zouden best niet al te frequent voorkomen, kwestie van vooral niet in een self-fulfilling prophecy te vervallen. De uitspraak werd overigens ook niet erg gesmaakt door de vice-president van de Volvo Car Corporation, die speciaal uit Zweden was overgekomen voor de hoger vermelde eerstesteenlegging van de Automotive Tower in Gent.

3.2.3 *Belang van innovatie*

Het innovatiegebeuren hoeft volgens de minister inderdaad niet noodzakelijkerwijze beperkt te zijn tot het ICT-gebeuren. Het kan zich op elk domein waarin Vlaanderen uitblinkt manifesteren. Dit is overigens ook nauw verbonden met een andere basisdoelstelling, die erin bestaat om toch ook en vooral de KMO-missies aan te zwengelen. Grote bedrijven hebben de overheid meestal niet echt nodig om te exporteren. Ze kennen doorgaans hun weg wel zelf, en beschikken ook over de nodige middelen om zich in het buitenland te profileren. De KMO's daarentegen staan – zelfs als ze beschikken over innoverende producten – begrijpelijkerwijze nogal aarzelend tegenover het betreden van hen vreemde markten. Dit belemmert op zijn beurt hun doorgroeikansen. Het spreekt daarbij voor zich dat de overheid die KMO's ook heel anders moet benaderen dan met grote ondernemingen het geval is : hun belangstelling en hun intenties liggen immers vaak helemaal anders. Zo zullen ze er meestal niet op uit zijn om maar meteen er-

gens in den vreemde een filiaal op te richten. Ze zullen ook meer vatbaar zijn voor het argument van het duurzaam exporteren, en zullen veel meer dan de grote bedrijven een "win-win-situatie" nastreven. KMO's kunnen daarenboven ook vaker op wat langere termijn denken dan grote ondernemingen, die soms vooral onmiddellijk gewin moeten kunnen realiseren.

3.3 De Lambermontakkoorden

Inzake de impact van de Lambermontakkoorden, wijst de minister erop dat we momenteel in wezen met twee gelijklopende operaties zitten, die zijn volle aandacht wegdragen. Vooreerst is er de invulling van wat in Vlaanderen structureel bij elkaar gebracht moet worden – de eigen bevoegdheid consolideren – en tweedens ervoor zorgen dat het agentschap dat op federaal niveau zal blijven bestaan een zo minimaal mogelijke invulling krijgt. Terzake meent de minister er te mogen van uitgaan dat deze beide verzuchtingen bij iedereen in dit parlement leven. Ze zullen dan ook ten volle geconcretiseerd worden.

De afspraak met de Waalse en Brusselse gewestministers bevoegd voor de buitenlandse handel is overigens reeds gemaakt. Wallonië heeft reeds te kennen gegeven op dezelfde golflengte te zitten. Voor Brussel zijn de zaken nog niet helemaal uitgeklaard. Door zijn relatief geringe omvang kan het Brussels Hoofdstedelijk Gewest immers maar moeilijk zelf een volledig eigen structuur voor de buitenlandse handel gaan opzetten. Voor de minister is het echter duidelijk dat noch de optie waarbij Brussel zou kiezen voor Wallonië, noch die waarbij het zou opteren voor het federale agentschap, wenselijk is. Er zal dus moeten nagegaan worden hoe we in deze – al dan niet officieel – met Brussel kunnen samenwerken. De minister vertrouwt erop dat deze kwestie wel degelijk tot een goed einde zal kunnen worden gebracht, mee omdat er hoe dan ook een nieuw samenwerkingsakkoord zal komen, waarin op verschillende plaatsen mogelijkheden vermeld worden, om qua personeel, financiën en bevoegdheden zaken samen te organiseren.

Inzake de nieuwe organisatie van de buitenlandse handel, en dan meer bepaald de "intergewestelijke situatie", kan de minister mededelen dat er voor 2002 wel degelijk een aantal heel belangrijke intergewestelijke missies gepland zijn, zo o.a. : naar Pakistan, Maleisië, Taiwan, Joegoslavië, Kazachstan, Israël, enz... We mogen m.a.w. niet uit het oog ver-

liezen dat intergewestelijke initiatieven een blijvend gegeven zullen zijn. Ook in de nieuwe constellatie zullen ze blijven bestaan. Voor de contacten met Brussel, bijvoorbeeld, dat toch een bijzonder sterke economische interactie met Vlaanderen heeft, ware het zondermeer dwaas mochten we ze aan hun lot overlaten. Zulks zou immers tot onze eigen scha en schande gebeuren. En ook tussen Vlaanderen en Wallonië zijn (ondanks de verschillen) wel degelijk synergieën mogelijk. Dat we een aantal zaken gezamenlijk kunnen doen, zal ons ook in het buitenland ten goede komen.

In de mate dat we er in slagen het federale agentschap in kwestie zo minimalistisch mogelijk in te vullen in het ontwerp van samenwerkingsakkoord, komen we finaal toch tot het gewenste resultaat, namelijk een situatie waarbij de gewesten alles zoveel mogelijk – samen – zelf beredderen. Zonder de commissieleden daar nu al absolute garanties over te kunnen geven, kan de minister in elk geval verzekeren dat hij zich daar bijzonder sterk voor zal inzetten. Serge Kubla, die als Waals minister bevoegd is voor economie en buitenlandse handel, zit overigens op die lijn. Zoals gezegd, ligt de kwestie enkel voor wat het Brussels gewest betreft wat moeilijk. Daar is men er met name nog niet helemaal uit wat men al dan niet zelf wil – of materieel kan – doen, hetgeen soms tot de reflex leidt om een en ander nog op te hangen aan hetgene dat resteert op federaal niveau.

3.4 Export Vlaanderen

3.4.1 Punctuele opmerkingen en vragen : studie van de Vlerick-managementschool

De minister erkent volmondig dat hij op een deel van de pertinente vragen van de heer Van Nieuwenhuysen voorlopig nog geen antwoord kan geven, omwille van het feit dat de, elders reeds vermelde, studie van de Vlerick-managementschool nog niet geheel af is.

De instantie die de studie besteld heeft (in casu Export Vlaanderen zelf) is momenteel nog volop in dialoog met de onderzoeksinstelling over een aantal punten uit de eerste ontwerpversie van de studie. Zoals bij ieder voorontwerp van studie is deze immers per definitie nog behept met een aantal onvolkomenheden. Een en ander is trouwens te algemeen gesteld, en moet derhalve ook nog heel wat

expliciet worden geformuleerd – er werden dien-aangaande dan ook bijkomende opdrachten gegeven.

Voor de minister is dit voorontwerp van studierapport – na een eerste kennisname – in elk geval op zich nog niet ten volle bruikbaar als referentiemateriaal. Het ware dan ook minstens prematuur om nu reeds op een aantal concrete punten – die eveneens in die studie aan bod komen – in te gaan.

Inzake diverse punctuele opmerkingen van de heer Van Nieuwenhuysen (o.a. de cofinanciering / de vergelijkende studie over exportbevordering / de efficiënte inpassing / de rechtspositieregeling van de VLEV-ers / de vraag naar de concrete operationele doelstellingen / de geschillenregeling, enz....) vraagt de minister derhalve opnieuw enig begrip voor het feit dat hij daarop vooralsnog niet kan antwoorden, aangezien dit alles, mee het voorwerp uitmaakt van de hoger aangehaalde studie.

3.4.2 De dotatie aan Export Vlaanderen in het licht van de overkomst van voormalig BDBH-personeel

Aangaande de opmerking over het personeel van de BDBH laat de minister opmerken dat vooralsnog niet gebudgetteerd werd wat personeel en werkingskosten van de BDBH precies zullen inhouden. Dat zal echter vanzelfsprekend wel gebeuren op het moment dat de betrokkenen overkomen. Bij de begrotingscontrole zal de begroting Buitenlandse Handel dan ook in die zin, en in functie van die overkomst, worden bijgestuurd.

Op heden kan de minister vanzelfsprekend niet exact zeggen wie er precies zal overkomen. Zulks zal ook mee in functie staan van de precieze afspraken rond het agentschap voor de buitenlandse handel dat op federaal niveau nog gehandhaafd zal worden. Wanneer daaromtrent duidelijkheid is geschapen, zal het voor het betrokken personeel ook gemakkelijker worden om te bepalen waar ze al dan niet naartoe willen.

Diegenen die naar Vlaanderen overkomen zullen, al even vanzelfsprekend, bij Export Vlaanderen worden ingezet. Eventueel kunnen ze dan op een later tijdstip, via de bestaande mobiliteitsregelingen, naar andere Vlaamse overheidsdiensten worden overgeheveld.

3.4.3 *Eventuele tarificatie van de dienstverlening van Export Vlaanderen*

Inzake de kwestie van de tarificatie van de dienstverlening van Export Vlaanderen, wenst de minister er vooreerst op te wijzen dat deze mogelijkheid ab initio reeds was voorzien in het decreet houdende oprichting van Export Vlaanderen. Aan de raad van bestuur van Export Vlaanderen werd de opdracht gegeven om een voorstel te formuleren qua operationalisering van deze decreetsbepaling. Het voorstel in kwestie moest echter ten volle het principe van de openbare dienstverlening respecteren. Het spreekt daarbij voor zich dat het de Vlaamse regering is die de finale beslissing neemt om tarificatie al dan niet toe te staan. Momenteel is het dus echt nog te vroeg om hierover reeds meer in detail te kunnen gaan.

Ten gronde verklaart de minister in deze de mening te zijn toegedaan dat de tarificatie weliswaar een nuttig instrument zou kunnen zijn, maar dat het tegelijk ook een instrument is dat behept is met heel wat nadelen. Nadelen die tijdens deze bespreking ook al aan de orde zijn gebracht. Met name moet de overheid er zich voor hoeden om "zich aan handen en voeten te laten binden". Het gaat hier immers om een basisbeleidsinstrument, dat dienovereenkomstig in genendele gehypothekeerd mag worden. Veel zal afhangen van de voorstellen die aan de minister moeten worden voorgelegd. De studie die Export Vlaanderen, heeft besteld zal terzake ongetwijfeld ook nuttige gegevens omvatten. Op dit ogenblik krijgt het principe van de tarificatie m.a.w. vooralsnog geen concrete invulling.

3.4.4 *Versterking van het buitenlandse netwerk*

De minister kan zich eveneens ten volle terugvinde in de pertinente opmerking van de heer Jacques Laverge luidens dewelke de Vlaamse economische vertegenwoordigers in het buitenland economisch soms wel wat beter geschoold zouden mogen zijn. Men kan er niet mee volstaan om mensen ter plaatse te hebben die diplomatiek wel goed onderlegd zijn, maar die niet echt op de hoogte zijn van het (lokale) zakendoen en de lokale zakelijke geplogenheden.

Dienaangaande herinnert de minister eraan dat toen Leo Tindemans nog federaal minister van Buitenlandse Zaken was, er mensen uit het economische weefsel werden geplukt, teneinde een zeker economisch-zakelijk manco in het diplomatieke corps van België op te vangen. Goede diplomaten zijn immers nog niet per definitie goede "verkopers".

De herstructurering van de verschillende Vlaamse overheidsdiensten actief op het domein van het externe economische beleid (Export Vlaanderen, VLAM, DIV, enz....) dient volgens de minister niet beperkt te zijn tot de louter binnenlandse situatie, maar moet ook het buitenlandse gegeven bestrijken. Ook onze buitenlandse vertegenwoordiging moet in het kader van die operatie eens tegen het licht worden gehouden, kwestie van na te gaan waar er zonodig bijgestuurd dient te worden.

De minister haalt dienaangaande een sprekend voorbeeld aan, dat hij kon vernemen n.a.v. zijn recente bezoek, samen met de Vlaamse minister-president, aan Vietnam. Vlaanderen heeft een uitstekende vertegenwoordiger van de DIV in Singapore, heeft een hard werkende vertegenwoordigster in Bangkok, en een honorair consul die actief is in Ho Chi Minh-stad en Hanoi. De interactie tussen die mensen bleek echter quasi-onbestaande te zijn. Ze is echter absoluut nodig, aangezien Vlaanderen het zich voor wat Zuid-Oost-Azië betreft nooit zal kunnen permitteren om – zoals sommige andere landen – overal aanwezig te zijn. Vandaar het belang om echt goede vertegenwoordigers ter plekke te hebben, die via een soort netwerk hun activiteiten op elkaar kunnen afstemmen. Ze zijn zelf trouwens ook vragende partij om elkaar op die manier te kunnen ondersteunen. Tot nog toe krijgen ze elkaar immers maar te zien, of komen ze met elkaar in contact n.a.v. een ministeriële missie of een belangrijke handelsmissie – wat evidentierwijze veel te weinig is.

Afstemming binnen een efficiënt netwerk van economisch onderlegd en kwalitatief hoogstaand personeel is voor de minister dan ook een absolute prioriteit. Dit laatste impliceert overigens niet noodzakelijk dat al onze vertegenwoordigers in het buitenland per definitie een diploma uit een economische richting moeten hebben, maar ze moeten wel een adequate ervaring hebben met de noden en geplogenheden van het bedrijfsleven en van het internationale zakendoen.

3.5 **Synergie met de exportactiviteiten van de VLAM**

Er werden ook opmerkingen geformuleerd over de VLAM. Dienaangaande kan de minister meedelen dat hij ondertussen bezoeken heeft afgelegd aan alle export-relevante instanties. Ook aan de VLAM werd bij die gelegenheid meegedeeld dat het de bedoeling was om samen met Export Vlaanderen, DIV en andere dienstverlenende organisaties tot één geheel te komen. Hoe een en ander er precies

zal uitzien maakt het voorwerp uit van een pragmatische studie naar de mogelijkheden tot concrete implementatie van deze basisbeslissing.

Voor de VLAM stelt zich echter wel specifiek de kwestie dat ze ook een rol vervult in het certificeringssysteem, dat deels puur binnenlands is. En daarenboven zal er ook in de geïntegreerde structuur een zekere verscheidenheid moeten worden ingebouwd, o.a. omdat de financiële structuur van de VLAM totaal verschilt van die van de andere genoemde diensten. Bij de VLAM genereert de privésector immers meer dan 70 % van de financiële middelen. Deze differentiatie mag vanzelfsprekend de met de integratie beoogde doelstelling van een betere ondersteuning van de exporterende ondernemingen niet in het gedrang brengen. Overigens wijst de minister erop dat een traditionele sector als landbouw en voeding nog steeds een bijzonder performante exportsector is, die goed is voor meer dan 10 % van onze buitenlandse handel.

3.6 De toekomstige organisatie van het Vlaamse buitenlandse beleid en de plaats van de buitenlandse handel daarin

Aangaande de hertekening van het Vlaamse administratieve landschap in het kader van de operatie Beter Bestuurlijk Beleid, en de plaats die Export Vlaanderen daarin finaal zal moeten innemen, wenst de minister duidelijk te zijn. Over hoe het organigram van de Vlaamse diensten er in de toekomst zal uitzien, werden een aantal beslissingen genomen en uitspraken gedaan, vooraleer de minister deel ging uitmaken van de Vlaamse regeringsploeg. Toen men de uitspraken in kwestie deed berustten de bevoegdheden "buitenlandse handel" en "economie" tevens bij verschillende ministers.

De minister kan vanzelfsprekend niet voorspellen of er dienaangaande nog wijzigingen zullen worden aangebracht in de genomen beslissingen. Wel kan hij zijn geloof affirmeren dat de economie, en de voortbrengselen van de economie, de basis vormen van het exportgebeuren. De band tussen economie en export is m.a.w. onlosmakelijk en in wezen ook onlosmakelijk. Het ene scheiden van het andere, ware alleen al vanuit functioneel oogpunt niet aangewezen.

Wat precies wordt besproken in welke parlementaire commissie is overigens een andere kwestie, die daar los moet van gezien worden. Het feit dat

zowel de Dienst Investeren in Vlaanderen als de afzetactiviteiten van de VLAM inzake land-, tuinbouw en visserijproducten eveneens zijn ondergebracht bij het beleidsdomein Economie zijn, volgens de minister, zoveel te meer bewijzen voor zijn stelling. Het komt de minister derhalve als een evidentie voor dat men qua functionaliteit (het organigram is eventueel nog wat anders – ook in het verleden viel het personeel bijvoorbeeld onder de minister van Ambtenarenzaken die hen ter beschikking stelde) dat alles als een eenheid zou benaderen.

In elk geval is het voor de minister duidelijk dat het zwaartepunt zeker niet op de institutionele discussies mag vallen, maar over de inhoudelijke substantie moet gaan : d.w.z. efficiënt opereren voor de bedrijven en het hele economische weefsel. Dat is trouwens ook wat de ondernemers van de overheid vragen, aan interinstitutionele kwesties hebben zij geen boodschap.

Inzake de toekomstige organisatie van het Vlaamse buitenlandse beleid wil de minister in elk geval niet in een oeverloze discussie over de vorm verzanen. De genomen beslissingen mogen voor zijn part dus gehandhaafd worden. Eventuele discussies moeten echter wel over de inhoud gaan, en dienaangaande blijft de minister vragende partij voor de erkenning van de synergie tussen economie en buitenlandse handel.

3.7 Aantrekken van investeerders

3.7.1 Omgevingsfactoren

De opmerking van de heer Laverge i.v.m. het investeringsgebeuren acht de minister eveneens zeer pertinent te zijn. Er moet daarbij evidentierwijze zowel aandacht zijn voor het goed onderhouden van reeds in Vlaanderen gedane investeringen, als voor het aantrekken van nieuwe investeringen. Die "oude" investeringen, waarbij we kunnen voortbouwen op reeds lang bestaande contacten, blijken vaak overigens nog het meest en het frequentst tot nieuwe activiteiten te leiden. Ze genereren m.a.w. heel vaak nog een aanvullende economische return. Uitbreidingen van bestaande bedrijven is als initiatiefvorm vaak belangrijker dan vestiging van geheel nieuw-aangetrokken bedrijven. Het ware van Vlaamse kant zonder meer dwaas om deze piste links te laten liggen.

Vanzelfsprekend betekent dit niet dat we geen oog zouden moeten hebben voor het aantrekken van nieuwe investeerders naar Vlaanderen. Daarbij lijkt het de minister aangewezen om vooral te gaan zoeken naar niches die aansluiten op datgene waarmee wij in Vlaanderen een win-winsituatie tot stand kunnen brengen. Uit contacten met mensen uit het bedrijfsleven blijkt dat er daarrond ongetwijfeld diverse mogelijkheden zijn.

De minister beaamt verder dat zowel voor de reeds bestaande investeringen als voor de nog aan te trekken investeringen de omgevingsfactoren die Vlaanderen kan aanbieden determinerend zullen zijn. Dienaangaande spreekt de minister overigens zijn teleurstelling uit over het feit dat de tweede grote beweging inzake loonkostenverlaging niet is kunnen doorgaan. Het is immers een zeer belangrijk gegeven. Zo heeft Opel-België sinds 1996 (dus over een periode van vijf jaar) van de Vlaamse overheid 450 miljoen frank ontvangen, terwijl de eerste loonkostenverlaging per jaar reeds 377 miljoen frank oplevert (goed voor 3,5 % van hun totale productiekost – een tweede loonkostenverlaging zou dus tot 7 % besparing op de productiekosten opleveren, een argument waarvoor het Duitse moederbedrijf onmogelijk blind kan blijven). Hoewel het Vlaamse steunbedrag aanzienlijk is, verzinkt het dus bijna in het niets wanneer we het relateren aan de gunstige effecten die kunnen voortkomen uit een algemene lineaire loonkostenverlaging.

De minister wijst er daarnaast op dat wanneer hij het over omgevingsfactoren heeft, het in essentie over de totaliteit van de omgevingsfactoren gaat, en niet enkel over fiscaliteit en administratieve vereenvoudiging.

Ook is de minister het oneens met de stelling luidens dewelke de verlaging van de vennootschapsbelasting een nutteloze operatie zou zijn, want 34 % (d.w.z. dezelfde belastingvoet als in Nederland) en daarbij ook een automatische toepassing van het ruling-systeem door de administratie van financiën, zou ons tenminste toelaten om op gelijke voet met Nederland de competitie aan te gaan. Overigens ware een nog lagere vennootschapsbelasting nóg competitiever bij het aantrekken van vreemde investeerders.

3.7.2 De economische expansiesteun

Inzake de economische expansiesteun wijst de minister erop dat hij streeft naar een "én-én-formule", maar tegelijk laat hij opmerken dat het be-

drijfsleven en de bedrijfsfederaties (VEV en Agoria) vooral vragende partij zijn voor lineaire maatregelen. Dergelijke lineaire maatregelen genieten bij het bedrijfsleven duidelijk de voorkeur op selectieve expansiesteun. Hoe dan ook is het volledig uitsluiten van selectieve expansiesteun sowieso niet mogelijk, omwille van een veelheid aan redenen. Zo zijn er bepaalde dossiers die in aanmerking komen voor gemengde ondersteuning. D.w.z. dossiers waarin naast Europese steun ook eigen steun verleend moet worden.

Hoe dan ook, is de minister de mening toegedaan dat er naar gestreefd moet worden om een deel van de middelen op een lineaire manier te gebruiken. Zulks zal hij onder andere voor een deel proberen te bewerkstelligen via het systeem van de opleidingscheques, waaromtrent de Raad van State, luidens de administratie, zonet een positief advies lijkt te hebben uitgebracht. Tegelijk is er bij dit systeem ook duidelijk sprake van administratieve vereenvoudiging voor de bedrijven toe. Vrijwel alles (o.a. het bestellen van de opleidingscheques in kwestie) zal via het internet kunnen (ver)lopen. Het moge duidelijk zijn dat deze beide opties vooral ook de KMO's ten goede zullen komen. Die hebben immers het meeste profijt van het voorziene reglement én vooral zij – met hun beperkte administratieve mankracht – hebben voordeel van de administratieve ondersteuning. Overigens laat de minister opmerken dat zijn administratie reeds pro-actief de betrokken website heeft uitgewerkt. Van zodra de zaak gestemd is in het Vlaams Parlement kan het systeem operationeel worden. Het gaat daarbij overigens ook over een niet-onaanzienlijk bedrag van 1,8 miljard frank.

3.8 Ontwikkelen van nieuwe exportvormen

De minister beaamt dat er deels zal moeten afgestapt worden van de eenzijdige focus op de traditionele vormen van export. Voor wat de nieuwe aanpak, of beter gezegd, de nieuwe benaderingen van het exportgebeuren betreft, wijst de minister erop dat we daarbij niet alleen aan het exporteren van nieuwe technologieën moeten denken, maar ook en vooral aan een meer fundamentele heroriëntering van de economische stromen. Reden overigens ook waarom de minister nogal te vinden is voor een formule waarbij economie (m.i.v. de DIV) en buitenlandse handel onder een en dezelfde minister ressorteren.

Ook onder de Vlaamse bedrijfsleiders wint de mening veld dat men om "duurzaam" te kunnen ex-

porteren, ook steeds op langere termijn naar een win-win-situatie zal moeten toewerken. In concreto betekent zulks dat men niet langer kan volstaan met het louter tegen een competitieve prijs afzetten van kwalitatief hoogstaande goederen op vreemde markten. Men zal zich integendeel op die markten moeten gaan "inplanten".

3.9 De terbeschikkingstelling van uitrustingsgoederen

In diezelfde optiek acht de minister het trouwens zeer wel mogelijk om ook andere aspecten bij de buitenlandse handel te gaan betrekken. Er kan daarbij o.a. gedacht worden aan de ontwikkelingsamenwerking, die zo bepaalde van haar doelstellingen kan gerealiseerd zien.

Bij wege van voorbeeld haalt de minister de illegale export van grondstoffen uit Derde Wereldlanden aan (diamant, coltan,...), grondstoffen die in aanzienlijke mate gebruikt worden in bepaalde van onze vitale sectoren. Veel beter is het om die grondstoffen via officiële handel te betrekken, en wel op een manier dat de beide betrokken partijen er beter van worden. Ook dat is duurzaamheid en werken op termijn.

Zonder in louter altruïstische of missionaire praktijken te vervallen, is er dus wel degelijk heel wat mogelijk qua ontwikkeling via duurzame economische langetermijncontacten. Het moge daarbij overigens duidelijk zijn dat enkel relaties die leiden tot wederzijds voordeel een kans maken om uit te groeien tot een duurzaam gegeven.

Voor wat de vraag naar een overzichtslijst van goedgekeurde aanvragen betreft inzake de ter beschikking stelling van uitrustingsgoederen, zegt de minister tenslotte nogmaals toe dat een dergelijke lijst door zijn diensten aan de commissieleden zal worden overgemaakt.

4. INDICATIEVE STEMMINGEN

4.1 Indicatieve stemming over de decreetsbepalingen

A. Artikel 15 (programma's 51.4 en 51.9)

Ter stemming gelegd wordt dit artikel aangenomen met 7 stemmen, bij 6 onthoudingen.

B. Artikel 99

Ter stemming gelegd wordt dit artikel aangenomen met 7 stemmen, bij 6 onthoudingen.

4.2 Indicatieve stemming over de begrotingstabel

A. Afdeling I – Programma's 51.4 en 51.9

Ter stemming gelegd worden de begrotingsprogramma's 51.4 en 51.9 van Afdeling I aangenomen met 7 stemmen, bij 6 onthoudingen.

B. Afdeling III – DAB Dienst Investeren in Vlaanderen

Ter stemming gelegd wordt de begroting van de DAB Dienst Investeren in Vlaanderen eveneens aangenomen met 7 stemmen, bij 6 onthoudingen.

4.3 Bijlage : ION van categorie B : Export Vlaanderen

De commissie neemt tevens kennis van de in bijlage opgenomen begroting van Export Vlaanderen.

DEEL III : ONTWIKKELINGSSAMENWERKING

1. TOELICHTING DOOR DE HEER BERT ANCIAUX, VLAAMS MINISTER VAN CULTUUR, JEUGD, SPORT, BRUSSELSE AANGELEGENHEDEN EN ONTWIKKELINGSSAMENWERKING

De minister wenst vooreerst zijn beleidsbrief ontwikkelingssamenwerking (of samenwerkingsontwikkeling) nader toe te lichten, waarna hij in een tweede deel van zijn uiteenzetting wat dieper zal ingaan op de eigenlijke uitgavenbegroting.

1.1 De Beleidsbrief Ontwikkelingssamenwerking

Bij de aanvang van zijn uiteenzetting wijst de minister erop dat hij zich in zijn mondelinge toelichting evidentierwijze zal beperken tot een aantal duidelijke accenten. Voor een meer volledige uitleg, verwijst hij naar de eigenlijke beleidsbrief.

1.1.1 Een keuze voor eerlijke samenwerking en consequente ontwikkeling

De vorige beleidsbrief ontwikkelingssamenwerking – beleidsprioriteiten 2000-2001, kondigde een nieuwe beleidsvisie aan en betekende een heroriëntering ten aanzien van de beleidsnota 2000-2004. De vernieuwing ligt vooral in de verbreding van de verantwoordelijkheid voor internationale samenwerking. Voor de overheid betekent dit de responsabilisering van de volledige Vlaamse regering en de directe inschakeling van het vakmanschap dat in de Vlaamse bevoegdheidsdomeinen aanwezig is. Het is met name deze vernieuwde visie die wordt aangeduid met de term "samenwerkingsontwikkeling".

De minister preciseert dat er daarbij wordt afgestapt van de visie dat de richting in de ontwikkeling alleen van Noord naar Zuid gaat. Het is veeleer een tweerichtingsverkeer. De zorg voor de ontwikkeling van het Zuiden moet ook onze eigen beleidsopties beïnvloeden. Eerlijke handel en ethische mondialisering is immers maar mogelijk als we in alle Vlaamse beleidsdomeinen vooreerst zelf de principes van duurzame ontwikkeling toepassen, en daarbij een positie van mondiaal belang, en niet van eigenbelang innemen.

Zulks veronderstelt een open en internationaal georiënteerd Vlaanderen. Het Vlaams beleid voor internationale samenwerking en solidariteit wil dienovereenkomstig instrumenteel zijn voor die noodzakelijke internationalisering van Vlaanderen. Daarom wordt gekozen voor de verbreding van het maatschappelijke draagvlak, voor responsabilisering en directe betrokkenheid van alle Vlaamse actoren. Er wordt met andere woorden gekozen voor een zogenaamd "horizontaal beleid".

De minister wijst erop dat een dergelijk horizontaal beleid vanzelfsprekend ook coördinatie en sturing vergt. Dat betekent meer bepaald dat hij, als bevoegd minister, de politieke krachtlijnen bepaalt, de prioriteiten uitzet, de bilaterale onderhandelingen leidt en de kwaliteit bewaakt. Daarnaast heeft hij ook een eigen, verticale opdracht. Als minister bevoegd voor samenwerkingsontwikkeling kan hij bijkomende budgetten ter beschikking stellen, teneinde een programmatie mogelijk te maken, die in overeenstemming is met de specifieke behoeften van de partners in het Zuiden.

Voor de Vlaamse samenwerkingsontwikkeling zijn de prioritaire regio's Zuidelijk Afrika én weldra ook Noord-Afrika.

Binnen de regio Zuidelijk Afrika is de keuze voor Zuid-Afrika gebaseerd op de consequente ondersteuning van het nieuwe democratische Zuid-Afrika van na de apartheid en op het belang dat toegekend wordt aan Zuid-Afrika als motor en katalysator voor de sociale en economische ontwikkeling van Zuidelijk Afrika, en mogelijks zelfs van heel Afrika. In het verlengde hiervan is de keuze voor Mozambique volkomen logisch. Ze past immers perfect binnen de prioriteit die het beleid geeft aan Zuidelijk Afrika, en aan het stimuleren van de Zuid-Zuid samenwerking.

In de regio Noord-Afrika werd gekozen voor samenwerking met Marokko. Waarbij de minister de commissieleden erop attendeert dat de betrokkenheid op landen van waaruit een grote allochtone gemeenschap aanwezig is in eigen land, een volkomen nieuwe invalshoek in de Vlaamse internationale samenwerking is.

De minister bevestigt daarna – voor zover zulks nog nodig mocht zijn – dat de Vlaamse internationale samenwerking gesteund is op de principes van ongebonden hulp. De samenwerking is gericht op duurzame sociale en economische ontwikkeling met respect voor het erfgoed en het milieu.

Het beleid is daarnaast ook gericht op synergie en moet zich weerspielen in een programma-aanpak. Deze programma-aanpak gaat uit van de vraag van de partner, staat in het teken van de armoedebestrijding, steunt op een meerjarenplan en besteedt ruime aandacht en middelen aan de bestrijding van aids.

1.1.2 Concretisering van de beleidsprincipes

De minister geeft daarna een overzicht van de manieren waarop hij deze beleidsprincipes wenst te concretiseren.

A. De keuze van de prioritaire partnerlanden

Het beleid voor duurzame ontwikkeling met prioritaire partnerlanden in het Zuiden wordt verder gezet en uitgebreid. Als minister bevoegd voor de samenwerking heeft hij hierbij een coördinerende en initiërende opdracht binnen de Vlaamse regering. Tevens beschikt hij over een eigen budget om eigen accenten te leggen in de programmatie. De sectorale behoeften in de partnerlanden zijn immers niet recht evenredig met de budgettaire mogelijkheden waarover de Vlaamse departementen beschikken.

De directe samenwerking met Zuid-Afrika wordt verdergezet en de inspanningen gericht op de prioritaire gebieden in Zuid-Afrika, meer specifiek op de door de Zuid-Afrikaanse partner aangeduide achtergestelde gebieden, de zogenaamde "nodal points", worden verhoogd tot 500 miljoen Belgische frank of 12 miljoen euro. De minister wijst erop dat we hiermee ten volle in het ontwikkelingsbeleid van de Zuid-Afrikaanse regering stappen. Zodoende blijft Vlaanderen dus zijn inspanningen richten op gebieden in de drie prioritaire provincies voor het Vlaams beleid inzake samenwerkingsontwikkeling : de Noordelijke Provincie, de Vrijstaat en Kwazulu Natal.

Zoals hoger reeds gezegd, worden in 2002 de inspanningen in Zuidelijk Afrika uitgebreid naar Mozambique, waarbij vooral een trilaterale aanpak tussen Vlaanderen, Zuid-Afrika en Mozambique zal gestimuleerd worden.

In Noord-Afrika wordt gestart met de samenwerking met Marokko. De minister herhaalt dienaangaande dat de betrokkenheid op landen van waaruit een grote allochtone gemeenschap aanwezig is in ons land, een geheel nieuwe invalshoek vormt in de Vlaamse internationale samenwerking. In de uitwerking van de samenwerking met Marokko zal terdege rekening gehouden worden met deze maatschappelijke realiteit.

Verder zal de bestaande samenwerking met Chili worden bijgestuurd. De minister wijst er daarbij op dat er immers rekening dient gehouden met de welvaartstijging die dat land heeft doorgemaakt. De lopende initiatieven worden in 2002 echter zeker nog behouden. Er worden echter geen nieuwe initiatieven ten behoeve van armoedebestrijding en duurzame ontwikkeling meer gesubsidieerd met de budgetten van Samenwerkingsontwikkeling.

Qua budgettaire mogelijkheden kan de minister meedelen dat het totale budget voor de samenwerkingsontwikkeling in 2002 circa 900 miljoen frank, of 22,5 miljoen euro. Het belangrijkste gedeelte van dit budget (500 miljoen frank) gaat naar Zuid Afrika. De rest van dit bedrag zal gaan naar het opstarten van het programma Marokko, het opstarten van het programma in Mozambique, het convenantenbeleid en de sensibilisering en educatie.

B. Een beleid naar de gemeenten toe

Na deze concretisering voor wat de prioritaire partnerlanden betreft, komt de minister tot het beleid dat hij wenst te voeren naar de gemeenten toe.

In 2001 werd het concept over het beleid van de gemeentelijke convenanten inzake samenwerkingsontwikkeling uitgetekend en werd het pilootproject "gemeentelijk convenantenbeleid samenwerkingsontwikkeling" opgestart. In de loop van dit jaar werden 24 Vlaamse steden en gemeenten geselecteerd en kon er voor 11 steden en gemeenten een convenant afgesloten worden (zie bijlage 4 : convenant en subsidiebesluit met de stad Brugge). Voor de geselecteerde gemeenten die de convenanten nog niet tijdig goedgekeurd kregen op de gemeenteraad van november, zal begin 2002 verder samengewerkt worden. Planning is dat de middelen voor deze convenanten in januari worden goedgekeurd door de gemeenteraden en worden vastgelegd door de Vlaamse regering. Dienaangaande wijst de minister er nog op dat begin 2002 ook zal bekeken worden hoe de groep van geselecteerde gemeenten verder uitgebreid kan worden. Dit omdat er, onder andere vanuit 11.11.11, terecht werd opgemerkt dat een en ander wel heel erg snel was moeten gebeuren.

De minister schetst daarna de krijtlijnen voor het gemeentelijk beleid :

- (1) Het rechtstreekse contact tussen de Vlaamse lokale overheid en het lokaal bestuur in het Zuiden staat centraal en wordt gezien als een belangrijk middel om het democratiseringsproces te ondersteunen.
- (2) De betrokkenheid van de lokale actoren en beleidsvoerders moet het debat rond duurzame ontwikkeling en de Noord-Zuid relaties stimuleren.
- (3) De lokale betrokkenheid moet zich vertalen in een partnerschap met een zustergemeente in het Zuiden.
- (4) Capaciteitsopbouw inzake bestuurlijk management is de hoofddoelstelling. Maar voor de partners bij ons en in het Zuiden is het even belangrijk om kennis en ervaring op te doen inzake de samenwerking met andere culturen zelf.

De Vlaamse overheid verzorgt – in samenwerking met de Vlaamse Vereniging voor Steden en Gemeenten – de begeleiding, de controle en de evaluatie van dit project. Het werkkader van dit beleid zal in 2002 verder verfijnd worden, met als doel de uitwerking van een decretaal kader. De minister preciseert dienaangaande dat het de bedoeling is om in 2002 de zaak op te starten, maar dat er – met enige omzichtigheid – op moet gerekend worden dat een en ander mogelijk pas in de loop van 2003

geformaliseerd zal kunnen worden door het Vlaams Parlement.

De voorziene budgettaire middelen voor het stedelijke convenantenbeleid samenwerkingsontwikkeling bedragen voor 2002 reeds 105 miljoen frank.

C. Een politieke invulling van de notie internationale solidariteit

De minister herbevestigt nogmaals dat het belangrijkste politieke signaal dat Vlaanderen geeft, de bijzondere invulling is die gegeven wordt aan de ontwikkelingssamenwerking. Deze samenwerking steunt op de eigen maatschappelijke actoren en hun competenties, met de steun van de lokale besturen, het verenigingsleven, onze kenniscentra, de departementen en ministeries, de actiegroepen, kortom wat we zijn en wat we te bieden hebben. Dat is de opportuniteit voor ons en voor het Zuiden.

Deze aanpak geeft volgens de minister een uniek politiek signaal, namelijk dat de verantwoordelijkheid voor internationale solidariteit en samenwerking bij de gehele samenleving berust en bij alle politieke verantwoordelijken binnen hun bevoegdheidsdomeinen. Internationale solidariteit kan immers niet het monopolie zijn van een beperkte groep van experts, of van één minister belast met de ontwikkelingssamenwerking.

De Vlaamse beleidsvisie op internationale samenwerking en solidariteit staat in het teken van consequente ontwikkeling, in Noord en Zuid. Als minister bevoegd voor samenwerkingsontwikkeling beschouwt de minister het dan ook als zijn voor naamste taak om een ambassadeur te zijn voor duurzame ontwikkeling en ethische mondialisering.

Eerlijke en consequente ontwikkeling in een internationaal en mondiaal perspectief begint bij de eigen beleidsverantwoordelijkheid en de sturing van de eigen beleidsdomeinen. Maar alleen een internationaal gericht Vlaanderen kan zijn verantwoordelijkheid opnemen en een bijdrage leveren aan een rechtvaardige mondialisering. Het horizontale en participatieve beleid inzake samenwerkingsontwikkeling biedt Vlaanderen de kans op een dergelijke solidaire verantwoordelijkheid.

D. Een beleid inzake educatie, vorming en sensibilisering

Samenwerkingsontwikkeling vergt wederzijds begrip en respect als basis voor een duurzame en con-

structieve samenwerking van gemeenschap tot gemeenschap. Daarom moet een duidelijk beleidskader uitgewerkt worden voor het sensibiliserings- en educatiebeleid. De minister preciseert dat dit zowel voor het huidig beleid als voor het beleid na 2004 geldt, waarbij – gezien de Lambermontakkoorden – mag verwacht worden dat de Vlaamse middelen voor educatie en sensibilisering gevoelig zullen stijgen.

Op de budgetten van 2001 werd een contract afgesloten om het toekomstig beleid voor educatie en sensibilisering (d.w.z. het beleid vanaf 2004) vorm te geven. Op basis van literatuur, marktonderzoek en consultatierondes met betrekking tot de multiculturele communicatie in Vlaanderen zal een beleidsvoorbereidende tekst worden uitgewerkt die een kader moet voorstellen voor de sensibiliseringsacties en educatieve projecten ondersteund door de Vlaamse overheid. Het stappenplan bij het contract voorziet een strikte timing en heeft vooral betrekking op een beleidskader na de defederalisering.

Voor wat de budgetten van 2002 betreft, zal tijdens de maanden januari en februari een beperkter beleidskader opgesteld worden voor de sensibilisering en educatie in 2002, dit gekoppeld aan communicatie en informatieverschaffing aan potentiële actoren. De doelstellingen van dit beleid en de doelgroepen zullen nauwer afgelijnd worden en er zal onderzocht worden welke structurele instrumenten kunnen worden ingezet. Waarbij de minister nog kan meedelen dat over het sensibiliseringsbeleid met de verschillende actoren een brede consultatie gehouden zal worden.

E. De waarborgverlening voor ontwikkelingsprojecten

De waarborgverlening blijkt een zeer eigentijdse manier van samenwerken waarbij de autonomie van de organisaties in het Zuiden maximaal bewaard blijft, en tegelijk hun kredietwaardigheid tegenover financiële instellingen wordt verhoogd dank zij de overheidswaarborg aangeboden door de Vlaamse overheid.

Om een maximaal effect te kunnen bereiken dient echter een eenvoudiger en transparante regelgeving te worden opgesteld, die een snelle behandeling van de dossiers garandeert. Tevens zal de minister laten nagaan of er een systeem kan worden ontwikkeld waarbij de ontwikkelingsfondsen en de Vlaamse overheid de verantwoordelijkheid delen, bijvoorbeeld door een overheidsparticipatie in bestaande garantiefondsen.

Daarnaast is het ook wenselijk dat er meer organisaties – niet alleen Vlaamse maar ook in het Zuiden gevestigde organisaties – een erkenning krijgen in Vlaanderen. Het verder inpassen van het waarborginitiatief in het programma van samenwerkingsontwikkeling, onder meer door het opnemen van fondsen en projecten in Noord- en Zuidelijk Afrika breidt tevens de modaliteiten van directe samenwerking verder uit.

Ook voor dit beleidsdomein heeft de minister, op de budgetten van 2001, een contract afgesloten met een externe consultant. Deze heeft de opdracht een eindrapport voor te leggen met betrekking tot de toekomstige werking van de waarborgverlening als efficiënt en klantvriendelijk instrument. Ook hiervoor werd overigens een strikte timing voorzien.

F. Steunpunten en instrumenten

Zoals aangegeven in de beleidsbrief 2002 wenst de minister de steunpunten en instrumenten voor samenwerkingsontwikkeling verder uit te bouwen.

Het personeelskader van de administratie Buitenlands Beleid zal dienovereenkomstig uitgebreid worden. In het kader van de hervorming van de administratie (de operatie "Beter Bestuurlijk Beleid"), zal een onderscheid gemaakt worden tussen enerzijds de beleidsvoorbereidende en –ondersteunende diensten van de administratie, en anderzijds het verzelfstandigd agentschap dat zal moeten instaan voor de technische begeleiding. Het is daarbij de bedoeling dat de terreinervaring en de expertise waarover de VVOB (Vlaamse Vereniging voor Ontwikkelingssamenwerking en technische Bijstand) nu beschikt, ingebracht wordt in dat toekomstige verzelfstandigd agentschap van de Vlaamse administratie, en dat vanaf 1 januari 2003. Voor de minister dient dit verzelfstandigd agentschap bij voorkeur een intern verzelfstandigd agentschap te zijn, maar dienaangaande moet de haalbaarheid van een en ander nog verder nagegaan worden.

Op de expertise van de de VVOB zal in 2002 een beroep worden gedaan voor technisch advies bij de voorbereiding en uitwerking van de programma's in Zuid-Afrika, Mozambique en Marokko, en bij de defederalisering van de ontwikkelingssamenwerking.

Voor de minister staat het in elk geval buiten kijf dat het brede veld van kennis- en vakmanschap in Vlaanderen moet kunnen ingezet worden om een meerwaarde te geven aan de Vlaamse internatio-

nale samenwerking. Naast de aandacht voor technische begeleiding en advies, zal ook inhoudelijk een beroep gedaan worden op de expertise in de eigen Vlaamse bevoegdheidsdomeinen, en op de Vlaamse "centers of excellence". Expertise-centra zoals de VLIR, Vlhora, VVSG en 11.11.11 als koepel zullen meer betrokken worden bij de uitbouw van de Vlaamse internationale samenwerkingsprogramma's. In dit perspectief heeft de minister zijn kabinet dan ook de opdracht gegeven om een ontmoeting te organiseren met al deze actoren. Dit is ondertussen gebeurd en op basis van deze gesprekken wordt nu verder bekeken hoe we deze instellingen op een permanente manier kunnen betrekken bij de uittekening van de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking / samenwerkingsontwikkeling, ook en vooral na de Lambermontakkoorden.

In 2002 dient de reglementaire basis voor de samenwerkingsontwikkeling te worden voorbereid. Het gehele domein ontwikkelingssamenwerking wordt tot op heden immers, met uitzondering van de waarborgverlening, nog te sterk punctueel aangepakt.

Er zal ook meer aandacht besteed worden aan de audit van de bestaande programma's. Ook intern zal de administratie zich moeten bekwamen in de monitoring en de evaluatie, zowel inhoudelijk als financieel, van de initiatieven die worden ondersteund.

1.2 Toelichting bij de begroting Ontwikkelingssamenwerking

Na dit summier overzicht van de grote lijnen van de beleidsbrief komt de minister tot de eigenlijke uitgavenbegroting voor 2002.

1.2.1 Globale stijging van de kredieten

Het programma Ontwikkelingssamenwerking (programma 12.20) omvat voor volgend jaar :

- voor 245,8 miljoen frank aan Niet Gesplitste Kredieten (NGK) ;
- voor 410 miljoen frank aan Gesplitste Vastlegingskredieten (GVK) ;
- voor 515,7 miljoen frank aan Gesplitste Ordonneringskredieten (GOK).

De beleidskredieten (d.w.z. de NGK + GVK) belopen 655,7 miljoen frank, de betalingskredieten (d.w.z. NGK + GOK) belopen 761,5 miljoen frank.

Dit betekent dat er, in vergelijking met de aangepaste begroting 2001 :

- een stijging van de NGK is met 15,5 miljoen frank ;
- een stijging van de GVK is met 310 miljoen frank ;
- een stijging van de GOK is met 235,3 miljoen frank.

Wanneer we, wat de beleidskredieten betreft, het jaar 2001 (330,3 miljoen frank) vergelijken met het jaar 2002 (655,7 miljoen frank), constateren we een toename met 98,5 percent, of dus omzeggens bijna een verdubbeling. De betalingskredieten kennen een toename met 49,1 percent, van 510,7 miljoen frank in 2001 naar 761,5 miljoen frank in 2002.

De minister laat daarna opmerken dat de middelen die niet in programma 12.20 zijn opgenomen, maar die toch zullen aangewend worden voor het beleid m.b.t. de samenwerkingsontwikkeling, de kredieten voor personeel zijn. Deze zijn terug te vinden op programma 99.10, meer bepaald op basisallocatie 11.03. Het gaat daarbij om 8 miljoen frank, die zal gebruikt worden voor de aanwerving van vijf A1 personeelsleden. Bijkomend personeel is immers noodzakelijk in functie van de onderhandelingen over de defederalisering van de ontwikkelingssamenwerking, en in functie van de gevoelige kredietstijging op de begroting ontwikkelingssamenwerking / samenwerkingsontwikkeling van het nieuwe begrotingsjaar 2002.

Tenslotte laat de minister nog opmerken dat hij er bij de politieke begrotingsbesprekingen in geslaagd is om 350 miljoen frank extra voor samenwerkingsontwikkeling in de wacht te slepen. De verdeling van deze bijkomende middelen is als volgt : 310 miljoen naar b.a. 30.05 ; 5 miljoen naar b.a. 12.31 ; 22 miljoen naar b.a. 30.08 ; 4 miljoen naar b.a. 33.01 ; 5 miljoen naar b.a. 43.01 ; 4 miljoen naar b.a. 11.03 op programma 99.10.

1.2.2 Bespreking van de basisallocaties

A. Basisallocatie 12.31 : Allerhande uitgaven met betrekking tot initiatieven van de Vlaamse minister bevoegd voor Ontwikkelingssamenwerking

De kredieten voorzien op deze basisallocatie stijgen van 198.000 euro in 2001 tot 225.000 euro in

2002. Deze stijging is het gevolg van de uitbreiding van het betreffende beleidsdomein. Het gaat hierbij tevens om voorzieningen voor de evaluatie van de programma's door externe auditbureaus.

B. Basisallocatie 30.05 : Subsidies ter ondersteuning van allerhande initiatieven in verband met realisaties van projecten, programma's en investeringen in het kader van de Vlaamse samenwerking met regio's en landen in ontwikkeling

De gesplitste vastleggingskredieten op deze basisallocatie stijgen van 2.479.000 euro in 2001 tot 10.163.000 euro in 2002. De gesplitste ordonnanceringkredieten stijgen over dezelfde periode van 6.505.000 euro tot 12.684.000 euro.

De kredieten van de basisallocatie 30.05 werden in 2001 voor bijna 90 percent gebruikt in de programmering Zuid-Afrika.

De minister wijst er daarbij op dat Vlaanderen, in eerste instantie ten aanzien van de eigen verantwoordelijkheid, en tevens in het kader van de defederalisering, en in uitvoering van de eigen beleidsnota's zijn eigen expertise en ervaring op het vlak van de internationale samenwerking en solidariteit wil uitbouwen, en meer partnerschappen met landen in ontwikkeling wenst op te zetten.

Om deze bijkomende realisaties te verwezenlijken is een kredietverhoging met 7.684.000 euro tot 10.163.000 euro noodzakelijk. Hiermee kan een substantieel meerjarig programma in de drie doelprovincies in Zuid-Afrika worden opgestart en kan een beperkt programma worden aangevat in Mozambique en in Marokko.

In de – momenteel volop aan de gang zijnde – onderhandelingen rond de programmatie met Zuid-Afrika in 2002, heeft de minister zich geëngageerd om drie jaar na elkaar 500 miljoen frank vrij te maken voor de samenwerking met Zuid-Afrika. Met dit anderhalf miljard frank wordt Vlaanderen meer en meer een belangrijke partner voor Zuid-Afrika en kan voor de eerste keer ook een meerjarenplanning worden opgesteld. Waarmee de minister meteen ook tegemoet komt aan een vraag die in deze commissie reeds meermaals werd gesteld.

De ordonnanceringskredieten werden berekend aan de hand van de lopende engagementen in de dossiers van de vorige jaren, verhoogd met 50 percent uit de engagementen die komen uit de vastleggingen van de begroting 2002.

C. Basisallocatie 30.07 : Subsidies aan verenigingen en instellingen voor nieuwe initiatieven in het kader van een Vlaams beleid voor ontwikkelingssamenwerking

Er zijn geen gesplitste vastleggingskredieten meer voorzien op deze basisallocatie, terwijl de gesplitste ordonnanceringskredieten dalen van 400.000 euro in 2001 naar 100.000 euro in 2002.

Dat er geen krediet meer wordt voorzien op deze basisallocatie, verklaart de minister vanuit het gegeven dat er niet langer onderscheid wordt gemaakt tussen bestaande en nieuwe initiatieven. Wat rest zijn de betalingen van de vastleggingen van de voorbije jaren.

D. Basisallocatie 30.08 : Subsidies aan verenigingen en instellingen voor de realisatie van projecten, programma's en investeringen in het kader van de sensibilisering en educatie inzake ontwikkelingssamenwerking

De niet gesplitste kredieten op deze basisallocatie nemen toe van 1.239.000 euro in 2001 tot 1.784.000 euro in 2002. De verhoging van de kredieten op deze basisallocatie vindt haar verantwoording in de voorgeschreven OESO-norm die 10 percent van de globale beschikbare kredieten voor ontwikkelingssamenwerking gereserveerd wil zien voor sensibiliserings- en educatieacties. Door de verhoging van de kredieten op het programma 12.20 verhoogt dus ipso facto ook het krediet voor sensibilisering en educatie.

E. Basisallocatie 33.01 : Subsidie aan de VVOB – werkingssubsidie maatschappelijke zetel, subsidie regionale VVOB-coördinator in Zuid-Afrika en subsidies bijzondere opdrachthouders Vlaamse ontwikkelingssamenwerking in het kader van de defederalisering van de materie ontwikkelingssamenwerking

De niet gespliste kredieten op deze basisallocatie gaan van 1.544.000 euro in 2001 naar 1.232.000 euro in 2002. De minister wenst er daarbij wel op te wijzen dat deze schijnbare daling in werkelijkheid een stijging van de middelen verbergt.

De subsidie aan de VVOB wordt toegekend voor de werkingskosten van de maatschappelijke zetel, de adviescel defederalisering en de post van de regionale VVOB-coördinator in Zuid-Afrika (dit conform de beslissing van de Vlaamse regering d.d. 8 juni 1999).

De tussenkomst voor de maatschappelijke zetel werd in 2000, via de begrotingscontrole, opgetrokken tot 1.132.873,40 euro. Hetzelfde bedrag wordt voorzien voor 2002.

Aangezien de subsidie voor het onderwijs Nederlands in het buitenland, die uitgekeerd werd tot in 2001, niet eigen is aan het domein ontwikkelingssamenwerking, zal deze subsidie van 411.503,25 euro voor 2002 naar de begroting van het functioneel verantwoordelijk departement, d.w.z. Onderwijs, overgeheveld worden. Rekening houdende met dit gegeven is er dus wel degelijk een stijging van de kredieten, ten gunste vooral van de adviescel.

F. Basisallocatie 43.01 : Subsidies aan gemeentebesturen en de Vlaamse Gemeenschapscommissie inzake een sensibiliseringsbeleid voor ontwikkelingssamenwerking

Op deze basisallocatie nemen de niet gesplitste kredieten toe van 2.479.000 euro in 2001 tot 2.603.000 euro in 2002. Er is dus een lichte stijging voor het convenantenbeleid. Dit met het oog op bijkomende opleiding en ondersteuning bij de invulling van de convenanten.

Dergelijke bijkomende opleiding en ondersteuning zullen met name noodzakelijk zijn omdat dit beleid stilaan op kruissnelheid zal komen. In deze optiek kan men er ook van uitgaan dat de invulling van de verschillende convenanten meer en meer inhoud en volume zal krijgen. Na de begrotingscontrole was trouwens al 30 miljoen frank overgeheveld met het oog daarop. Voor 2002 gaat men naar 105 miljoen frank.

G. Basisallocatie 51.01 : Uitgaven in het raam van de waarborgverlening aan projecten in ontwikkelingslanden

De niet gesplitste kredieten op deze basisallocatie blijven in 2002 gehandhaafd op hetzelfde niveau als in 2001, te weten : 248.000 euro. Er dient daarbij echter wel rekening gehouden met het feit dat deze kredieten nog maar in 2001 werden opgetrokken.

De minister wijst er verder op dat het besluit dat de werking van dit fonds regelt werd aangepast in het licht van de invoering van de euro. De waarborgcommissie deed een nader onderzoek naar het nut en de werking van dit instrument. Vraagstelling die, zoals hoger reeds aangehaald, een positief antwoord kreeg. Het blijft hoe dan ook een eigentijds instrument, waarbij de autonomie van organisaties in het Zuiden maximaal bewaard blijft. De inzet-

mogelijkheden zullen in 2002 dan ook echt geoperationaliseerd worden.

1.2.3 Decreetsbepalingen in het uitgavendecreet 2002 : amendementen

Tot slot komt de minister tot de decreetsbepalingen die werden opgenomen in het uitgavendecreet 2002. Enerzijds zal hij daarbij handelen over de reeds opgenomen bepalingen (waarmintrent een regeringsamendement voorligt), maar anderzijds wil de minister de commissie dienaangaande ook verzoeken een amendement in te dienen teneinde een dringende kwestie nog tijdig te kunnen regelen.

A. Artikelen opgenomen in het uitgavendecreet 2002

Bij wege van regeringsamendement (uiteindelijk opgesplitst tot de amendementen nrs. 20 en 70, zoals opgenomen in Stuk 15 (2001-2002) – Nr. 3) wordt tegemoetgekomen aan een louter technische opmerking van het Rekenhof aangaande het opschrift en de ESR-classificatie van de basisallocatie 43.01, die nu als omschrijving krijgt "Subsidies aan gemeentebesturen inzake een sensibiliseringsbeleid voor ontwikkelingssamenwerking". Deze aanpassing vereist zowel een aanpassing in het decreetsartikel 15 (amendement nr. 20 van de Vlaamse regering) als in de begrotingstabel, Afdeling I, programma 12.20 (amendement nr. 70 van de Vlaamse regering).

B. Artikel toe te voegen via commissie-amendement

Tot slot richt de minister – bij gebreke aan een regeringsamendement – het verzoek tot de commissie om bij wege van een vanuit de commissie in te dienen amendement, een vrij urgente kwestie nog te kunnen regelen.

Het amendement in kwestie zou meer bepaald moeten toelaten om per 1 januari 2002 over te gaan tot de regularisatie van 17 DAC-ers (d.w.z. 17 VTE's) werkzaam in organisaties die ressorteren onder de sector ontwikkelingssamenwerking. Een dergelijke regularisatie impliceert onder andere dat de VDAB niet langer als vereffenaar van de loonkosten voor die DAC-ers zal fungeren. De feitelijke werkgevers zullen dus met ingang van 1 januari 2002 het loon van die gewezen DAC-ers moeten uitbetalen.

De minister wijst er dienaangaande op dat het juridisch kader om deze beleidskeuze te onderbouwen ondertussen reeds in volle uitbouw is. Onderdeel

daarvan is echter noodzakelijkerwijze de creatie van een nieuwe basisallocatie (basisallocatie 33.02 : "Allerhande subsidies in het kader van het Vlaams Intersectoraal Akkoord Social Profit") waarnaar de middelen, nodig om die regularisatie te realiseren, zullen worden overgeheveld. Het geld daartoe zal komen vanuit de door de ministers Vogels en Landuyt voor de uitvoering van het social-profitakkoord van 29 maart 2000 voorziene middelen.

Ingaande op het verzoek van de minister wordt door de meerderheidsfracties samen met de CD&V-fractie een amendement ingediend (later uitgesplitst tot de amendementen nrs. 107 [op het subsidieartikel 15] en 108 [op de begrotingstabel – Afdeling I – programma 12.20]) strekkende tot de invoeging van de gevraagde nieuwe basisallocatie 33.02 "Allerhande subsidies in het kader van het Vlaams Intersectoraal Akkoord Social Profit". Het amendement in kwestie wordt ondertekend door de heren Patrick Hostekint, Freddy Sarens, Stefaan Platteau, Frans Ramon, Etienne Van Vaerenbergh en Jacques Laverge.

Bij wege van afronding van zijn inleidend betoog dankt de minister de commissie dan ook voor haar constructieve houding en bereidwillige medewerking in deze.

2. ALGEMENE BESPREKING : VRAGEN EN OPMERKINGEN VAN DE LEDEN

2.1 Tussenkoms van de heer Freddy Sarens

Vanuit een kritisch-constructieve ingesteldheid ten aanzien van de voorliggende beleidsbrief en de voorliggende begroting, kan de heer Freddy Sarens meedelen dat de CD&V-fractie uiteraard de uitgangspunten van het beleid deelt. Niemand kan immers tegen co-development, tegen samenwerkingsontwikkeling, zijn. Wel wijst de heer Sarens er dienaangaande op dat, volgens mensen uit de sector, de minister ten onrechte voorwendt dat dit een nieuwe vondst zou zijn. In werkelijkheid wordt die partnerschapsfiste echter al bijna twintig jaar naar voor geschoven door de mensen die dagdagelijks met ontwikkelingssamenwerking bezig zijn.

Een tweede bedenking aangaande de basisfilosofie van het beleid werd reeds eerder geformuleerd in deze commissie. Het horizontaal beleid had er moeten toe leiden dat ook de andere departementen mee geresponsabiliseerd werden. Op die manier zouden de mensen voor de totaliteit van hun beleid aangezet worden tot duurzame ontwikke-

ling. Dit had zich dan vanzelfsprekend ook moeten vertalen in hun beleidsbeslissingen. Die "horizontale lijn" betekende in concreto dat elke Vlaamse minister zich ertoe verbond om 10 percent van zijn internationale kredieten te heroriënteren naar internationale solidariteit toe. Zulks had dan in 2001 ongeveer 600 miljoen frank moeten opleveren. In werkelijkheid leverde – zoals de minister zelf heeft toegegeven – een en ander uiteindelijk slechts 207,4 miljoen frank extra op. Wat toch wel een misrekening van formaat mag genoemd worden. Dit overigens nog los van het feit of daar nu wel of niet enige sturing of coördinatie aan kon gegeven worden door de minister. Iets wat in elk geval niet blijkt uit de praktijk.

Op grond van dit alles concludeert de heer Freddy Sarens dan ook dat er gegronde redenen zijn om toch enigszins te twijfelen aan de validiteit van deze aanpak. De bedoelingen zijn ongetwijfeld goed, en de responsabilisering van de verschillende departementen rond dit beleidsdomein ware ongetwijfeld een nobele realisatie, maar de praktijk staat bijna haaks op deze doelstellingen en principes. Het is dan ook betreurenswaardig om te moeten vaststellen dat de minister datzelfde bedrag op vandaag opnieuw inschrijft. Hetgeen toch een impliciete erkenning inhoudt van het ontbreken van elke dynamiek in dit gebeuren.

Een verdere bedenking van de heer Sarens bij het gevoerde beleid betreft de vaststelling dat de minister blijkbaar plots van begrippenkader verandert, of dat toch minstens iemand anders de pen heeft gehouden voor deze beleidsbrief. Waar in een vorige beleidsbrief het horizontale beleid stond voor een beleid over de departementen heen, wordt zulks in de huidige beleidsbrief plots op een andere manier ingevuld. Er staat m.b.t. het horizontaal beleid immers letterlijk : "dit betekent ten eerste participatie, d.w.z. de verbreding van de verantwoordelijkheid en de concrete betrokkenheid, van de directe en indirecte actoren, maar ook de lokale besturen, onze departementen, het verenigingsleven, e.a.". Het horizontaal beleid krijgt hier dus een heel andere dimensie. Het gaat met name niet langer om een horizontaal beleid binnen de Vlaamse regering. Wat in de vorige beleidsbrief nog "horizontaal beleid" genoemd werd, wordt nu in wezen "verticaal beleid". Met name de minister bevoegd voor samenwerkingsontwikkeling heeft een verticale opdracht, daar waar hij het Vlaams beleid moet coördineren en erop toe moet zien dat "de principes voor duurzame ontwikkeling vooropstaan in de initiatieven die door het ganse team van de Vlaamse regering ontwikkeld worden". Daarenboven wil de minister blijkens de beleidsbrief, waar

nodig, met eigen middelen correcties aanbrengen ten aanzien van het door andere departementen gevoerde beleid. Niet alleen stelt zich daarbij de vraag (behalve voor wat de extra kredieten voor Zuid-Afrika betreft) wat de precieze omvang is van die extra eigen middelen van de minister, maar blijft het tegelijk ook volkomen onduidelijk waaraan die extra middelen op het eigen budget zullen worden besteed. Dit alles nog afgezien van het feit dat een en ander ook opnieuw in tegenstrijd lijkt te zijn met de oorspronkelijke visie van de minister op horizontaal beleid. De conceptuele verwarring is m.a.w. totaal.

De minister repliceert hierop dat de door de heer Sarens aangehaalde passages precies betrekking hebben op de sturing en de coördinatie van het beleid, die sowieso altijd bij hem berust hebben.

De heer Freddy Sarens concludeert uit deze repliek dat de minister "verticaal beleid" in wezen ziet als het toestoppen van eigen middelen aan die departementen die zelf geen middelen ter beschikking willen stellen.

Een verdere opmerking van de heer Freddy Sarens betreft de bijkomende 350 miljoen frank die de minister uit de brand gesleept heeft bij de begrotingsonderhandelingen. Uit de beleidsbrief viel niet meteen duidelijk op te maken waar dat bijkomende geld nu precies naar toe ging. De mondelinge toelichting maakt een en ander echter al wat bevatelijker. Een stuk van die 350 miljoen gaat naar de voorbereiding van de verdere regionalisering van de ontwikkelingssamenwerking, naar een versterking van de administratie Buitenlands Beleid en naar een versteviging van de VVOB. Het resterende bedrag zou dan naar projectenprogramma's gaan. Dienaangaande meent de heer Sarens meer bepaald begrepen te hebben dat er ongeveer 310 miljoen frank zou bijkomen in het project Zuid-Afrika. Hetgeen zou betekenen dat er ongeveer 40 miljoen frank zou gaan naar de drie eerstgenoemde zaken. Van de minister had hij graag vernomen of deze interpretatie strookt met de feiten ?

De minister antwoordt hierop dat de verdeling van de 350 miljoen frank aan extra-middelen al vast ligt. Er gaat 310 miljoen frank naar de projecten en directe samenwerking, wat in essentie dus vooral Zuid-Afrika betreft. Eigenlijk verdubbelt het Vlaams engagement inzake directe samenwerking ten aanzien van Zuid-Afrika hierdoor bijna. Van ongeveer 250 miljoen frank gaan we nu immers naar 500 miljoen frank. Er gaat dus 310 miljoen frank naar basisallocatie 30.05. Dan gaat er nog 5 miljoen naar basisallocatie 12.31, "Allerhande uit-

gaven m.b.t. de initiatieven van de Vlaamse minister bevoegd voor Ontwikkelingssamenwerking". Er gaat 22 miljoen naar basisallocatie 30.08, zijnde subsidies aan verenigingen t.b.v. educatie en sensibilisering. Ter versterking van de VVOB gaat 4 miljoen naar basisallocatie 33.01, hetgeen moet dienen voor de adviescel defederalisering ontwikkelingsamenwerking. Op basisallocatie 43.01 komt er 5 miljoen frank bij voor het gemeentelijk convenantenbeleid, en tenslotte is er nog 4 miljoen frank die niet in de begroting Ontwikkelingssamenwerking terug te vinden is, maar wel op programma 99.10. Dit laatste betreft de versterking van de administratie met 5 personeelsleden van niveau A1 in 2002. Het bijkomende geld gaat dus al bij al slechts in beperkte mate naar bijkomend personeel en naar de adviescel binnen de VVOB. Voor het overgrote deel gaat het naar Zuid-Afrika en naar het opstarten van de trilaterale samenwerking met Mozambique en de samenwerking met Marokko.

Qua geografische prioriteiten verklaart de heer Freddy Sarens het ten volle eens te zijn met de keuze voor Zuid-Afrika. De keuze voor Mozambique – die waarschijnlijk wel de juiste is – wordt echter veel minder duidelijk verantwoord. Het land behoort ongetwijfeld tot de regio Zuidelijk Afrika, en er is is zeker een verband te leggen tussen Zuid-Afrika en Mozambique. Maar de aangekondigde trilaterale samenwerking blijft desalniettemin wat vaag geformuleerd. Een meer omstandige motivering ware volgens de heer Sarens zeker aangewezen.

Inzake de keuze voor Marokko wordt in de beleidsbrief nog maar eens herhaald dat een en ander nader onderzocht zal worden. Dienaangaande wijst de heer Sarens erop dat het reeds het zoveelste jaar op rij is dat men bezig is met dat onderzoek. Het wordt zijns inziens hoog tijd om de zaak te finaliseren.

De minister antwoordt daarop dat het wel degelijk de bedoeling is om in 2002 de eigenlijke samenwerking met Marokko op te starten. Een en ander is echter niet zo vanzelfsprekend. De projecten moeten degelijk worden voorbereid.

Hoewel de heer Sarens zich in die benadering kan terugvinden, laat hij toch opmerken dat de Vlaamse minister van Onderwijs, mevrouw Vanderpoorten, blijkbaar minder voorbereidingstijd nodig had. Zij heeft reeds een akkoord gesloten met Marokko en er werden reeds onderwijsprojecten opgestart.

De heer Freddy Sarens verklaart verder uiterst tevreden te zijn met het feit dat in de beleidsbrief

uitdrukkelijk het principe van de ongebonden hulp herbevestigd wordt. Dienaangaande wijst hij echter op de uitspraken van minister Gabriëls tijdens diens reis naar Vietnam. Uitspraken die minister Gabriëls, naar aanleiding van de bespreking van de begroting buitenlandse handel, overigens bevestigd heeft, en die in wezen inhouden dat hij toch niet ten volle overtuigd is van dat basisprincipe van de ontwikkelingsamenwerking. Die kwestie zal binnen de Vlaamse regering dan ook zeker nog verder uitgeklaard moeten worden.

Inzake het beleid naar de gemeenten toe constateert de heer Sarens dat er in de beleidsbrief gewag gemaakt wordt van 24 potentiële kandidaten. Uit de mondelinge toelichting van de minister heeft hij echter opgemaakt dat er uiteindelijk maar 11 gemeenten geselecteerd werden. Is deze conclusie correct ?

In zijn antwoord bevestigt de minister dat er oorspronkelijk meer kandidaten waren, maar dat er uiteindelijk slechts 24 gemeenten geselecteerd werden. En daarvan zijn er 11 gemeenten die de zaak reeds volledig rond gekregen hebben, zodat hun convenanten klaar zijn om door beide partijen ondertekend te worden. De overige 13 gemeenten werken het hele proces ondertussen intern verder af. In elk geval zullen alle 24 convenanten ergens begin 2002 ondertekend zijn, zodat ze datzelfde jaar in werking kunnen treden. Verder wil de minister ook werk maken van de uitbreiding van het betrokken aantal gemeenten. Er zal dienaangaande dan ook een nieuw rondschrijven worden gericht aan de gemeenten om hen ervan in kennis te stellen dat ze zich kandidaat kunnen stellen voor dergelijke samenwerkingsconvenanten. Nog in de loop van 2002 zou op die manier een uitbreiding van het betrokken aantal gemeenten moeten kunnen worden gerealiseerd.

De heer Freddy Sarens formuleert daarop de bedenking dat een en ander toch wel wat aanvoelt als dubbel gebruik. Er zijn op heden immers reeds heel wat plaatselijke comités, die vooral steunen op vrijwilligerwerk, vaak ook met enige ondersteuning vanuit de gemeentelijke administratie. De projectkeuze gebeurt daarenboven onder begeleiding van 11.11.11, hetgeen garanties oplevert qua expertise. En het is precies die laatste organisatie die in een recente nota haar bezorgdheid uit over het feit dat de minister met zijn gemeentelijk beleid blijkbaar de oprichting van een soort parallel circuit op het oog heeft. Parallel circuit waarvan de meerwaarde momenteel absoluut niet duidelijk is.

Een tweede merkwaardig feit inzake het gemeentelijk beleid is wel dat de gemeenten alle ook een brief hebben ontvangen van de VVSG, waarin de VVSG-verantwoordelijke voor gemeentelijke en internationale samenwerking vraagt om projecten in te dienen bij de federale staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking. Bij lezing van die brief blijkt dat het soms bijna zelfs om een soort doorslag van de beleidsbrief van de Vlaamse minister voor Ontwikkelingssamenwerking gaat. Als twee beleidsmakers, van een verschillend bestuursniveau, alletwee de Vlaamse gemeenten aanschrijven, via de VVSG, en met bijna dezelfde tekst, hoeft het niet te verbazen dat de gemeentelijke overheden danig in de war beginnen te raken over een en ander.

Desgevraagd bevestigt de minister dat die specifieke interventie van de federale staatssecretaris hem inderdaad wat verbaasd en ontgoocheld heeft. Desalniettemin wenst hij in 2002 toch vooral een goede samenwerking en een goede coördinatie met de federale staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking tot stand te brengen. Een dergelijke constructieve samenwerking is immers noodzakelijk om tegen 2004 op een gedegen manier uitvoering te geven aan dat gedeelte van de Lambermontakkoorden. Anderzijds vindt de minister dat men hem ook niet kan verwijten dat hij nu pas de gemeentelijke convenanten op de sporen heeft gezet. De zaak moest immers degelijk voorbereid worden, kwestie van niet te moeten improviseren. Daardoor is hij echter ook wat in snelheid genomen kunnen worden, hetgeen – het bijna-plagiaat mee in acht genomen – bij de gemeenten inderdaad voor wat verwarring kan zorgen. Deze zaak zal dus zeker nog moeten uitgepraat worden met de federale staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking. In de huidige staatsrechtelijke constellatie aangaande ontwikkelingssamenwerking is het de federale staatssecretaris echter ook niet verboden om terzake initiatieven te nemen en subsidies te verlenen. Zelfs niet op die domeinen die (zoals onderwijs) specifiek tot de interne bevoegdheden van de gemeenschappen behoren. Het probleem is niet nieuw en het beperkt zich evenmin tot de sector ontwikkelingssamenwerking. Hoe dan ook is de minister de mening toegedaan dat er voldoende openheid en goede wil is om tot een gecoördineerde aanpak te komen. Hij beschouwt dit alles dan ook slechts als een "accident de parcours".

De heer Freddy Sarens wijst er vervolgens op dat de minister in zijn uiteenzetting wel verwezen heeft naar de OESO-norm inzake educatie en sensibilisering, maar dat hij verzuimd heeft om bij het dien-

overeenkomstig verhoogde krediet ook concrete projecten te vernoemen. Terzake wijst hij erop dat er sinds 1998 een "Vlaamse dienst Verspreiding Leermiddelen Internationale Opvoeding" (VLIO) bestaat, die financiële ondersteuning krijgt vanwege de Vlaamse overheid (ten belope van 3.800.000 frank in het opstartjaar 1998, en daarna jaarlijks 12.500.000 frank). Stichtende organisaties waren: het Belgisch Comité voor Unicef, Broederlijk Delen, het NCOS, Vredeseilanden-Coopibo en Wereldsolidariteit. Van die financiering van de vzw VLIO is geen spoor te bekennen in de beleidsbrief. Wordt die subsidiëring stopgezet? Gaat men misschien iets nieuws oprichten?

Een gelijkaardige vraag heeft de heer Sarens met betrekking tot het – door de minister heel even aangehaalde – sluimerende bestaan van het waarborgfonds. Onder andere 11.11.11 lijkt er immers niet geheel gerust op te zijn. Wat gaat de minister daar nu concreet aan doen?

Daarna wenst de heer Sarens van de minister te vernemen hoever het nu precies staat met de voorbereiding van de defederalisering van de ontwikkelingssamenwerking. Terzake heeft hij begrepen dat er een werkgroep komt waarin van elk van de politieke partijen die de meerderheid uitmaken, twee mensen zullen zetelen. Daar zouden op de een of andere manier ook de actoren van het veld bij betrokken worden. Dit laatste belet echter niet dat deze zich toch enigszins buitenspel gezet voelen. Eerst was immers slechts een formule van hoorzittingen voorzien. En slechts na protest van hunnenvetwee zou men beloofd hebben om toch een wat meer gestructureerde overlegformule uit te dokeren. Van de minister had de heer Sarens terzake dan ook graag wat nadere toelichting gekregen.

Ook over de toekomstige rol van de VVOB had de heer Sarens trouwens graag wat nadere uitleg van de minister gekregen. En daarnaast vraagt hij ook naar een stand van uitvoering van de begroting 2001, zodat de commissieleden een klare kijk kunnen krijgen op de concrete aanwending van de gesplitste en de niet gesplitste kredieten.

Voor wat dat laatste betreft, wijst de minister erop dat zulks vanzelfsprekend pas in 2002 mogelijk zal zijn. De uitvoering van de begroting 2001 is immers nog volop lopende.

Afsluitend vraagt de heer Freddy Sarens tenslotte ook of het mogelijk zou zijn om voor de sector ontwikkelingssamenwerking een soort horizontale begroting voor te leggen. Via een dergelijk document zouden de parlementsleden pas echt een overzicht

kunnen krijgen, niet alleen van het eigen departement van de minister, maar ook van wat er binnen de andere departementen gebeurt qua ontwikkelingssamenwerking. Vanuit het oogmerk van transparantie lijkt zulks zeker aangewezen.

2.2 Tussenkoms van de heer Frans Ramon

Voor de heer Frans Ramon is het duidelijk dat de Noord-Zuidverhoudingen vooral vanuit een "anders globaliseren"-denken benaderd dienen te worden. In dat opzicht is het erg belangrijk dat we ook in Vlaanderen een kwaliteitsvol ontwikkelingsbeleid hebben, hoe groot of klein het budget daarvoor ook moge zijn of worden.

Over de exacte omvang van het budget voor ontwikkelingssamenwerking bestaat toch wel enige onduidelijkheid. Afhankelijk van hoe men de zaken bekijkt, lijkt het in eerste instantie te stijgen, maar het zou in realiteit wel eens aan het dalen kunnen zijn. In vergelijking met de initiële en de aangepaste begroting voor 2001 neemt het budget ongetwijfeld toe. In vergelijking met de prognoses die voorafgaandelijk aan het jaar 2001 werden gemaakt qua "meeropbrengsten" uit het horizontaal beleid, is er echter veeleer sprake van een zekere stagnatie. De huidige 900 miljoen frank komt immers aardig in de buurt van de eerste projecties die een totaal (d.w.z. eigen middelen vermeerderd met horizontale middelen) van ongeveer 1 miljard frank vooropstelden. We evenaren in wezen dus nu pas de streefcijfers die reeds in 2000 werden vooropgesteld. In dat licht bezien is de stijging van de middelen heel wat minder spectaculair. Daarenboven komen we bij verre na nog niet aan het streefcijfer van de 0,7 percent van het BRP. In globo zou het welvarende Vlaanderen dus nog heel wat meer kunnen doen voor de landen in het Zuiden. Op termijn moeten de budgetten dus zeker nog omhoog.

Wat het concrete beleid betreft heeft de heer Ramon geen problemen met de grote beleidslijnen, waarover in deze commissie trouwens reeds frequent gedebatteerd werd. De verbreding van de verantwoordelijkheid voor internationale samenwerking en dan meer bepaald de responsabilisering van de hele Vlaamse regering, zijn principes die ieders goedkeuring kunnen wegdragen. Maar het feit dat daar slechts voor 207 miljoen frank aan concrete engagementen uit is voortgevloeid, stemt toch tot nadenken.

Nog belangrijker zijn het horizontale beleid, en de verticale accentueringen die de minister daarin wil aanbrengen. Dit roept opnieuw de vraag aangaan-

de de coherentie van het geheel op. Hoe wordt die bewaakt en welke middelen heeft de minister daar eigenlijk voor? Het is immers niet evident om én horizontaal beleid én verticale accentueringen als één geheel te bewaken. Wat in een bepaald departement gebeurt, hoeft immers niet per definitie te stroken met de algemene Vlaamse visie van de minister op internationale samenwerking. Wat bijvoorbeeld als het kabinet Onderwijs het basisonderwijs wil ondersteunen in, bijvoorbeeld, Marokko of Mozambique, terwijl het kabinet Ontwikkelingssamenwerking meer heil ziet in het investeren in lerarenopleidingen. Wie hakt dan de knoop door?

Inzake die meer algemene visie op internationale samenwerking is de heer Frans Ramon overigens de mening toegedaan dat we daar al wat verder in zouden moeten gaan dan het louter uittekenen van de grote lijnen. We zijn het immers sowieso allemaal eens over de principes: duurzame ontwikkeling, partnership, procesbenadering, ongebonden hulp e.d.m. Is het derhalve niet aangewezen om al wat meer te specificeren wat we precies met die internationale samenwerking vanuit Vlaanderen aanwillen? Bij wijze van voorbeeld verwijst de heer Frans Ramon naar de samenwerking met Zuid-Afrika, die letterlijk op alle mogelijke domeinen slaat. Zijns inziens ware het aangewezen om ons sectorieel toch wat te gaan beperken, kwestie van effectiever te kunnen gaan optreden. Er moet vanuit de Vlaamse overheid trouwens ook dringend meer en beter gecommuniceerd worden met de mensen die in ontwikkelingssamenwerking geïnteresseerd zijn. Zij zijn het eerste publiek waaraan moet duidelijk gemaakt worden wat Vlaanderen precies wil bereiken met zijn internationale samenwerking.

Mutatis mutandis geldt zulks ook voor het internationaal inzetten van de Vlaamse expertise op een aantal domeinen. Ook dit is overigens een zaak die al meermaals werd aangekaart in deze commissie. De heer Frans Ramon blijft er dienaangaande bij dat het niet zo evident is om een bepaalde expertise die valabel is in Vlaanderen (bijvoorbeeld op het vlak van landbouw of onderwijs), zomaar te gaan transponeren naar het Zuiden. Naast specifieke expertise over werken in het Zuiden, bestaat trouwens ook nog zoets als eigen expertise van het Zuiden. In de beleidsbrief wordt dienaangaande gewag gemaakt van externe organisaties die zouden worden aangetrokken met het oog op het inbrengen van expertise of terreinkennis. Het ware interessant om te vernemen welke organisaties, naast de VVOB, daarbij betrokken zullen worden.

Een zo mogelijk nog belangrijker vraag is volgens de heer Ramon de mate waarin er binnen de verschillende kabinetten aan interne capaciteitsopbouw wordt gedaan. Meestal is dat immers een vrij dure aangelegenheid, en de beschikbare bedragen zijn in deze al niet enorm.

De concentratie op bepaalde geografische regio's vindt de heer Ramon een goede zaak. Vlaanderen kan met zijn beperkte middelen niet overal aanwezig zijn. De selectie van Marokko als nieuw partnerland van Vlaanderen is gebaseerd op een degelijk fundament, en zou niet al te veel problemen mogen opleveren. En in principe is ook Mozambique een valabele nieuwe partner. De voorziene trilaterale benadering incorporeert immers mee het beginsel van de Zuid-Zuidsamenwerking. Maar toch kunnen bij dit land een aantal bedenkingen worden gemaakt. Alleen al het feit dat Portugees er de voertaal is, kan immers problemen opleveren voor de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking.

Wat de grote pijlers van de internationale samenwerking betreft is de heer Ramon de mening toegedaan dat we met een erg langzaam proces bezig zijn. Inzake programmatorisch werken bijvoorbeeld, is de NGO-wereld al een vijftal jaar bezig, zodat zich daar nu ongeveer een eerste evaluatiemoment aankondigt. De officiële Vlaamse ontwikkelingssamenwerking is daar echter nog maar pas mee begonnen, meer bepaald in Zuid-Afrika. Een en ander lijkt dus wel erg langzaam te gaan, in die mate zelfs dat de heer Ramon soms het wat ongemakkelijke gevoel krijgt dat we wat amateuristisch bezig blijven in de marge.

Eenzelfde opmerking kan gemaakt worden voor wat het convenantenbeleid naar de gemeenten toe betreft. Hoewel de heer Frans Ramon er best wel begrip voor kan opbrengen dat er noodzakelijkerwijze een proces van vorming, reflectie en evaluatie moet zijn, gaat alles hem toch wat te langzaam.

Idem dito overigens voor wat de educatie betreft. Ook daar beperkt men zich vooralsnog tot het aankondigen van een beleidskader. Wel gaat het langzaam maar zeker de goede kant uit voor wat het budget t.b.v. educatie betreft. Dat stijgt namelijk van 8 percent tot ongeveer 10 percent van de middelen. Voor de heer Frans Ramon mag dat bedrag trouwens nog wat hoger liggen.

De heer Ramon onderschrijft verder ook het belang van het waarborginstrument. Maar tegelijk wijst hij erop dat we terzake nog heel wat meer expertise zullen moeten opbouwen én dat het budget gelijk blijft aan dat van het voorgaande jaar. Hij

drukt terzake de hoop uit dat er in elk geval geen achterstand zal groeien qua dossierafhandeling. Zulks zou immers nefast zijn voor de bij die dossiers betrokken partners.

Tenslotte benadrukt de heer Frans Ramon dat er meer aandacht moet gaan naar de versterking en de verdere uitbouw van de verticale beleidscomponent, met inbegrip van het kabinet van de minister zelf. De heer Ramon meent daar namelijk nog steeds een tekort aan personeel en middelen te kunnen ontwaren. Zulks belet dat men van een en ander echt werk zou maken. Dienaangaande stelt hij zich echter wel vragen bij de passage in de beleidsbrief waar gesteld wordt dat er in elk bevoegdheidsdomein eigenlijk een bijkomende internationale cel zou moeten gecreëerd worden met het oog op de politieke invulling van de solidariteit. Van de minister had hij dan ook graag vernomen wat hij daarmee precies bedoelt, en hoe hij zulk zal realiseren ?

Ook de toekomstige rol van de VVOB blijft de heer Ramon zorgen baren. Het komt hem met name wat problematisch voor dat eigenlijk aan die instelling gevraagd wordt om zelf haar toekomstige rol te definiëren bij de defederalisering. Iets wat trouwens ook 11.11.11 heeft laten opmerken. Derhalve verdienen zowel de huidige als de toekomstige rol van de VVOB enige nadere uitklaring.

2.3 Tussenkomen van de heer Patrick Hostekint

In vergelijking met vorig jaar schat de heer Hostekint de toestand van de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking toch reeds iets rooskleuriger in. Vorig jaar had hij met name nogal wat bedenkingen omtrent de haalbaarheid van een en ander, en omtrent het realisme van de minister dienaangaande. Voor dit jaar maakt hij zich, in dat opzicht, al heel wat minder bedenkingen.

Een eerste positieve noot is dat de middelen voor ontwikkelingssamenwerking hoe dan ook gevoelig verhoogd zijn, in vergelijking met het verleden. Of ze in hun totaliteit al afdoende zijn, is natuurlijk nog een heel andere kwestie. Maar de kaap van de 1 miljard wordt nu toch al bereikt. En zoals de minister tijdens diens reis in Zuid-Afrika met gepaste trots heeft kunnen meedelen, heeft hij binnen de Vlaamse regering extra middelen ten belope van 350 miljoen frank kunnen bekomen. Anderzijds heeft de heer Frans Ramon natuurlijk ook volkomen gelijk als hij stelt dat, zelfs met dat bijkomende geld, Vlaanderen bij lange na nog niet aan de 0,7 percent-norm voldoet. Gezien op de totaliteit

van de middelen van de Vlaamse Gemeenschap zitten we momenteel waarschijnlijk veeleer aan zoiets als 0,03 percent voor ontwikkelingssamenwerking. Het feit dat de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking nog erg jong is, compenseert dit echter ook weer enigszins. Als we het traject bekijken dat we over de afgelopen jaren hebben afgelegd, dan heeft Vlaanderen toch wel degelijk al iets gerealiseerd.

De heer Hostekint bevestigt verder dat hij het vanzelfsprekend ook volkomen eens is met het concept van de samenwerkingsontwikkeling. Het komt er inderdaad op aan om iedereen in Vlaanderen, van hoog tot laag, te sensibiliseren en te mobiliseren voor ontwikkelingssamenwerking en voor internationale solidariteit. Er moet komaf gemaakt worden met het paternalisme dat we (o.a. op het federale niveau) gedurende decennia aan de dag hebben gelegd ten aanzien van het Zuiden. De landen in ontwikkeling moeten daarentegen als waardevolle partners beschouwd worden, en moeten ook ten volle betrokken worden bij de keuze van de projecten.

Ook de doelstellingen die de minister inzake sensibilisering en educatie wenst te bereiken via het afsluiten van convenanten met de gemeenten kunnen de volledige goedkeuring wegdragen van de heer Patrick Hostekint. Hij stelt dienaangaande trouwens vast dat er onder de steden die reeds een dergelijke convenant hebben afgesloten een aantal grote steden zijn, zo o.a. Antwerpen, Gent en Brugge. Het gemeentelijk convenantenbeleid verdient derhalve zeker nog een verdere uitbreiding.

Inzake het horizontale beleid binnen de Vlaamse regering blijft de heer Hostekint voorlopig toch nog wat op zijn honger. Een – weliswaar onvolledige – bevragsingsronde van de diverse functioneel bevoegde ministers heeft immers niet altijd echt overtuigende antwoorden opgeleverd. Want hoewel er telkenmale wel werd beweerd dat op de een of andere manier 10 percent van de middelen voor internationale samenwerking geheroriënteerd was naar internationale solidariteit, bleek de eindafrekening bij verre na niet te kloppen. Op basis van de totaliteit van de binnen de Vlaamse regering beschikbare internationale middelen was de prognose immers dat de horizontale engagementen ongeveer 600 miljoen frank zouden moeten opleveren. In realiteit is men blijven steken op ongeveer 207 miljoen frank. De prognoses voor 2002 werden trouwens in diezelfde zin bijgesteld. Ook nu weer wordt het bedrag van 207 miljoen frank immers vooropgesteld. Zulks wordt maar ten dele gecompenseerd door de bedenking van de minister dat

men niet enkel naar de financiële engagementen mag kijken, maar dat men ook de terbeschikkingstelling van de binnen de verschillende departementen aanwezige expertise in aanmerking moet nemen.

In dat opzicht meent de heer Patrick Hostekint overigens ook een verontrustend verschil in visie op ontwikkelingssamenwerking te moeten vaststellen binnen de Vlaamse regering. Verschil in visie dat blijkbaar toch niet volledig gecompenseerd wordt door de verondersteldelijk in hoofde van de minister bevoegd voor ontwikkelingssamenwerking bestaande coördinatiefunctie. Hij heeft het daarbij meer bepaald over minister Gabriels, die o.a. naar aanleiding van een eerdere vraag om uitleg van de heer Freddy Sarens, stelde dat economische samenwerking in essentie ook ontwikkelingssamenwerking is. Wie er een andere mening op nahield, zou volgens de minister zelfs aan Sinterklaaspolitiek doen. Stelling die hij overigens herbevestigde naar aanleiding van de recente bespreking van de begroting buitenlandse handel.

Dit brengt de heer Hostekint tot een teer punt dat hij telkenjare opnieuw onder de aandacht wil brengen, met name het systeem van de terbeschikkingstelling van uitrustingsgoederen aan landen in ontwikkeling. Systeem dat volgens hem strijdig is met het principe van de ongebonden hulp. Principe dat verondersteldelijk toch aan de basis zou liggen van de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking, en dat ook opnieuw prominent naar voor komt in de beleidsbrief van minister Anciaux. Grondig onderzoek leert immers – in zoverre er tenminste concrete gegevens beschikbaar gesteld worden – dat het systeem van de terbeschikkingstelling van uitrustingsgoederen enkel en alleen een economische finaliteit heeft en in wezen ook alleen de exporterende Vlaamse bedrijven ten goede komt. Hopelijk brengt de door minister Gabriels tijdens de begrotingsbesprekingen beloofde overzichtslijst wat meer klaarheid. In elk geval wil de heer Hostekint minister Anciaux oproepen om als minister van Ontwikkelingssamenwerking bijzonder waakzaam te zijn i.v.m. deze materie. Ook hier moet hij zijn bevoegdheden inzake sturing en coördinatie ten volle gebruiken.

Wat het concentratiebeleid en de keuze van de partnerlanden betreft zit de heer Patrick Hostekint volledig op dezelfde golflengte als de minister. In dat opzicht is het dan ook maar normaal dat men de samenwerking met Zuid-Afrika verder intensifieert, temeer daar het samenwerkingsakkoord met dat land recentelijk nog werd uitgebreid. Daarenboven blijft het een land dat, ondanks de grote

socio-economische ongelijkheden, onverdroten het sinds 1994 ingezette democratiseringsproces verderzet.

Ook de uitbreiding van de Vlaamse samenwerking naar Mozambique toe, kan de goedkeuring van de heer Hostekint wegdragen. Wanneer men het inkomen per capita bekijkt, is Mozambique immers een van de armste landen ter wereld. En daarenboven heeft het sinds zijn onafhankelijkheid, ergens in de jaren zeventig, geleden onder een erg bloedige en van buitenuit gesponsorde burgeroorlog. Het was één van de vele slagvelden waar de VS en de Sovjet-Unie, bij wege van tussenpersonen, de koude oorlog uitvochten. Ook daar is er echter – niet toevallig ongeveer tegelijkertijd met wat in Zuid-Afrika gebeurde – vrede gekomen en is er een democratiseringsproces in gang gezet. In 1994 zijn er presidentsverkiezingen geweest en vier jaar later parlementsverkiezingen. Daarenboven kan Zuid-Afrika gebruikt worden als partner en uitvalsbasis voor de samenwerking met Mozambique. Op die manier kan de veelgeroemde Zuid-Zuidsamenwerking een begin van uitvoering krijgen.

Marokko is strikt genomen geen ontwikkelingsland. Maar het door de minister gehanteerde argument om Marokko te selecteren is wel degelijk interessant. Wel had de heer Patrick Hostekint graag van de minister vernomen hoe hij die grote in België aanwezige Marokkaanse migrantengemeenschap precies gaat inschakelen in het ontwikkelingsbeleid en in de projecten die hij gaat opzetten in Marokko.

Met betrekking tot de regionalisering van de ontwikkelingssamenwerking, meent de heer Hostekint dat de minister zich toch wat op vlakke houdt. Al bij al blijft de beleidsbrief dienaangaande toch rijkelijk vaag. Er wordt wel gezegd dat de samenstelling van de werkgroep zal meegedeeld worden, dat er hier in de commissie een nota zal worden besproken, en dat het federale België het standpunt van de Vlaamse deelstaat vanuit een federatieve opdracht moet verdedigen – wat uiteindelijk toch wel een beetje cryptisch is. De heer Hostekint had van de minister dan ook graag wat meer toelichting gekregen bij die specifieke bepalingen uit de beleidsbrief.

Tenslotte wil de heer Patrick Hostekint het ook nog hebben over de, ook in de beleidsbrief opgenomen, uitspraken van de minister luidens dewelke Vlaanderen zijn stem meer moet laten horen in een aantal internationale debatten (o.a. het anti-globaliseringsdebat), en in de internationale fora. De minister voor Ontwikkelingssamenwerking zou

meer bepaald een ambassadeur moeten zijn voor duurzame ontwikkeling en ethische mondialisering. De heer Hostekint kan hier vanzelfsprekend volledig achter staan, maar moet tegelijk ook constateren dat de ontwikkelingssamenwerking nu net het domein is waarop minister Anciaux – die toch erg mediageniek is voor wat zijn andere bevoegdheidsdomeinen betreft – zich in de media niet of nauwelijks profileert. Als er nochtans één Vlaams minister is die de jongeren kan mobiliseren, is hij het wel. En dat de jongeren mobiliseerbaar zijn wordt ook afdoende aangetoond door hun massale inzet in de anti-globaliseringsbeweging (die qua omvang al gelijkenissen begint te vertonen met de anti-rakettenbetogingen uit de jaren tachtig). Een debat overigens, waarin minister Anciaux tot op heden zijn stem niet of nauwelijks heeft laten horen. Hopelijks is dit media-stilzwijgen over ontwikkelingssamenwerking niet geïnspireerd door het feit dat het een materie is die electoraal niet lonend is in het rijke maar egoïstische Vlaanderen.

De heer Hostekint spreekt daarna zijn overtuiging uit dat het verbeteren van het internationaal aanzien van Vlaanderen in het buitenland niet zal gebeuren door mediacampagnes, door het verspreiden van meer folders of ander promotioneel materiaal, maar vooral zal moeten voortvloeien uit de kwaliteit van het gevoerde beleid. In dat opzicht is het een voordeel dat Vlaanderen inzake ontwikkelingssamenwerking eigenlijk niet belast is met een verleden. Op federaal niveau worstelt men immers nog steeds met de erfenis van wat er decennialang is misgelopen, onder andere door het hanteren van het principe van de gebonden hulp.

Maar naast de kwaliteit van het beleid, is ook de persoonlijkheid van de man of vrouw die dat beleid incarneert erg belangrijk. Terzake verwijst de heer Hostekint naar de charismatische figuur van Jan Pronk die zich in de jaren negentig, als minister van Ontwikkelingssamenwerking in de Nederlandse regering, als een echte doordrijver heeft laten kennen. Mee daardoor heeft Nederland op het vlak van ontwikkelingssamenwerking heel wat internationaal aanzien verworven. Daarom ook wil de heer Hostekint minister Anciaux nogmaals oproepen om zijn niet onaanzienlijke communicatieve vaardigheden ook wat meer aan te wenden t.b.v. de sector ontwikkelingssamenwerking. Zulks wordt des te meer nodig daar we nu toch politiek wel in een erg cruciale fase beginnen te raken. In 2002 zitten we immers midden in de legislatuur, en resten er dus nog maar een goede twee jaar om het ontwikkelingssamenwerkingsbeleid beter te communiceren naar de bevolking.

Tot slot laat de heer Patrick Hostekint nog opmerken dat het in het kader van de operatie Beter Bestuurlijk Beleid de bedoeling is om te komen tot één Vlaamse ministerie van buitenlandse zaken, dat dan zowel het algemeen buitenlands beleid, de buitenlandse handel als de ontwikkelingssamenwerking zou omvatten. Een situatie vergelijkbaar met de toestand die op vandaag reeds bestaat op federaal niveau m.a.w. Een dergelijke groepering is vanuit bepaalde opzichten misschien niet slecht, maar zulks levert wel het risico op dat ontwikkelingssamenwerking een beetje zal worden weggedrukt, dan wel in functie zal komen te staan van het algemeen buitenlands beleid. De wat ongemakkelijke en duidelijk ondergeschikte positie van de opeenvolgende federale staatssecretarissen voor Ontwikkelingssamenwerking Derycke, Moreels en Boutmans is in dat opzicht minstens illustratief. Allen hebben ze in meerdere of mindere mate af te rekenen gehad met de minister waar ze waren aan toegevoegd, het weze de minister van Buitenlandse Zaken dan wel de eerste minister. Een dergelijke situatie van onderschikking moet in Vlaanderen zeker vermeden worden.

2.4 Tussenkoms van de heer Stefaan Platteau

Zonder daarbij in herhaling te willen vervallen, meent de heer Stefaan Platteau toch nog een aantal extra zaken onder de aandacht van de minister en de commissieleden te moeten brengen.

Eerstens juicht hij vooral de continuïteit toe die het Vlaamse beleid inzake ontwikkelingssamenwerking kenmerkt. Het beleid dat over de laatste jaren zo zorgvuldig werd opgezet – onder andere ten aanzien van Zuid-Afrika – wordt gestaag verder uitgebouwd. Dienaangaande herinnert de heer Platteau eraan dat hij, ten tijde van het dubbelmandaat, in het parlement een van de wegbereiders is geweest voor het aanknopen van economische betrekkingen met Zuid-Afrika én voor het opzetten van ontwikkelingssamenwerkingsprojecten met Zuid-Afrika. Daarvan kunnen we nu de vruchten beginnen plukken.

Naast dat aspect van continuïteit, worden er echter ook heel duidelijk nieuwe accenten gelegd in het beleid. Men stapt af van een louter Noord-Zuid benadering om te komen tot een tweerichtingssysteem. Men combineert verticale concepten met horizontale concepten. Allemaal zaken die ervoor zorgen dat er ook verschillen, en zelfs wezenlijke verschillen, zijn met de vorige periodes.

Ook het aantal partnerlanden wordt uitgebreid, terwijl de middelen eveneens verder stijgen. Die stijging mag dan niet zo spectaculair zijn, ze is in elk geval meegenomen.

De uitbreiding van ons actieterrein tot Mozambique lijkt volgens de heer Platteau volkomen te stroken met de al lang geformuleerde beleidsintentie om vanuit Zuid-Afrika uiteindelijk heel Zuidelijk Afrika te gaan bewerken. Mozambique is de facto in sommige opzichten trouwens ook een soort verlengstuk van Zuid-Afrika. De vluchtelingen- en migrantenstromen van Mozambique naar Zuid-Afrika hebben in elk geval al voor de nodige contacten gezorgd, en de problematieken waarmee de respectievelijke landen en bevolkingen worden geconfronteerd zijn voor een deel ook dezelfde. De geografische proximateit doet dan de rest.

Ook de keuze voor Marokko vindt de heer Stefaan Platteau achtenswaardig. Het betreft natuurlijk wel een regio waar we weinig ervaring hebben, maar de landen van Noord-Afrika worstelen momenteel met dergelijke problemen dat ze elke steun meer dan kunnen gebruiken. Hoe beter het gaat in de Maghreb-landen, hoe minder van die problemen we trouwens ook naar hier zullen krijgen. Als nieuw accent kan deze beleids optie volgens de heer Platteau dan ook tellen. Temeer daar men zal proberen om de Marokkaanse gemeenschap die bij ons leeft bij een en ander te betrekken. Die mensen zijn daar trouwens ook vragende partij voor, en zullen ongetwijfeld enthousiast meewerken. Hoe de minister dit concreet zal aanpakken valt natuurlijk nog af te wachten, maar er zijn volgens de heer Platteau wel degelijk oplossingen en mogelijkheden.

Een ander nieuw accent waar de heer Stefaan Platteau volmondig achter kan staan, is het beleid van de minister naar de gemeenten toe. Ook voor wat dat betreft wijst de heer Platteau erop dat hij in het parlement reeds heel lang op dit punt hamert. Zijn eigen gemeente, Dilbeek, timmert terzake trouwens ook al lang aan de weg. Niet alleen heeft zijn gemeente een eigen raad voor internationale samenwerking, maar ze stelt ook bijna 3 miljoen ter beschikking voor ontwikkelingssamenwerking, hetgeen – een inwoneraantal van ongeveer 40.000 personen in aanmerking genomen – toch wel een impressionant bedrag is. Via dit bedrag wordt onder andere een sister relationship onderhouden met een gemeente in Zuid-Afrika, waar al heel wat projecten gerealiseerd werden. Projecten die voor de mensen ter plaatse een wezenlijk verschil maken. Onder andere dokter Valkeniers mag terzake wel eens als voorbeeld worden aangehaald.

Het convenantenbeleid naar de gemeenten toe verdient het dan ook zeker om verder te worden uitgebreid. In dat opzicht zou men ook op de een of andere manier een onderscheid moeten kunnen aanbrengen tussen de gemeenten die terzake reeds inspanningen doen, en de gemeenten die tot nog toe een afwachtende houding hebben ingenomen. Die eerste groep zou, als beloning voor het eigen initiatief, eigenlijk recht moeten hebben op meer bijstand vanwege de Vlaamse overheid.

De heer Platteau wenst verder ook enige nuanceringen aan te brengen aangaande de gepercipieerde opvattingen van minister Gabriels m.b.t. de ontwikkelingssamenwerking. Aangezien hij erbij was toen de uitspraken in kwestie werden gedaan, kan hij die ook correct duiden. Er is zijns inziens niet zozeer sprake van een contradictie, als wel van een benadering vanuit een verschillende invalshoek. De redenering van minister Gabriels luidde eenvoudigweg dat de middelen die besteed worden voor ontwikkelingssamenwerking, in sommige landen meteen ook een goede voedingsbodem kunnen vormen voor het aanknopen van economische contacten. Als we dan toch als sterk in Zuid-Afrika zijn ingeplant, en daar onze contacten hebben, waarom zouden we daar dan geen gebruik van maken om in dat land ook iets te gaan verkopen. Handel en ontwikkelingssamenwerking blijven ook binnen dat denkpatroon dus wel degelijk van elkaar gescheiden, en er is in geen enkel geval sprake van gebonden hulp. Het enige wat er gebeurt is dat we ons idealisme koppelen aan een gezonde dosis nuchter pragmatisme. Expertise leveren en samenwerken, maar tegelijk economie volledig uitsluiten, ware toch pure naïviteit.

De heer Platteau brengt dienaangaande nogmaals het recente bezoek van een Keniaanse delegatie in herinnering. Die mensen werden hier een paar weken geleden ontvangen. Ze waren naar hier gekomen in het kader van AWEPA en de Benelux-raad. Uit hun uiteenzetting moest blijken dat ze plannen koesterden om tot een soort federatie te komen met Oeganda en Somalië, en dat ze daarvoor een beroep wilden doen op de expertise die in het kader van de Benelux over decennia is opgebouwd. Dat we daar onze expertise ter beschikking stellen mag toch de economische contacten met die regio niet in de weg staan.

Afsluitend bevestigt de heer Stefaan Platteau nogmaals dat hij het huidige beleid ten volle ondersteunt, en dit zowel wat de continuïteit ervan betreft, als wat betreft de nieuwe accentueringen die erin vervat liggen. Voor hem is het duidelijk dat hier een nieuw belangrijk Vlaams beleidsdomein

aan het ontkiemen is. Het feit dat we bij verre na de 0,7 percent-norm nog niet halen is daarbij voorlopig van geen tel. Een politicus moet immers voldoende pragmatisme aan de dag kunnen leggen om te weten dat een bepaald streefdoel haast nooit van vandaag op morgen kan worden gerealiseerd. Wat wél telt is dat we een duidelijk afgelijnd streefdoel hebben, en dat het duidelijk de goede kant uitgaat.

2.5 Tussenkomst van de heer Miel Verrijken

De heer Miel Verrijken stelt dat zijn fractie niet tegen ontwikkelingshulp is, maar wijst er wel op dat de ontwikkelingshulp sinds de dekolonisatie wel voor tal van mislukkingen staat, dit omwille van de corruptie van de leiders van de ontwikkelingslanden in kwestie. Dit betekent niet dat Vlaanderen, hoe klein het ook is, en rekening houdend met het feit dat het nog gedurende twee jaar niet volledig bevoegd is voor ontwikkelingssamenwerking, niets kan doen op het vlak van ontwikkelingshulp.

De belangrijkste taak die voor Vlaanderen is weggelegd, is om te trachten corruptie te vermijden. En dat is wezen zelfs niet zo moeilijk. Tweederde van de wereldbevolking moet het stellen met vervuild water. Nochtans is zuiver water onontbeerlijk voor landbouw en geneeskunde. De beste manier om corruptie te vermijden en de grondslag te leggen voor de ontwikkeling van deze landen, is opnieuw aanknopen met de traditie van 'waterdragers'. Niemand beter dan Vlamingen en Nederlanders kunnen ervoor zorgen dat de mensen in ontwikkelingslanden toegang krijgen tot zuiver water. Vlamingen en Nederlanders beschikken terzake over een grote deskundigheid. Een dergelijk project betekent ook gedurende tientallen jaren werk voor Vlaamse arbeiders en kaders. Corruptie op het vlak van waterwerken is bijna onmogelijk. De prijs per lopende meter kraantjeswater is immers berekenbaar.

De spreker stelt enkele landen te willen overlopen. Hij vindt het positief dat de aandacht van de Vlaamse Gemeenschap voor Cuba eindelijk vermindert. De stad Antwerpen geeft echter wel nog hulp aan Cuba, en wel op het vlak van geschiedsonderwijs. Juist op dit vlak moet men zeker daar geen hulp bieden, aldus de spreker.

De spreker stelt dat zijn fractie tegen kolonisatie is. De Vlamingen zijn zelf ook gekolonialiseerd. Niettemin was Mozambique een niet ongelukkig gekoloniseerd land, aldus de spreker. Er was weinig

mijnbouw, en de landbouw deed het schitterend. de Portugezen bouwden er zelfs de grootste dam van heel Afrika. Na vijftien jaar communisme is de door deze dam gecreëerde watermassa echter wel aan het opdrogen.

Wat Zuid-Afrika betreft, is de spreker van oordeel dat het beleid van de minister de verkeerde richting uitgaat. Zuid-Afrika is het enige industrieland in Afrika. De beurs van Johannesburg deed het in het verleden niet slecht, maar tegenwoordig is Johannesburg een zeer onveilige stad waar veel moorden worden gepleegd. Zuid-Afrika is duidelijk niet meer wat het was. Reden is dat Zuid-Afrika niet mocht verloren gaan voor het Westen ten tijde van de Koude Oorlog, omdat het op het gebied van strategische mineralen onvervangbaar was voor o.a. Japan. Nu is Zuid-Afrika op geo-politiek vlak achteruitgegaan, doordat Rusland bondgenoot van het Westen is geworden. Rusland is de grootste exporteur van wolfram, dat onder andere in de wapenindustrie wordt gebruikt. Daarom is Zuid-Afrika wat minder boeiend op industrieel gebied. Vlaanderen moet in Zuid-Afrika geen scholen openen, dat kan men daar zelf wanneer de industrie het opnieuw goed doet. Zuid-Afrika moet ontwikkelingshulp krijgen die gekoppeld is aan onze zelfbelangen. Daar is niks verkeerd aan.

De grootste bron van inkomsten van Marokko, een land met 31 miljoen inwoners, is het geld dat Marokkaanse arbeiders in den vreemde naar Marokko sturen. Is het moreel verdedigbaar dat een land met 31 miljoen gezonde mensen voornamelijk leeft van het inkomenoverschot van de Belgische en de Nederlandse Marokkanen ? Dit duidt erop dat Marokko slecht geregeerd is en zijn enorme mogelijkheden niet aanboort. Dit land vraagt om een goede regering. Het moet zijn rijkdommen en bevolking ontwikkelen. De spreker is ervan overtuigd dat Marokko een belangrijke plaats kan innemen als naaste buur van de Europese Gemeenschap. Dat zal dan vergezeld gaan met een terugkeer van veel Marokkanen die door hun verblijf in België veel hoger geschoold zijn dan hun landgenoten. Marokko moet voor het Verenigd Europa een bevoorrechte partner worden. Marokko heeft zijn ligging als troef. Ook op het vlak van de landbouw zijn er enorme mogelijkheden. Zo zijn Marokkaans fruit en groenten al rijp voor het oogstseizoen in Spanje en de andere Zuid-Europese landen aanbreekt.

De spreker stelt dat zijn fractie tegen milieuvervuiling is, maar dat het Kyoto-verdrag wel een zeer slechte zaak is voor de ontwikkelingshulp. In het verdrag wordt immers in contingenten voorzien. Onderontwikkelde landen kunnen hun continen-

ten aan het Westen doorverkopen, zodat het Westen meer mag vervuilen dan zijn contingenten toelaten. Het geld dat op tafel komt voor die contingenten zal trouwens niet ten goede komen aan de mensen in de betrokken ontwikkelingslanden, maar zal opnieuw verdwijnen op de bankrekeningen van hun corrupte politieke leiders. En daarenboven ontzeggen die landen zichzelf zo elke kans op industriële ontwikkeling.

3. ALGEMENE BESPREKING : ANTWOORDEN VAN DE MINISTER

Gelet op het gevorderde uur en op het feit dat er een Zuid-Afrikaanse minister op bezoek is in het Vlaams Parlement, wenst minister Anciaux een proging te doen om relatief kort te antwoorden op de vele vragen en opmerkingen.

3.1 Toename van de middelen voor ontwikkelings-samenwerking

Eerstens stelt de minister in alle bescheidenheid vast dat tijdens deze legislatuur de middelen voor ontwikkelingssamenwerking / samenwerkingsontwikkeling met ongeveer 300 % zijn toegenomen.

Die 207 miljoen waar steeds naar verwezen wordt in verband met het horizontaal budget ontwikkelingssamenwerking, dat klopt. Maar daarnaast zijn er ook heel wat andere zaken die niet in geld uit te drukken zijn : het gaat daarbij dan om de inzet van onze expertise, de tijdsinvestering en de betrokkenheid van de departementen. Ook die elementen vindt de minister belangrijk, en ook die moeten dus meegenomen worden in de beoordeling.

3.2 Horizontaal en verticaal optreden : coördinerende taak

Wat de coördinatiefunctie betreft, kan hij meedelen dat hij als minister van Ontwikkelingssamenwerking wel degelijk de marge heeft om bij te sturen en te coördineren. Hij bepaalt als bevoegd minister immers de indicatieve programmatie en de identificatie van de projecten. De keuze van de projecten wordt dus zeker niet overgelaten aan de departementen. Het zijn integendeel de functionele departementen die zich aansluiten bij de indicatieve programmatie zoals die door de Vlaamse minister voor Ontwikkelingssamenwerking wordt voorgelegd. En die indicatieve programmatie

wordt op haar beurt vooral bepaald wordt door de noden die de partner in het Zuiden zelf formuleert.

Bij wege van voorbeeld van dergelijke duurzame ontwikkeling haalt de minister Zuid-Afrika aan. De Vlaamse regering heeft zich volledig ingeschakeld in het beleid van de Zuid-Afrikaanse overheid. Die Zuid-Afrikaanse overheid wil een gecoördineerd beleid voeren waarbij de middelen vooral gericht worden op de zogenaamde nodal-points, dit zijn de economisch, sociaal, cultureel en ecologisch meest achtergebleven streken. Die nodal-points situeren zich heel vaak in de Noordelijke Provincie of in Kwazulu Natal (cf. o.a. het zogenaamde "District 27"). Het is vanuit dat kader dat wij sturen en wel degelijk coördineren.

3.3 Afwijzing van gebonden hulp

In diezelfde optiek wil de minister ook heel graag antwoorden op de opmerking die onder andere door de heren Sarens, Ramon en Hostekint werd geformuleerd : met name de verhouding van het Vlaamse beleid van samenwerkingsontwikkeling tot de gebonden hulp. Zoals de minister eerder reeds gezegd heeft, is er voor gebonden hulp geen plaats binnen het beleidskader.

De minister van ontwikkelingssamenwerking is en blijft verantwoordelijk voor het beleid, hij bepaalt de indicatieve programmering en de identificatie van de programma's of van de projecten en dus niet de diverse departementen. Er kan bijgevolg geen sprake zijn van willekeur, het beleid is gecoördineerd en in overeenstemming met het beleidsplan voor ontwikkeling van de partners zelf.

Maar anderzijds is het inderdaad zo dat er buiten de budgetten die gecoördineerd worden door de minister van ontwikkelingssamenwerking mogelijk nog andere projecten zijn waar hij niet altijd onmiddellijk die coördinatie en die sturing in handen heeft.

Concreet voor wat minister Gabriels betreft, wijst de minister erop dat deze relatief nieuw is binnen de Vlaamse regering, zodat hij ook niet de hele evolutie en de vele besprekingen heeft meegemaakt die specifiek daarover gingen. Maar nog maar vorige week heeft hij, specifiek naar hem toe, nog eens uitdrukkelijk op die kwestie gewezen.

3.4 Keuze voor Mozambique als nieuw partnerland

De vraag werd gesteld waarom precies voor Mozambique werd gekozen als nieuw partnerland voor de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking. Dienaangaande kan de minister meedelen dat er een politieke analyse is geweest m.b.t. de regio Zuidelijk Afrika. Twee landen werden daarin finaal voorgesteld, met name Mozambique en Botswana. De keuze viel uiteindelijk op Mozambique omwille van twee duidelijke redenen.

Een eerste, algemene reden is dat het overduidelijk om een armoeland gaat. Het land heeft een bewogen recente geschiedenis met onder andere een burgeroorlog die er decennialang gewoed heeft. Maar er is anderzijds op heden wel een goedmeurende overheid en een democratisch regime.

Tweedens is er de nabijheid en de contacten met Zuid-Afrika. Dat laatste heeft heel nadrukkelijk meegespeeld. De, door de heer Stefaan Platteau reeds aangehaalde, grensoverschrijdende problematieken die er onmiskenbaar bestaan, zowel in de Noordelijke Provincie als in Kwazulu Natal, waren evenzeer een verbindende factor. Via de samenwerking kunnen daar betrekkingen van goed nabuurschap ondersteund worden. Het gaat daarbij overigens ook niet over een rechtstreekse samenwerking, maar wel over een zogenaamd "trilaterale" samenwerking, waarin we eigenlijk via Zuid-Afrika en via de twee genoemde provincies die samenwerking tot stand brengen. Daarom ook noemt de minister deze trilaterale samenwerking een schoolvoorbeeld van Zuid-Zuid-samenwerking.

Dit alles wordt momenteel verder afgetoetst tussen de partners, met name Zuid-Afrika en Mozambique. Ook de financiële steun zal trouwens via Zuid-Afrika lopen, maar in samenwerking. En dat gebeurt zowel op vraag van Mozambique als op vraag van Zuid-Afrika.

3.5 Keuze voor Marokko als nieuw partnerland

Sommigen hebben gevraagd waarom er gekozen werd om samen te werken met Marokko, en welke visie daar precies achtersteekt. De aanvankelijke optie – die nog altijd blijft bestaan – was het ontwikkelen van samenwerking tussen de allochtone gemeenschappen in Vlaanderen en de oorspronkelijke landen van herkomst. Rond Noordelijk Afrika werd er een politieke analyse gemaakt onder bevoegdheid van de minister van Buitenlands Beleid. Er is ook een omgevingsanalyse van Marokko gemaakt, opnieuw onder de bevoegdheid van de mi-

nister van Buitenlands Beleid. Nog voor het einde van 2001 komt er een beleidsnota, een beleidsvisie over Marokko op de Vlaamse regering. Deze zal gecoagendeerd worden en is ook samen met minister Paul Van Grembergen opgesteld.

De beleidsplannen die men nu voor 2002 aan het opmaken is, passen inzake het samenwerkingskader en de projecten al compleet in de beleidsvisie die dra zal voorgesteld worden aan de Vlaamse regering. Dat huidige beleid inzake ontwikkelingssamenwerking / samenwerkingsontwikkeling met Marokko zal een drietal projecten bevatten rond jeugd, cultuur en duurzaam toerisme. Er wordt ook een stuurgroep samengesteld, waarbinnen vanzelfsprekend ook allochtonen uitdrukkelijk betrokken zullen worden voor wat de nadere uitwerking van deze samenwerking betreft.

3.6 Het gemeentelijk convenantenbeleid

Wat de gemeentelijke convenanten betreft, erkent de minister dat er dienaangaande wat opmerkingen waren van 11.11.11. Maar er dient daarbij wel rekening te worden gehouden met het feit dat de verhouding toen een beetje bekoeld was. Anderzijds denkt de minister dat door de beleidsuittekening die nu gebeurd is én door de gesprekken die er geweest zijn, de beide partijen heel uitdrukkelijk de wens koesteren om een nieuwe start te nemen met de samenwerking.

Inzake die gemeentelijk convenanten bestaat het verschil met de federale aanpak erin dat zij enkel investeren in zusterbanden, terwijl wij – op Vlaams niveau – werken aan een traject dat gemeenten moeten doorlopen om op een zinvolle manier aan dergelijke zusterbanden te werken. Voor het Vlaamse beleidsniveau moet er dus ook aandacht zijn voor sensibilisering, capaciteit binnen de gemeenten, samenwerking tussen de gemeentelijke actoren en dergelijke meer.

Er is overigens wel enig overleg geweest met het kabinet Boutmans over deze aangelegenheid.

3.7 Leermiddelen internationale opvoeding

Wat de concrete vraag betreft over de Vlaamse Dienst voor Leermiddelen Internationale Opvoeding, wijst de minister erop dat deze al jaren gefinancierd werd via een basisallocatie voor de projecten. Het ging daarbij nochtans overduidelijk om een vorm van structurele steun. Er werd hen dienovereenkomstig dan ook al twee jaar gewezen op

het bestaan van een probleem in verband met hun ondersteuning.

Zij gingen dan ook op zoek naar andere financieringen, die ze nu ook gevonden hebben, met name via het federale niveau. Daar kan immers wel structurele steun worden gegeven voor iets dergelijks.

Dat het bij dit alles om een goed project gaat, wil de minister overigens ook niet onder stoelen of banken steken. Maar de structurele middelen voor educatie en sensibilisering zijn vooralsnog federaal. Op het Vlaamse niveau gaat het noodzakelijkerwijze enkel over projecten.

3.8 Stand van uitvoering van de begroting 2001

Wat de uitvoering van de begroting 2001 en het horizontaal beleid betreft, zegt de minister toe in januari (eind januari ten laatste) een document over te zullen maken aan de commissie.

3.9 Toekomstige plaats van de VVOB

In het kader van de operatie Beter Bestuurlijk Beleid wordt een heel nieuw plaatje getekend voor de administratie. In dat plaatje is er geen plaats meer voor een overheids-vzw zoals VVOB.

De expertise van VVOB wordt daarom opgenomen in de bredere structuur van een verzelfstandigd agentschap. Zoals hoger reeds gezegd is momenteel nog niet duidelijk of het daarbij om een intern, dan wel een extern verzelfstandigd agentschap zal gaan.

De VVOB is op dit ogenblik ook technisch agentschap voor begeleiding van de werking in Zuid-Afrika, Mozambique en Marokko en wordt uitdrukkelijk bij de daar lopende voorbereidingen betrokken.

3.10 Defederalisering van de ontwikkelingssamenwerking

Wat de defederalisering betreft, verklaart de minister dat het hem meer dan ooit nodig lijkt om de politiek dichterbij de burger te brengen. De bijzondere wet voorziet een werkgroep die de defederalisering verder moet vorm geven. De verantwoordelijkheid voor het samenroepen van deze werkgroep ligt bij het federale niveau. De minister betreurt een beetje dat dat tot op heden nog niet is gebeurd.

Anderzijds werd vanuit de Vlaamse regering beslist om ook een Vlaamse werkgroep ter voorbereiding en ter opvolging van die federale werkgroep op te richten. De minister is daar voorzitter van en de eerste bijeenkomst is gepland voor december. De vertegenwoordiging van de betrokken politieke partijen (de meerderheidspartijen), wordt vanzelfsprekend volledig vrij overgelaten aan de politieke partijen in kwestie.

Wat concreet de betrokkenheid betreft van een aantal actoren (VLIR, Vlhora, 11.11.11) bij de voorbereiding en de bespreking van de defederalisering, werd – op grond van recente gesprekken – afgesproken om hen inderdaad permanent te betrekken bij de werkzaamheden van de werkgroep. Zo zal bijvoorbeeld 11.11.11 een verbindingspersoon aanstellen voor het Vlaams beleid.

Er zal dus binnen 11.11.11 iemand vrijgemaakt worden om op voortdurende basis de zaak mee op te volgen. Het is daarbij echter wel niet de bedoeling dat bij elke politieke bespreking alle actoren betrokken zijn, maar wel dat er geregeld overleg is met die actoren in verband met de evolutie van het dossier.

De heer Luc Van den Brande vat samen dat het hier dus over een informele werkgroep van de minister en bij uitbreiding van de Vlaamse regering gaat. Deze dient onderscheiden te worden van de formele werkgroep die voorzien is in de bijzondere wet. Het is overigens een totale innovatie dat er bij bijzondere wet een werkgroep wordt opgericht om een aantal zaken nader te bekijken. M.b.t. die laatste werkgroep komt het hem voor dat de samenstelling conform zal moeten zijn aan de verhoudingen tussen de parlementaire fracties. Mee daarom komt het hem voor dat het nuttiger ware geweest, mocht de voorbereidende werkgroep hiervan ook een afspiegeling geweest zijn. Het is derhalve de politieke verantwoordelijkheid van de minister en de in de Vlaamse regering vertegenwoordigde partijen om daar al of niet dit afspiegelingsgegeven in te betrekken.

De minister antwoordt hierop dat hij die suggestie en die wens zal meenemen en zal kijken wat daar rond eventueel kan gedaan worden. Maar het spreekt voor zich dat deze commissie alsdusdanig in elk geval heel nauw bij de opvolging van een en ander betrokken moet worden.

3.11 Anti-globalisering en mondialisering

Wat de algemene bedenkingen in verband met de anti-globalisering en de mondialisering betreft, heeft de minister wel degelijk zijn overtuigingen. Een betere mondialisering is zijns inziens vooral een kwestie van het afstemmen van ontwikkeling enerzijds en anderzijds van het zich samen ontwikkelen als wereldgemeenschap. Alleen een internationaal Vlaanderen kan hieraan meewerken en de medewerking moet gebeuren vanuit alle beleidsdepartementen. Alle departementen moeten hun verantwoordelijkheid nemen ten opzichte van de mondialisering. Hetgeen dus eigenlijk wil zeggen dat de duurzame ontwikkeling bij onszelf begint. En dat is nu precies wat de minister met zijn beleid tot stand wil brengen.

3.12 Beperking van het aantal samenwerkingsdomeinen

De minister neemt ook nog de bedenkingen mee van de heer Ramon in verband met meer sectoraal werken binnen Zuid-Afrika. Maar het is natuurlijk ook zo dat Vlaanderen de samenwerking voor een groot deel door de partner in het zuiden laat bepalen en dat er wel degelijk een lijn inzit. Maar daar kan ongetwijfeld op een later tijdstip nog op terug gekomen worden.

3.13 Interne versterking t.b.v. het beleid

De minister kan verder ook nog bevestigen dat aan de interne versterking van het beleid wordt gewerkt, vooral wat de uitbreiding van het personeel betreft.

3.14 Plaats van de ontwikkelingssamenwerking in een eengemaakt Vlaams buitenlandministerie

Wat de consequenties van de operatie Beter Bestuurlijk Beleid voor de ontwikkelingssamenwerking betreft, meent de minister dat het wel degelijk noodzakelijk is dat alle buitenlandbevoegdheden van Vlaanderen gegroepeerd worden. Maar tegelijk moet natuurlijk ook echt de garantie ingebouwd worden dat ontwikkelingssamenwerking geen aanhangsel zal worden van het algemeen buitenlands beleid. Maar het volledig los van elkaar laten, zou anderzijds ook te weinig durvend zijn, ook vanuit een nieuwe visie van ontwikkelingssamenwerking. De minister gelooft dan ook dat er één ministerie moet zijn, waarbinnen er een heel stevige ontwikkelingssamenwerkingspijler is.

3.15 Inzet van de minister voor het op de publieke agenda zetten van de ontwikkelingssamenwerkingsproblematiek

Afsluitend bevestigt de minister dat diegenen die hem kennen en weten waarover hij praat en welke toezeggingen hij houdt, weten dat hij geobsedeerd is door wat men kan samenvatten onder de noemer "Vlaanderen in de wereld enerzijds en de wereld in Vlaanderen anderzijds".

Hij spreekt daar voortdurend over. Het feit dat de minister niet naar de anti-globaliseringsbetogingen gaat, heeft te maken met het feit dat men zegt dat zulks deontologisch niet kan. Hetgeen de minister overigens niet zal beletten om die bezorgdheid zeer sterk mee te nemen en er alles aan te doen om die bekommernis nog meer te vertalen naar brede lagen van de Vlaamse bevolking. In elk geval neemt de minister die bedenking van de heer Hostekint meer dan au sérieux, en zal hij er inderdaad nog meer zorg voor dragen. Maar het is inderdaad een kwestie van het niet alleen aan te kaarten bij de geïnteresseerden in ontwikkelingssamenwerking of samenwerkingsontwikkeling, maar ook de media en de publieke opinie er inderdaad bewust van te maken dat dit een blijvende zorg is, niet alleen van de politieke wereld maar ook van de vierde macht zoals men dat heet.

Afsluitend wil de minister toch wel zeggen dat waar hij tijdens de eerste periode, of de voorbije periode, inderdaad voor een stuk zelf nog zoekende was naar wegen voor het concretiseren van de visies die hij had gehoord, en met het uittekenen daarvan, hij het absoluut niet eens is met de toch wel een beetje denigrerende inschatting van zijn inspanningen dienaangaande, die hij in deze commissie soms hoort. Hij vindt integendeel dat er een heel grote weg is afgelegd en dat er heel degelijk qua kwaliteit wordt gewerkt. Dat het soms wat langzaam gaat hangt immers vaak samen met die wil om ook ten volle de kwaliteit te bewaken. Maar natuurlijk zou ook de minister zelf graag hebben dat de dingen sneller konden verlopen.

4. INDICATIEVE STEMMINGEN

4.1 Indicatieve stemming over de decreetsbepalingen

A. Artikel 15 (programma 12.2)

- Amendement nr. 107

Ter stemming gelegd wordt het amendement nr. 107 van de heren Hostekint, Sarens, Platteau, Ramon, Van Vaerenberg en Laverge aangenomen bij unanimité van 15 stemmen.

- Amendement nr. 20

Ter stemming gelegd wordt het amendement nr. 20 van de Vlaamse regering aangenomen met 8 stemmen tegen 7.

- Geamendeerd artikel 15

Het aldus geamendeerde artikel 15 wordt daarna aangenomen met 8 stemmen tegen 3, bij 4 onthoudingen.

B. Artikel 31

Ter stemming gelegd wordt het artikel 31 aangenomen met 8 stemmen tegen 7.

4.2 Indicatieve stemming over de begrotingstabel – Afdeling I – Programma 12.2

- Amendement nr. 108

Ter stemming gelegd wordt het amendement nr. 108 van de heren Hostekint, Sarens, Platteau, Ramon, Van Vaerenberg en Laverge aangenomen bij unanimité van 15 stemmen.

- Amendement nr. 70

Ter stemming gelegd wordt het amendement nr. 70 van de Vlaamse regering aangenomen met 8 stemmen tegen 7.

- Geamendeerd programma 12.2

Het aldus geamendeerde programma 12.2 wordt daarna aangenomen met 8 stemmen tegen 7.

De verslaggevers,

De voorzitter,

Freddy SARENS

Luc VAN DEN BRANDE

Frans RAMON

Patrick HOSTEKINT

BIJLAGEN

Bijlage 1 : Resolutie aangenomen op de tweede conferentie van de ministers-presidenten van de regio's met wetgevende bevoegdheden (Luik 15-16 november 2001) – Op weg naar een versterking van de rol van de regio's met wetgevende bevoegdheden in de Europese Unie

Bijlage 2 : Horizontale begroting Buitenlands Beleid 2001

Bijlage 3 : Terbeschikkingstelling van uitrustingsgoederen aan landen in ontwikkeling – dossiers 2001

Bijlage 4 : Convenant samenwerkingsontwikkeling met de stad Brugge en bijhorend subsidiebesluit

Bijlage 5 : Besluit van de Vlaamse Gemeenschap

BIJLAGE 1

Resolutie aangenomen op de tweede conferentie van de ministers-presidenten van de regio's met wetgevende bevoegdheden (Luik 15-16 november 2001) – Op weg naar een versterking van de rol van de regio's met wetgevende bevoegdheden in de Europese Unie

**TWEEDE CONFERENTIE VAN DE MINISTERS-PRESIDENTEN VAN DE
REGIO'S MET WETGEVENDE BEVOEGDHEDEN
LUIK
15 NOVEMBER 2001**

**Op weg naar een versterking van de rol van de
regio's met wetgevende bevoegdheden in de Europese Unie**

Resolutie

Op initiatief van de minister-president van het Waalse Gewest zijn de ministers-presidenten 52 regio's met wetgevende bevoegdheden van de Europese Unie, of hun vertegenwoordiger, in Luik bijeengekomen op 15 november 2001 : Abruzzo, Aland, Aragón, Baden-Württemberg, Bayern, Berlin, Bolzano-Südtirol, Brandenburg, Bremen, Bruxelles-Capitale, Calabria, Canarias, Catalunya, Communauté Française de Belgique, Comunidad Foral de Navarra, Deutschsprachige Gemeinschaft, Emilia-Romagna, Euskadi, Extremadura, Galicia, Hessen, Islas Baleares, Lazio, Lombardia, Madeira, Marche, Mecklenburg-Vorpommern, Niederösterreich, Niedersachsen, Nordrhein-Westfalen, Piemonte, Principado de Asturias, Provincia Trento, Puglia, Rheinland-Pfalz, Saarland, Sachsen-Anhalt, Salzburg, Sardegna, Schleswig-Holstein, Scotland, Sicilia, Tirol, Toscana, Trentino-Alto Adige / Südtirol, Umbria, Veneto, Vlaanderen, Vorarlberg, Wales, Wallonie en Wien

Met het oog op de verklaring over de toekomst van de Europese Unie, die de staats- en regeringsleiders in Brussel/Laken zullen goedkeuren aan het einde van het Belgische Voorzitterschap, handelde hun debat over de versterking van de rol van de regio's met wetgevende bevoegdheden in de Europese Unie.

Zij keurden de volgende resolutie goed.

De drijvende kracht achter de Europese Unie heeft altijd bestaan uit de verzoening van de Europese volkeren en hun duurzame samenwerking voor het behoud van de vrede, de eerbiediging van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, en het verzekeren van voorspoed op heel haar grondgebied.

Het project van de Europese integratie was en is nog steeds een succes. De recente geschiedenis en de tragische gebeurtenissen van 11 september 2001 enerzijds, en de sociaal-economische en institutionele ontwikkelingen binnen de EU en de nakende uitbreiding anderzijds, vereisen echter een heroriëntatie van de Unie.

Daarom onderschrijven de ministers-presidenten van de regio's met wetgevende bevoegdheden de inhoud van de *Politieke verklaring van 7 constitutionele regio's* over de versterking van de rol van de constitutionele regio's in de Europese Unie, ondertekend in Brussel op 28 mei 2001, en bijgevoegd bij deze resolutie.

De regio's met wetgevende bevoegdheden verwelkomen het huidige debat over de toekomst van de Europese Unie. De belangrijkste doelstellingen zijn de bevordering van het Europese integratieproces, uitgewerkt op een flexibele wijze, en de verbetering van de transparantie, de aansprakelijkheid, de doeltreffendheid, de burgerbetrokkenheid bij het Europese besluitvormingsproces en de democratische legitimiteit van de Europese Unie. Dit vereist dat alle subnationale beleidsniveaus met inbegrip van de regio's met wetgevende bevoegdheden betrokken worden. Eigenlijk zouden regio's de mogelijkheid moeten krijgen om hun expertise in te brengen in een Europese Unie waarin alle beleidsniveaus samen het Europese beleid vorm geven. Bovendien drukken de regio's met wetgevende bevoegdheden, op basis van hun specifieke eigenschappen en structuren, de wens uit om een plaats te hebben binnen de Europese besluitvormingsfora en om actief en rechtstreeks deel te nemen aan het Europese besluitvormingsproces.

Ook de Europese burgers willen een meer transparante Europese Unie. Ongeacht waar zij wonen, zouden zij gemakkelijk moeten kunnen identificeren welke overheid – lokale, regionale, nationale of Europese – belast is met welk beleidsdomein, en wie politiek aansprakelijk is voor welke bevoegdheden. Zonder een verduidelijking van de doelstellingen en zonder identificatie van de actoren en hun respectieve bevoegdheden, met eerbied voor de eigenheid en het kader van de nationale grondwettelijke systemen, zal dat onmogelijk zijn.

In dat opzicht kan een beter bestuur voor Europa de regionale deelname aan de implementatie van het beleid van de Europese Unie doen toenemen. Het Witboek over Europees bestuur kan daarom beschouwd worden als een interessant uitgangspunt voor discussie.

Lidstaten hebben de verantwoordelijkheid ervoor te zorgen dat hun regio's rechtstreeks betrokken worden bij de besprekingen over de toekomst van de Unie. Aangezien de deelname van de regio's aan de Europese besluitvorming de democratische legitimiteit van de Europese Unie zal vergroten, is het bovendien noodzakelijk dat de Europese Unie in haar werking inspeelt op hun specifieke rol.

In het debat over de toekomst van Europa vragen de ministers-presidenten van de regio's met wetgevende bevoegdheden om het gebrek aan regionale deelname aan het Europese besluitvormingsproces te beschouwen als een thema dat zowel aangekaart moet worden in de Verklaring van Brussel/Laken als in het kader van de aanstaande Intergouvernementele Conferentie. Zij menen dat de rol van de regio's deel uitmaakt van de thema's over de toekomst van de Unie zoals die voorgesteld zijn door de Europese Raad van Nice, namelijk een nauwkeuriger bevoegdheidsafbakening die strookt met het subsidiariteitsbeginsel, de status van het Handvest van de Grondrechten, de verduidelijking en de vereenvoudiging van de verdragen en de institutionele architectuur van de EU.

De regio's met wetgevende bevoegdheden verklaren nogmaals voorstander te zijn van een nauwkeuriger bevoegdheidsafbakening op basis van de beginselen van de toegewezen bevoegdheden van de EU, subsidiariteit, evenredigheid en de verplichting om de nationale identiteit van de lidstaten te eerbiedigen.

Die beginselen moeten de leidraad vormen om een nauwkeuriger bevoegdheidsafbakening binnen de Unie vast te stellen en te handhaven, om zo de juridische zekerheid en stabiliteit te garanderen die noodzakelijk zijn voor de goede werking van een systeem dat gebaseerd is op de complementariteit en de samenwerking van de bevoegdheidsniveaus in kwestie. In het debat over de bevoegdheidsafbakening moet dan ook rekening gehouden worden met de regionale dimensie.

Om tegemoet te komen aan de nieuwe institutionele architectuur van de EU, moet de interactie tussen de regio's en alle Europese instellingen tevens in overweging genomen worden. In dat verband wensen de regio's met wetgevende bevoegdheden dat het mandaat van de Conventie het thema omvat van de rol van de regio's met wetgevende bevoegdheden binnen het kader van de scheiding van de machten: wetgevend, uitvoerend en rechterlijk. Er zou met name aandacht geschonken moeten worden aan het recht van rechtstreekse toegang tot het Europees Hof van Justitie ingeval de bevoegdheden van regio's met wetgevende bevoegdheden geschonden worden, met eerbied voor de respectieve nationale Grondwet.

In dezelfde geest zijn de regio's met wetgevende bevoegdheden de mening toegedaan dat het Comité van de regio's een versterkte rol moet krijgen in het besluitvormingsproces. Niettegenstaande geloven zij dat de huidige gedaante en het huidige institutionele kader van het Comité het voor het Comité onmogelijk maken tegemoet te komen aan de behoeften en verwachtingen van alle subnationale entiteiten die het zou moeten vertegenwoordigen.

Ten slotte verwachten de regio's met wetgevende bevoegdheden dat de staats- en regeringsleiders hen eveneens betrekken bij de Conventie. Zij zijn ervan overtuigd dat zij een reële meerwaarde kunnen bieden door hun kennis van de sociale, economische en culturele verscheidenheid, die de rijkdom, de kracht en de basis van de samenhang van Europa weerspiegelt. Aangezien alle mogelijke middelen aangewend zouden moeten worden om de democratische legitimiteit van de Europese Unie te versterken, zou de Conventie een weergave moeten zijn van de standpunten van alle politiek verkozenen die daartoe kunnen bijdragen.

Daarom zijn zij van oordeel dat de samenstelling van de nationale delegaties voor de Conventie, beperkt tot één regeringsvertegenwoordiger en twee afgevaardigden van de nationale parlementen, onvoldoende is, en herhalen zij hun verzoek om rechtstreekse vertegenwoordiging van de regio's met wetgevende bevoegdheden.

Bovendien vragen de ministers-presidenten van de regio's met wetgevende bevoegdheden aan alle regeringen om regionale vertegenwoordigers op te nemen in de nationale delegaties voor de Conventie.

Parallel daarmee zou het Comité van de regio's toegelaten moeten worden om als volwaardig lid deel te nemen aan de Conventie. De ministers-presidenten zijn ervan overtuigd dat de regio's met wetgevende bevoegdheden een legitieme plaats hebben binnen de delegatie van het Comité.

De regio's met wetgevende bevoegdheden zorgen gezamenlijk voor de voortgangscntrole van de werkzaamheden van de Conventie. Zij zullen blijven samenwerken in de toekomst, vooral voor hun bijdrage aan de volgende Intergouvernementele Conferentie. Sommige van deze regio's spelen immers ook een rol in het ratificatieproces van de verdragen.

De ministers-presidenten van de regio's met wetgevende bevoegdheden verzoeken de minister-president van het Waalse Gewest om deze resolutie te bezorgen aan de voorzitter van de Raad met het oog op het debat over de toekomst van de Unie tijdens de Europese Raad van Brussel/Laken

BIJLAGE 2

Horizontale begroting Buitenlands Beleid 2001

HORIZONTALE BEGROTING BUITENLANDS BELEID - INITIELE EN Aangepaste BEGROTING 2001

in	HP	INITIELE BEGROTING 2001	HP	Aangepaste BEGROTING 2001	VERSCHIL		
BEF	"E"	NGK	GOK	"E"	NGK	GOK	GOK
		PROGRAMMA 11.1 - BRUSSELSE AANGELEGENHEDEN					
33.02	E	9.900.000		E	9.900.000		0
33.03	E	110.000.000		E	110.600.000		600.000
TOT.		119.900.000	0		120.500.000	0	0
		PROGRAMMA 11.2 - COMMUNICATIE EN ONTVANGST					
33.10				E	1.000.000		1.000.000
TOT.		0	0		1.000.000	0	0
		PROGRAMMA 12.1 - ALGEMEEN BUITENLANDS BELEID					
12.22	E	6.000.000		E	6.000.000		0
12.23	E		0	E	16.000.000	0	16.000.000
12.24	E	500.000		E	500.000		0
12.25	E	200.000.000		E	200.000.000		0
12.26	E	17.000.000		E	17.000.000		0
12.31	E	14.100.000		E	14.100.000		0
12.32	E	85.500.000		E	85.500.000		0
12.33	E	17.000.000		E	17.000.000		0
12.37	E		11.500.000	E		11.500.000	9.200.000
12.39	E	0		E	0		0
12.40	E		15.000.000	E	29.000.000	10.900.000	24.900.000
12.41	E	0		E	0		0
12.60	E	25.500.000		E	23.300.000		-2.200.000
12.63	E	0		E	0		0
12.65	E	2.000.000		E	2.000.000		0
30.01	E		252.600.000	E		252.600.000	174.500.000
30.02	E	33.700.000		E	45.500.000		11.800.000
30.03				E	22.000.000		22.000.000
30.04	E		50.000.000	E		50.000.000	0
30.06	E		20.000.000	E		20.000.000	0

HORIZONTALE BEGROTING BUITENLANDS BELEID - INITIELE EN AANGEPASTE BEGROTING 2001

[illegible]

HORIZONTALE BEGROTING BUITENLANDS BELEID - INITIELE EN Aangepaste Begroting 2001

in	HP	INITIELE BEGROTING 2001		HP	Aangepaste Begroting 2001		VERSCHIL			
BEF	"E"	NGK	GOK	"E"	NGK	GOK	NGK	GOK		GOK
		PROGRAMMA 33.2 - UNIVERSITAIR ONDERWIJS								
12.03	E	4.400.000		E	4.400.000			0		
33.47	E	9.300.000		E	0		-9.300.000			
41.22		52.800.000			57.800.000		5.000.000			
41.25					8.000.000		8.000.000			
41.26					25.000.000		25.000.000			
41.27					3.500.000		3.500.000			
41.46	E	8.300.000		E	8.300.000		0			
TOT.		74.800.000	0	0	107.000.000	0	32.200.000	0	0	0
		PROGRAMMA 33.3 - COORDINATIE Hoger Onderwijsbeleid								
12.04				E	11.300.000		11.300.000			
40.01	E	58.100.000		E	47.700.000		-10.400.000			
40.02	E	12.000.000		E	0		-12.000.000			
TOT.		70.100.000	0	0	59.000.000	0	-11.100.000	0	0	0
		PROGRAMMA 35.4 - Algemeen Onderwijs en Vorming								
12.63	E	5.000.000		E	5.000.000		0			
TOT.		5.000.000	0	0	5.000.000	0	0	0	0	0
		PROGRAMMA 39.2 - COORDINATIE beleid- en Gegevensbeheer Onderwijs								
12.05	E	0		E	0		0			
12.06	E	58.600.000		E	56.600.000		-2.000.000			
12.07	E	1.800.000		E	1.300.000		-500.000			
12.08	E	39.200.000		E	39.200.000		0			
33.02	E	3.100.000		E	3.100.000		0			
34.05	E	56.700.000		E	56.700.000		0			
40.01	E	59.000.000	41.300.000	E	59.000.000	41.300.000	0	0	0	0
TOT.		159.400.000	59.000.000	41.300.000	156.900.000	59.000.000	-2.500.000	41.300.000	0	0

HORIZONTALE BEGROTING BUITENLANDS BELEID - INITIELE EN AANGEPASTE BEGROTING 2001

[illegible]

HORIZONTALE BEGROTING BUITENLANDS BELEID - INITIELE EN AANGEPASTE BEGROTING 2001

in	HP	INITIELE BEGROTING 2001	GOK	HP	AANGEPASTE BEGROTING 2001	VERSCHIL		
BEF	"E"	NGK	GVK	GOK	"E"	NGK	GVK	GOK
		PROGRAMMA 45.3 - BEELDENDE KUNST EN MUSEA						
33.66		11.000.000			11.000.000			0
TOT.		11.000.000	0	0	11.000.000	0	0	0
		PROGRAMMA 45.4 - MUZIEK, LETTEREN EN PODIUMKUNSTEN						
33.06		29.000.000			29.000.000			0
TOT.		29.000.000	0	0	29.000.000	0	0	0
		PROGRAMMA 45.5 - ALGEMEEN CULTUURBELEID						
12.21	E	0			0			0
12.22	E	58.000.000			63.400.000			5.400.000
33.02	E	0			2.000.000			2.000.000
33.03	E	100.000.000			100.000.000			0
33.05	E	235.000.000			226.300.000			-8.700.000
33.06	E	300.000			300.000			0
33.10	E	2.500.000			2.500.000			0
41.01	E	78.500.000			78.500.000			0
TOT.		474.300.000	0	0	473.000.000	0	0	-1.300.000
		PROGRAMMA 49.2 - TOERISME						
41.01	E	840.800.000			840.800.000			0
61.01	E	536.600.000			386.600.000			-150.000.000
61.02	E	10.000.000			10.000.000			0
TOT.		1.387.400.000	0	0	1.237.400.000	0	0	-150.000.000

HORIZONTALE BEGROTING BUITENLANDS BELEID - INITIELE EN AANGEPASTE BEGROTING 2001

[illegible]

HORIZONTALE BEGROTING BUITENLANDS BELEID - INITIELE EN AANGEPASTE BEGROTING 2001

[illegible]

HORIZONTALE BEGROTING BUITENLANDS BELEID - INITIELE EN AANGEPASTE BEGROTING 2001

in	HP	INITIELE BEGROTING 2001	GOK	HP	AANGEPASTE BEGROTING 2001	VERSCHIL	GOK	GOK
BEF	"E"	NGK	GVK	"E"	NGK	NGK	GVK	GOK
		PROGRAMMA 69.9 - ALGEMENE UITGAVEN DEPARTEMENT LIN						
12.11	E	500.000		E	500.000	0		
12.28	E	5.500.000		E	5.500.000	0		
30.01				E			16.000.000	16.000.000
TOT.		6.000.000	0	0	6.000.000	0	16.000.000	16.000.000
		PROGRAMMA 71.1 - ALGEMEEN WETENSCHAPSBELEID						
12.04		0			0	0		
12.24	E		0	E		0	0	0
33.03		86.000.000			86.000.000	0		
41.07			10.000.000			0	0	-10.000.000
TOT.		86.000.000	0	10.000.000	86.000.000	0	0	-10.000.000
		PROGRAMMA 71.2 - WETENSCHAPPELIJK ONDERZOEK OP INITIATIEF VAN DE VORSER						
12.24			193.000.000		309.500.000		203.500.000	320.000.000
TOT.		0	193.000.000		309.500.000		203.500.000	320.000.000
		PROGRAMMA 71.3 - WETENSCHAPPELIJK ONDERZOEK MET ECONOMISCHE FINALITEIT						
33.03		0			0	0		
41.07			0		0	0	0	0
TOT.		0	0	0	0	0	0	0
		PROGRAMMA 72.1 - MEDIA EN FILM						
35.01	E	1.500.000		E	1.500.000	0		
41.01	E	50.000.000		E	50.000.000	0		
TOT.		51.500.000	0	0	51.500.000	0	0	0

[illegible]

HORIZONTALE BEGROTING BUITENLANDS BELEID - INITIELE EN Aangepaste Begroting 2001

in	HP	INITIELE BEGROTING 2001	GOK	HP	Aangepaste Begroting 2001	VERSCHIL	GOK	GOK
EURO	"E"	NGK	GVK	"E"	NGK	NGK	GVK	GOK
		PROGRAMMA 11.1 - BRUSSELE AANGELEGENHEDEN						
33.02	E	245.415		E	245.415	0		
33.03	E	2.726.829		E	2.741.702	14.874		
TOT.		2.972.243	0	0	2.987.117	14.874	0	0
		PROGRAMMA 11.2 - COMMUNICATIE EN ONTVANGST						
33.10	E	0		E	24.789	24.789		
		0	0	0	24.789	24.789	0	0
		PROGRAMMA 12.1 - ALGEMEEN BUITENLANDS BELEID						
12.22	E	148.736		E	148.736	0		
12.23	E		0	E	396.630	0	396.630	0
12.24	E	12.395		E	12.395	0		
12.25	E	4.957.870		E	4.957.870	0		
12.26	E	421.419		E	421.419	0		
12.31	E	349.530		E	349.530	0		
12.32	E	2.119.490		E	2.119.490	0		
12.33	E	421.419		E	421.419	0		
12.37	E		285.078	E	228.062	285.078	228.062	0
12.39	E	0		E	0	0		
12.40	E		371.840	E	718.891	270.204	617.255	-101.636
12.41	E	0		E	0	0		
12.60	E	632.128		E	577.592	-54.537		
12.63	E	0		E	0	0		
12.65	E	49.579		E	49.579	0		
30.01	E		6.261.790	E	2.478.935	6.261.790	4.325.742	1.846.807
30.02	E	835.401		E	1.127.916	292.514		
30.03		0		E	545.366	545.366		
30.04	E		1.239.468	E	1.735.255	1.239.468	1.735.255	0
30.06	E		495.787	E	123.947	495.787	123.947	0

HORIZONTALE BEGROTING BUITENLANDS BELEID - INITIELE EN AANGEPASTE BEGROTING 2001

[illegible]

HORIZONTALE BEGROTING BUITENLANDS BELEID - INITIELE EN AANGEPASTE BEGROTING 2001

[illegible]

HORIZONTALE BEGROTING BUITENLANDS BELEID - INITIELE EN AANGEPASTE BEGROTING 2001

in	HP	INITIELE BEGROTING 2001		GOK	HP	AANGEPASTE BEGROTING 2001		VERSCHIL			
EURO	"E"	NGK	GVK	GOK	"E"	NGK	GVK	GOK	NGK	GVK	GOK
		PROGRAMMA 51.1 - ALGEMEEN ECONOMISCH BELEID									
12.01	E	126.426			E		126.426			0	
TOT.		126.426	0	0			126.426	0	0	0	0
		PROGRAMMA 51.4 - BUITENLANDSE HANDEL EN EXPORTBEVORDERING									
12.20	E	173.525			E		173.525			0	
12.21	E	247.894			E		247.894			0	
30.01		0			E		1.239.468		1.239.468		
30.02	E		0	123.947	E			0	0	0	-123.947
30.03	E	361.925			E		361.925			0	
31.01	E		0	247.894	E			0	247.894	0	0
41.01	E	22.593.016			E		22.791.331			198.315	
41.02	E		3.438.283	3.222.616	E			3.438.283	3.222.616	0	0
51.01	E		4.303.432	2.573.135	E			4.303.432	2.573.135	0	0
81.01	E		0	247.894	E			0	0	0	-247.894
TOT.		23.376.359	7.741.715	6.415.484			24.814.142	7.741.715	6.043.644	1.437.782	-371.840
		PROGRAMMA 51.5 - NATUURLIJKE RIJKDOMMEN EN ENERGIE									
30.01					E			99.157	49.579	99.157	49.579
50.01	E		69.410	37.184	E			99.157	101.636	29.747	64.452
TOT.		0	69.410	37.184			0	198.315	151.215	0	114.031
		PROGRAMMA 51.7 - TOERISME									
12.01	E	49.579			E		49.579			0	
TOT.		49.579	0	0			49.579	0	0	0	0

HORIZONTALE BEGROTING BUITENLANDS BELEID - INITIELE EN AANGEPASTE BEGROTING 2001

[illegible]

HORIZONTALE BEGROTING BUITENLANDS BELEID - INITIELE EN Aangepaste Begroting 2001

in	HP	INITIELE BEGROTING 2001	GOK	HP	Aangepaste Begroting 2001	VERSCHIL	GOK	GOK
EURO	"E"	NGK	GVK	"E"	NGK	NGK	GVK	GOK
		PROGRAMMA 69.9 - ALGEMENE UITGAVEN DEPARTEMENT LIN						
12.11	E	12.395		E	12.395	0		
12.28	E	136.341		E	136.341	0		
30.01				E			396.630	396.630
TOT.		148.736	0	0	148.736	0	396.630	396.630
		PROGRAMMA 71.1 - ALGEMEEN WETENSCHAPSBELEID						
12.04		0			0	0		
12.24	E		0	E		0	0	0
33.03		2.131.884			2.131.884	0		
41.07			0	247.894		0	0	-247.894
TOT.		2.131.884	0	247.894	2.131.884	0	0	-247.894
		PROGRAMMA 71.2 - WETENSCHAPPELIJK ONDERZOEK OP INITIATIEF VAN DE VORSEER						
12.24		4.784.345	7.672.305		5.044.633	7.932.593	260.288	260.288
TOT.		0	4.784.345	7.672.305	0	7.932.593	260.288	260.288
		PROGRAMMA 71.3 - WETENSCHAPPELIJK ONDERZOEK MET ECONOMISCHE FINALITEIT						
33.03		0			0	0		
41.07			0	0		0	0	0
TOT.		0	0	0	0	0	0	0
		PROGRAMMA 72.1 - MEDIA EN FILM						
35.01	E	37.184		E	37.184	0		
41.01	E	1.239.468		E	1.239.468	0		
TOT.		1.276.652	0	0	1.276.652	0	0	0

HORIZONTALE BEGROTING BUITENLANDS BELEID - INITIELE EN AANGEPASTE BEGROTING 2001

	HP	INITIELE BEGROTING 2001	GOK	"E"	HP	AANGEPASTE BEGROTING 2001	VERSCHIL		
in EURO	"E" NGK	GVK	GOK	GOK	"E" NGK	GVK	GOK	NGK	GOK
COO	21.127.965	15.594.982	16.941.043						
AZF	0	4.957.870	4.462.083		22.005.508	15.493.345	18.686.214	877.543	-101.636
OW	7.667.347	1.462.572	1.023.800		89.242	4.957.870	4.462.083	89.242	0
WVC	49.392.785	3.200.305	3.589.498		8.128.429	1.462.572	1.023.800	461.082	0
EWBL	79.757.263	15.857.749	9.511.675		45.634.719	3.331.689	3.720.882	-3.758.066	131.384
LIN	9.833.936	44.266.347	39.762.121		70.176.178	15.971.780	9.238.992	-9.581.085	114.031
WM	3.408.536	4.784.345	7.920.198		9.414.996	39.705.106	35.847.883	-418.940	-3.914.239
TOT.	171.187.831	90.124.170	83.210.419		3.408.536	5.044.633	7.932.593	0	260.288
					158.857.607	85.966.995	80.912.446	-12.330.224	-4.157.174
VK	261.312.001								
					244.824.603			-16.487.398	
OK	254.398.251				239.770.054			-14.628.197	
	EXCLUSIEF:								
1	Toerisme Vlaanderen - Progr. 49.2 - B.A. 99.11 - Vastleggingsmachtiging								
	Initieel 2001:	13.326.756	HP "E"		Aangep. 2001:	13.326.756	HP "E"		
2	Toerisme Vlaanderen - Progr. 49.2 - B.A. 99.12 - Vastleggingsmachtiging								
	Initieel 2001:	3.718.403	HP "E"		Aangep. 2001:	3.718.403	HP "E"		
3	Fonds Vlaanderen-Azië - Progr. 51.9 - B.A. 99.11 - Vastleggingsmachtiging								
	Initieel 2001:	0	HP "E"		Aangep. 2001:	0	HP "E"		
4	MINA-Fonds - Progr. 61.1 - B.A. 61.03 - Niet Gesplitst Krediet								
	Initieel 2001:	323.486.176	HP "E"		Aangep. 2001:	325.940.322	HP "E"		
5	Huisvesting - Progr. 62.4 - B.A. 01.90 - Variabel Krediet								
	Initieel 2001:	1.531.982	HP "E"		Aangep. 2001:	1.531.982	HP "E"		
	GEEN CODE "E" IN 2001				GEEN CODE "E" IN 2001			VERSCHIL	
	48.111.175	6.023.813	8.539.932		38.232.618	5.912.261	8.254.854	-9.878.557	-111.552
	28.10%	6.68%	10.26%		24.07%	6.88%	10.20%		-285.078

BIJLAGE 3

Terbeschikkingstelling van uitrustingsgoederen aan landen in ontwikkeling – dossiers 2001

Land	Contractbedrag	Subsidiebedrag	Aard van de goederen
Egypte	5.208.702	1.823.046	Machines voor plasticzakken
Congo Braz	20.024.700	7.008.645	Brandweerwagens
Tunesie	11.773.603	4.120.761	Productielijn voor lasetroden
Namibië	2.016.995	705.948	Vijzelpompen voor zuiveringsinstallaties
Tunesië	11.801.018	4.130.356	Automatischevoer- en drinwatersystemen
Malawi	8.794.098	4.397.049	Vliegtuigbetankers
Tanzania	19.968.250	9.984.125	Vliegtuigbetankers
Vietnam	29.240.618	10.234.216	Automatische verpakkinglijn
Egypte	29.950.000	10.482.500	Waterzuiveringssystemen
Thailand	29.885.000	10.459.750	Afvalgestookte stoomketels
Thailand	10.367.677	3.628.687	Automatische verpakkinglijn
Zambia	7.919.242	3.959.621	Vliegtuigbetankers
N.Korea	23.900.145	8.365.051	Eierbroedmachines
Uganda	19.703.378	9.851.689	Slachtlijn voor runderen
Uganda	14.570.689	7.285.350	Afvalwaterzuiveringsinstallatie
Servie	9.913.068	3.469.573	Voer- en drinkwatersysteem
Uganda	17.993.975	8.996.987	Melkverwerkings-proceslijn
Uganda	19.999.998	9.999.999	Betoncentrale
India	16.160.000	5.656.000	Digitale kleuren en zwart-wit druksystemen
Columbië	30.000.000	10.500.000	Afvalgestookte stoomketels
Indië	28.571.428	10.000.000	On-site waterstofgeneratoren
Filippijnen	19.026.000	6.657.350	Industriële sandwichpanelen
Egypte	29.560.907	10.346.317	Industriële sandwichpanelen
Thailand	29.960.000	10.486.000	Machines voor het bewerken van materialen in de metaalplatenindustrie

BIJLAGE 4

Convenant samenwerkingsontwikkeling met de stad Brugge en bijhorend subsidiebesluit

Convenant tussen de Vlaamse Gemeenschap en de stad **Brugge** met betrekking tot
samenwerkingsontwikkeling

tussen

Enerzijds de Vlaamse Gemeenschap, vertegenwoordigd door de Vlaamse regering in de
persoon van de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van cultuur, jeugd, Brusselse
aangelegenheden en ontwikkelingssamenwerking,

hierna de “Vlaamse Gemeenschap” te noemen

en

anderzijds de stad **Brugge**, vertegenwoordigd door de heer Moenaert Patrick, burgemeester,
en door de heer Devriese Fernand, stadsecretaris die handelen in uitvoering van de zitting van
de gemeenteraad op

hierna de “lokale overheid” te noemen

wordt het volgende overeengekomen.

Hoofdstuk 1 Begripsomschrijving en timing

Artikel 1

§ 1 In dit convenant wordt verstaan onder:

Samenwerkingsontwikkeling: Vlaanderen wil zijn verantwoordelijkheid opnemen voor de
internationale samenwerking en solidariteit. Internationalisering is van belang voor elke
activiteit in elk maatschappelijk actieveland. Solidariteit moet leiden tot een sociale en
rechtvaardige globalisering.

Vlaanderen wil die verantwoordelijkheid niet uitbesteden aan één enkel gespecialiseerd
departement of agentschap. Ontwikkelingsgerichte samenwerking moet steunen op de brede
basis van de eigen maatschappelijke actoren en hun competenties, en dit aangevuld met de
competenties verworven in het domein van de klassieke ontwikkelingssamenwerking. Het
betekent dat de vakbekwaamheid en de kennis die in onze maatschappij aanwezig zijn en die
de bron zijn van onze eigen ontwikkeling en welvaart, ingezet en gedeeld worden met de
partners in het zuiden.

Samenwerkingsontwikkeling betekent: nadruk op dialoog; op coördinatie en op partnerschap;
nadruk op de brede inschakeling van gemeenten, verenigingen, vak- en kennisdomeinen;
nadruk op partnerschap en op de directe band van gemeenschap naar gemeenschap; van sector
naar sector. Samenwerkingsontwikkeling impliceert dat de actoren uit domeinen als
bijvoorbeeld onderwijs, milieu, huisvesting, energie, technologie... de kans krijgen om te
“internationaliseren” en zo een antwoord kunnen geven aan de behoeften aan ontwikkeling en
de nood aan een evenwichtige en rechtvaardige globalisering.

Capaciteitsopbouw: het proces waarbij individuen, groepen, organisaties, instellingen en de maatschappij in zijn geheel (wettelijk, politiek, economisch en administratief kader) beter in staat zijn om hun ontwikkelingsnoden in een bredere context te plaatsen en hiermee om te gaan op een duurzame wijze. Dit omvat de versterking van de kennis en vaardigheden van individuen en van groepen en van de bestuurlijke, organisatorische, administratieve vermogens van organisaties en instellingen.

Duurzame ontwikkeling: is een visie die het bijsturen van maatschappelijke activiteiten beoogt en waarbij voldaan wordt aan drie randvoorwaarden: er wordt in toenemende mate tegemoet gekomen aan de behoeften van de armste helft van de bevolking; er wordt rationeler met grond- en brandstoffen omgesprongen en er doen zich minder negatieve milieueffecten voor en de participatie van de betrokken doelgroepen wordt systematisch georganiseerd. Acties met betrekking tot internationale solidariteit moeten dus tegelijkertijd aandacht schenken aan sociale, economische, ecologische, bestuurlijke en andere aspecten.

Stedenband: is een samenwerkingsakkoord tussen twee gemeentebesturen waarbij beiden als partners samenwerken aan de verbetering van het lokaal bestuur.

Artikel 2

§1 Het convenant betreft een jaarlijkse overeenkomst die kadert in een engagement van drie jaar. Voor elk jaar wordt een afzonderlijke convenant opgesteld, rekening houdend met de resultaten van de voorafgaande fase en met de budgettaire mogelijkheden van de Vlaamse Gemeenschap.

§2 De activiteiten in het kader van dit convenant beginnen op 1 oktober 2001 en eindigen op 30 september 2002.

Hoofdstuk 2 Doel

Artikel 3

Met het convenant wil de Vlaamse Gemeenschap aan de stad **Brugge** de mogelijkheid bieden een proces op gang te brengen om haar beleid voor samenwerkingsontwikkeling sterk kwalitatief uit te bouwen. Dit houdt enerzijds in dat de stad **Brugge** een samenwerking aangaat of uitbouwt met (een) lokaal/lokale bestuur/besturen in het zuiden¹ in functie van capaciteitsopbouw en versterking van lokale democratie en anderzijds dat de stad **Brugge** zelf de nodige structuur, gedragenheid, middelen, planning en kennis op dit terrein opbouwt.

¹ Met het zuiden bedoelen we de landen die opgenomen zijn op de OESO-DAC lijst van te ontwikkelen landen met uitzondering van de Europese landen op deze lijst (Kazakhstan, Uzbekistan, Turkmenistan, Tadzjikistan en Kirgizië worden niet bij de Europese landen gerekend).

Hoofdstuk 3 Uitvoering

Artikel 4

De situering van de stad **Brugge** in het stappenplan. De Vlaamse Gemeenschap in samenspraak met de lokale overheid van de stad **Brugge** en de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten situeert de stad **Brugge** in stap 3 van het stappenplan zoals vermeld in bijlage 1 “Convenantenbeleid samenwerkingsontwikkeling”.

Artikel 5

Engagementen van de lokale overheid:

Stand van zaken

Ontwikkelingssamenwerking is reeds vele jaren een belangrijk beleidsdomein voor de stad Brugge. Gestart in 1976, met o.a. een schepen voor ontwikkelingssamenwerking groeide de werking uit met verschillende sensibiliseringsactiviteiten, een hoofdstuk in de beleidsnota van de stad, het stedelijk wereldcentrum, de mediatheek, een uitgebreider personeelsbestand (2001: 3,5 personeelsleden), een actieve derde wereldraad en een jaarlijks budget. Dit budget omvat de werkingskosten voor het stedelijk wereldcentrum en een jaarlijkse subsidiëring voor het Brugs Fonds en verschillende Brugse Derde Wereldorganisaties. Het stedelijk wereldcentrum is de stadsdienst die, in samenwerking met de derde wereldraad de verschillende activiteiten coördineert, zelf initiatieven neemt, de draaischijf is tussen de stad en de verschillende vrijwilligersorganisaties. De Stedelijke Derde Wereldraad formuleert adviezen rond thema's in verband met ontwikkelingssamenwerking en volgt het beleid op. Het Brugs Fonds ondersteunt diverse projecten.

Belangrijke aandachtspunten zijn:

- educatie: de derdewereldorganisaties beschikken over heel wat deskundigheid en ervaring op dit gebied. Hun initiatieven kunnen ondersteund worden door het wereldcentrum. Daarnaast is hier ook een rol weggelegd voor het wereldcentrum zelf, dat zich tot de hele bevolking van de stad moet richten en ook specifiek aandacht wil hebben voor de interne werking van de stad.
- het verband tussen milieu en ontwikkeling: de stad ondertekende het klimaatsverbond, waarbij zij zich engageerde om stappen te nemen ter verbetering van het leefmilieu. Daartoe wordt een eigen agenda 21 opgesteld, die wij in de loop van het volgende jaar verder willen concretiseren.
- opstarten en uitwerken van een zusterband met Cuenca, een stad in Ecuador. Ook op dit terrein heeft de stad heel wat ervaring in die zin dat reeds vele jaren mensen uit het zuiden uitgenodigd worden voor diverse derde wereldactiv.,. Uit die verschillende kontakten groeide de vraag voor een meer permanente vorm van uitwisseling, waarbinnen duurzaamheid en gelijkwaardigheid centraal staan. Omwille van een jarenlange traditie van samenwerking met Latijns Amerika en kontakten met Ecuador via mensen uit Brugge die er gewoond en gewerkt hebben, omwille ook van een opvallende gelijkenis op vele punten tussen Cuenca en Brugge viel uiteindelijk de keuze op Cuenca. Het voorbije jaar lag de nadruk op kennismaking en bekendmaking. In de loop van 2000 - 2001 legden wij hiertoe een stevige basis via wederzijdse initiatieven van informatie en uitwisseling, o.a. het bezoek van Doris Solis en Lucia Fernandez uit Cuenca naar Brugge en van Rika Savat en later Lien Phlypo vanuit Brugge naar Cuenca. Nu willen wij deze initiatieven verdiepen rond een aantal gemeenschappelijk afgesproken thema's.
- advies: via de derde wereldraad, een erkend adviesorgaan rond de noord-zuidproblematiek worden regelmatig adviezen gegeven naar het college van burgemeester en schepenen, dit in nauw overleg met de schepenen voor ontwikkelingssamenwerking en met het wereldcentrum.

Activiteiten

Op basis van de verschillende terreinen die wij hierboven vermelden wordt jaarlijks een concreet programma opgesteld. Een aantal activiteiten komen terug, een aantal zijn eenmalig en hebben te maken met een specifiek aanbod van een organisatie of met de actualiteit.

De mediatheek: is een uitleendienst met lesbrochures, noord-zuidspelen, video's, didactisch materiaal, cd's... Heel wat scholieren en leerkrachten maken gebruik van het centrum. Vanaf dit werkjaar kozen wij ervoor het aanbod meer af te stemmen op de actualiteit en de eigen initiatieven van de ngo's. Voor andere thema's wil het wereldcentrum vooral een informatie-en doorgeefcentrum zijn.

Scholen: via eigen activiteiten van het wereldcentrum zoals de wereldzoektocht, ondersteuning van cinema novo die met een aantal alternatieve films naar scholen stapt en via het scholierenparlement bereiken wij groepen scholieren en hun leerkrachten. Daarnaast maken zij ook zeer regelmatig gebruik van de mediatheek in het wereldcentrum en komen klassen langs in het kader van b.v. een dag muvo.

Sensibiliserings- en educatieactiv.: een aantal van deze activiteiten vinden jaarlijks plaats, een aantal hangen samen met b.v. de specifieke activiteiten van een ngo, actualiteit, nationale campagnes, vragen vanuit andere stadsdiensten. Zo is er jaarlijks een groot derde wereldfeest (feest in 't park), de 11.11.11-actie als campagne van de overkoepelende ngo, zijn er twee aperitiefconcerten, is er een grote tentoonstelling. Specifieke activiteiten zijn b.v. een Afrikaweek, en avond rond de antiglobaliseringsthematiek, een actie tegen racisme, de inuïttentoonstelling... Er zijn ook reeds een aantal pogingen gedaan om te werken rond duurzame ontwikkeling, maar tot nogtoe zijn wij er niet in geslaagd dit op de 'agenda (21)' van de stad te zetten.

Noord-zuidproject: Ongeveer 1,5 jaar geleden groeide bij een aantal mensen in Brugge de idee een permanentere samenwerking uit te bouwen met een stad, gelijkaardig aan Brugge, in Latijns Amerika. Zoals hoger aangegeven, bestaat er reeds jaren lang, via verschillende verenigingen en particulieren, een directe en preferentiële band met Latijns Amerika. Die groep contacteerde de Brugse DWR en het stedelijk wereldcentrum. Centraal in dit project staat een samenwerking en uitwisseling met een stad in het Zuiden die werkt rond vergelijkbare thema's als de ngo's in Brugge en waarmee ook op stedelijk vlak samenwerking en uitwisseling mogelijk is.

De voorbije jaren is, op basis van diverse contacten en uitwisselingen nagegaan met welke partner best een permanente uitwisseling zou opgestart worden. Eenmaal de keuze gemaakt zochten wij naar mogelijkheden om ze bekend te maken bij het Brugse publiek, zowel ter informatie naar de ruime bevolkingsgroep als om op die manier meer medewerk(st)ers te vinden voor de verschillende activiteiten en werkgroepen. Een stuurgroep coördineert de activiteiten, de stad zorgt voor financiële, logistieke en personele ondersteuning en volgt het project inhoudelijk van heel dichtbij. Zo volgt een ambtenaar alle stuurgroepvergaderingen en is er regelmatig overleg met de schepen voor ontwikkelingssamenwerking.

Ondersteunen derde wereldorg.: in Brugge zijn verschillende derde wereldorg. actief zoals 11.11.11, broederlijk delen, vredeseilanden, sos kids... Ieder van hen heeft haar eigen activiteiten, waarvoor regelmatig een beroep gedaan wordt op het stedelijk wereldcentrum, zowel wat betreft promotie als ondersteuning bij bepaalde initiatieven. Het is de bedoeling naar de toekomst toe in de mate van het mogelijke die initiatieven meer op elkaar af te stemmen, indien mogelijk samen te werken. De stedelijke derdewereldraad kan daarbij een belangrijke functie hebben.

Horizontale werking in de stad : het noord-zuidthema reikt verder dan de eigen dienst. Voor duurzame ontwikkeling is een nauwe samenwerking met de milieudienst belangrijk. Ook de jeugddienst richt zich naar scholen. Op dat vlak is al een samenwerking bezig in het kader van het scholierenparlement. Met de emancipatiewerking van de stad zijn er duidelijk raaklijnen wat betreft initiatieven om werk te maken van de aanpak van minderheidsgroepen. Tot nogtoe waren de contacten met andere diensten eerder sporadisch, maar het is zeker de bedoeling in de toekomst werk te maken van die samenwerking.

Beleid: de stad Brugge heeft een beleidsnota, waarin een deel van een hoofdstuk gewijd is aan de noordzuidthematiek. Hiervoor baseerde de stad zich op adviezen van de derde wereldraad. Verder is er een schepen met de bevoegdheid ontwikkelingssamenwerking (naast jeugd, maatschappelijke begeleiding, emancipatie, SIF en relaties tot het ocmw). Zij werkt nauw samen met het stedelijk wereldcentrum en vraagt ook regelmatig advies aan de derde wereldraad. Deze raad is erkend door de stad. Naast het formuleren van adviezen neemt de raad ook zelf initiatieven. Zo is zij de organisator van het jaarlijkse derdewereldfeest. Een andere belangrijke doelstelling is de initiatieven van de diverse derde wereldorganisaties meer op elkaar af te stemmen en elkaar minstens regelmatig op te hoogte te brengen van de eigen activiteiten.

Jaarlijks is ook een budget voorzien voor internationale samenwerking. Dit bedraagt ongeveer 1.700.000 bef.

Sinds dit jaar heeft de stad Brugge ook haar eigen informatieblad, dat verspreid wordt bij de hele Brugse bevolking. Wij kunnen gebruik maken van dit kanaal om onze activiteiten bekend te maken.

Actieplan

inleiding :

Cuenca is een stad in Ecuador die heel vergelijkbaar is met Brugge. Zij heeft een rijk patrimonium dat heel wat toeristen aantrekt. Ook Brugge wil een levende stad blijven binnen haar rijke geschiedenis. Beide steden besteden veel aandacht aan de culturele uitbouw van de stad. Een interessant gegeven is b.v. dat zowel Cuenca als Brugge in 2002 culturele hoofdstad zijn, Cuenca van Latijns Amerika, Brugge Europese hoofdstad. Zowel Brugge als Cuenca willen de bevolking bij het beleid betrekken en zijn op zoek naar mogelijkheden daartoe.

Bovendien is in Cuenca een stevig consortium van ngo's actief, dat nauw samenwerkt met het stadsbestuur.

Een interessant gegeven in Cuenca is bovendien dat Doris Solis, medeoprichtster van de uitwisselingsgroep in Cuenca en voorzitter van dit consortium vorig jaar verkozen is tot vice-burgemeester van de stad. Naast haar zijn heel wat mensen uit de sociale sector verkozen waardoor de band tussen het bestuurlijk werk en de activiteiten van de organisaties in de sociale sector heel nauw wordt.

Ook in Brugge probeert de werkgroep zo nauw mogelijk samen te werken met bestuursorganen.

Bij verdere contacten bleek dat er ook heel wat gemeenschappelijke thema's zijn waarrond uitwisseling kan opgestart worden. Daarbinnen is voor ons gelijkwaardigheid essentieel: beide steden hebben elkaar iets te leren, rond diverse thema's kunnen wij samenwerken.

Een aantal thema's die de voorbije maanden reeds naarvoor gebracht werden zijn: duurzaam toerisme, werken met en voor jongeren, cultuur en emancipatie, migratie, een fietsbeleid in de stad...

Op basis van die eerste contacten en voorstellen willen wij het volgende jaar een aantal initiatieven opzetten, in samenwerking met Cuenca.

Doelstelling:

- uitbreiding van het publieke draagvlak van alle activiteiten in zowel Cuenca als Brugge
- specifieke doelgroep: jongeren
- verdieping rond een aantal thema's, op basis van keuzes die afgesproken worden tussen Brugge en Cuenca
- uitwerking van een uitwisseling tussen stadsdiensten en stadsambtenaren van beide steden
- professionele ondersteuning door een werkracht van het stedelijk wereldcentrum die halftijds de mogelijkheid krijgt dit project mee op te bouwen

Brugge kiest ervoor de acties die in het kader van de convenant met Minister Anciaux plaats vinden te kaderen binnen de verdere uitbouw van de zusterband met Cuenca.

Sensibilisatie:

Actie 1: Uitbreiding draagvlak:

Om zoveel mogelijk mensen kennis te laten maken met elkaars stad is materiaal nodig, zowel audiovisueel als geschreven materiaal. Voor het eerste werkjaar zien wij daarbij volgende behoefte:

- een video over Brugge, Spaanstalig, met sociale, culturele en toeristische invalshoek. Daarbij kan bestaand materiaal gebruikt worden maar zal zeker ook nieuw materiaal nodig zijn.
- een Spaanstalige en een Nederlandstalige folder waarbij de essentie van de werking rond Cuenca en Brugge voorgesteld wordt, met een oproep voor medewerking.
- om zowel Cuenca als Brugge nauwer bij de uitwisseling te betrekken en stof te hebben voor bekendmaking bij de Brugse en Cuencaanse bevolking hebben wij de idee 2 journalisten uit Brugge naar Cuenca te zenden en viceversa. Zij krijgen de opdracht het dagelijkse leven in Cuenca te verslaan, de beide bevolkingsgroepen zowel ter plaatse als bij terugkeer te informeren over wat zij in de andere stad meemaakten, zagen, hoe de contacten verliepen, wat gelijkenissen en verschillen zijn. Wat zij meebrengen kan erna verspreid worden via zoveel mogelijk perskanalen.
- maken van een gemeenschappelijk logo, op basis van voorstellen van zowel uit Brugge als Cuenca
- mediatheek aanvullen met materiaal uit Cuenca

Timing

- folders over cuenca, in nederlands en spaans: oktober 01- januari 02
- video + materiaal in de mediatheek: hele jaar door
- journalisten naar Cuenca: april- mei 02

Resultaten

- voor de video, folders en het logo: een afgewerkt product, dit in overleg met de partner in het zuiden
- mediatheek: het moet zichtbaar zijn dat er meer materiaal aanwezig is over Ecuador en ook specifiek over Cuenca
- journalisten: het bezoek is geslaagd wanneer in Brugge via diverse media duidelijk zichtbaar is dat Brugse journalisten een bezoek brachten aan Cuenca

Voorstellen vanuit Cuenca:

Cuenca stelt voor dat twee journalisten vanuit Cuenca naar Brugge komen. Zij kunnen dan het materiaal dat zij samenbrachten in Cuenca verspreiden via TV, radio en tijdschriften.

Cuenca stelt verder voor een gemeenschappelijke video te maken over beide steden en hun bevolking, op basis van samenwerking tussen beide steden. Dit zal zeker vertaalwerk vragen en voldoende copies. We zijn er nog niet uit of het één gemeenschappelijke video wordt of een video die Cuenca en Brugge apart maken, dan wel met voortdurende uitwisseling en eventueel een gemeenschappelijk scenario.

Voor een goed logo Brugge- Cuenca wil Cuenca een wedstrijd uitschrijven.

Cuenca wil verder een folder uitgeven om Brugge bekend te maken bij de eigen bevolking.

Om een bredere basis te kunnen bereiken is het voor hen nodig een mediatheek en een documentatiecentrum op te richten, met materiaal over Brugge en Cuenca, in het kader van de uitwisseling.

Dit documentatiecentrum kan de basis zijn voor een uitgebreide campagne om de zusterband bekend te maken bij de media, bij culturele organisaties, in scholen en op de universiteit.

Budget:Voor Brugge:

- aanmaak logo, in samenspraak met Cuenca	VI.	150 €
	Br.	60 €
- folder Cuenca, in Nederlands + Spaans(ontwerp)	VI.	1 250 €
	Br.	500 €
- drukwerk folder Nederlands + Spaans	VI.	450 €
	Br.	300 €
- video over Brugge voor Cuenca	VI.	5 500 €
	Br.	2 200 €
- aanvulling mediatheek met materiaal uit Ecuador: koffer	VI.	750 €
	Br.	600 €
- vertalingen	VI.	250 €
	Br.	100 €
- tolken	VI.	250 €
	Br.	100 €
- representatiekosten	VI.	150 €
	Br.	60 €
- 2 journalisten van Brugge naar Cuenca		
- tickets	VI.	1500 €
	Br.	1000 €
- logement	VI.	750 €
- verblijf	Br.	500 €
	VI.	11 000 €
	Br.	5 420 €
Totaal		16 420 €

Voor Cuenca:

- productie video en alle bijhorende kosten	VI.	7 500 €
	Cu.	1 500 €
- folders over Cuenca	VI	1 250 €
	Cu.	250 €
- oprichting mediatheek en documentatiecentrum	VI	2 500 €
	Cu	500 €
- promotiecampagne bij TV, radio, tijdschriften	VI	2 500 €
	Cu.	500 €
- logo (wedstrijd)	VI.	500 €
	Cu.	100 €
- 2 journalisten vanuit Cuenca naar Brugge		
- tickets	VI.	2 800 €
	Cu.	700 €
- logement	VI	750 €
verblijf	Br.	500 €
- vertalingen	VI	250 €
	Br	100 €
- tolken	VI	250 €
	Br	100 €
- representatiekosten	VI	200 €
	Br.	80 €
	VI.	18 500 €
	Cu.	4 330 €
Totaal		22 830 €

Actie 2: tentoonstelling met (jonge) Ecuadoriaanse kunstenaars.

Hedendaagse Ecuadoriaanse kunst is een middel om Ecuador en Cuenca, als stad met heel wat kunstenaars, op een manier die een ruim publiek aanspreekt bekendheid te geven. In het kader van de tentoonstelling worden ook een aantal andere activiteiten georganiseerd zoals een poëzieavond met dichtkunst uit Brugge en Cuenca, een muziekavond met experimentele muziek uit Cuenca en een algemene vergadering voor alle geïnteresseerden. Aan de tentoonstelling zijn ook 2 weken schoolanimatie gekoppeld, waar Sonia Salinas, een Ecuadoriaanse die in België woont verschillende aspecten van de cultuur en de leefwijze in Ecuador belicht.

Tenslotte is aan de tentoonstelling ook een wedstrijd verbonden voor jonge Brugse kunstenaars.

Maria Isabel is een jongere uit Ecuador die deelneemt aan verschillende van deze activiteiten. Zij zal aanwezig zijn bij een aantal schoolanimaties en brengt op de poëzieavond Cuencaanse poëzie. Daarnaast zal zij tijdens haar verblijf contacten hebben met de emancipatiedienst, de jeugddienst, een aantal jongerenorganisaties...en plant de Cuencawerkgroep naar aanleiding van haar bezoek een algemene vergadering. Zij kan de stad leren kennen en zien waar meer mogelijkheden zitten voor uitwisseling, wat specifiek is voor Brugge en voor Cuenca. Zij kan meedenken met de stuurgroep hier over de verder concretisatie van de uitwisseling.

Periode: 6 oktober- 20 oktober 2001

Resultaten

Omwille van de specifieke inhoud van de tentoonstelling en de diverse randactiviteiten verwachten wij daar, naast de bekende mensen ook een nieuw publiek.

Dit initiatief vraagt tevens een vlotte samenwerking tussen de stad Brugge en een vrijwilligersgroep.

Budget:Voor Vlaanderen:

- tentoonstelling	Vl.	1 500 €
	Br.	600 €
- nevenactiv.	Vl.	600 €
	Br.	240 €
- representatiekosten	Vl.	400 €
	Br.	160 €

	Vl.	2 500 €
	Br.	1 000 €

Totaal		3 500 €

Voor Cuenca:

- verblijf Maria Isabel in het kader van de tentoonstelling + nevenactiviteiten		
- ticket	Vl.	1400 €
	Br.	350 €
- logement	Vl.	300 €
- verblijf	Br.	250 €
	Vl.	1 700 €
	Br.	600 €

Totaal		2 300 €

Actie 3: Bruggen met het zuiden:

23 maart is Romero-herdenking in Brugge, een jaarlijks weerkerend gebeuren. In het kader van 2002 is deze herdenking opengetrokken naar een gebeuren waaraan heel wat derdewereldorganisaties deelnemen. Het is de bedoeling het noord-zuidthema in beeld te brengen door op vele pleintjes en in vele straten de voorbijgangers te tonen op welke manier bruggen kunnen gelegd worden met het zuiden, hoe noord en zuid op elkaar kunnen inspelen. Een van de pleintjes wordt omgebouwd tot een Ecuadorgebeuren, waarbinnen Cuenca en de stedenband centraal staat. Naar aanleiding hiervan willen wij animatie brengen en een toegankelijke infostand opbouwen.

Datum: 23 maart 2002

Resultaten

Wanneer Cuenca en Ecuador dat weekend duidelijk aanwezig zijn in het straatbeeld en op die manier meer mensen het initiatief van de samenwerking Cuenca- Brugge leerden kennen.

Budget:Voor Brugge:

- inrichting Cuencapleintje met actieve animatie en informatie	Vl.	500 €
	Br.	200 €
	Br.	200 €
	Vl.	500 €

Totaal		700 €

Actie 4: Feest in 't park:

Is een jaarlijks weerkerend evenement, waarop in 2000 in beperkte mate Ecuador reeds aanwezig was. Met dit derde wereldfeest willen wij de Brugse bevolking bereiken met diverse lagedrempel- activiteiten, waarbij wij zeer expliciet andere culturen betrekken. Het feest wordt opgebouwd rond een bepaald thema, er zijn werkwinkels, getuigenissen, optredens, stands....

Cuenca zal volgend jaar expliciet aanwezig zijn op dit initiatief, o.a. met een getuigenis van twee bezoek(st)ers uit Cuenca en een animatie- activiteit. Wanneer de bezoekers er zijn is er ook, naast Feest in 't park een programma dat hen de kans geeft Brugge en initiatieven in Brugge en omgeving te leren kennen die interessant zijn in het kader van de uitwisseling. Verder plannen wij dan ook een algemene vergadering, een stuurgroep om de lopende initiatieven te evalueren en indien nodig bij te sturen, kennismaking met verschillende organisaties in Brugge, met de stad...

Periode: eind juni- begin juli 2002

Resultaten

Wanneer tijdens Feest in 't park Cuenca duidelijk aanwezig is, mensen geïnteresseerd raken in wat dit initiatief betekent.

Budget:**Voor Brugge:**

- vervoersonkosten allerhande	VI.	250 €
	Br.	100 €
- Cuenca-animatie doorheen het programma	VI.	1 000 €
	Br.	400 €
- inrichting en organisatie animatiestand	VI.	300 €
	Br.	120 €
- representatiekosten	VI.	500 €
	Br.	200 €
- vertalingen	VI.	250 €
	Br.	100 €
	VI.	2 300 €
	Br.	920 €
Totaal		3 220 €

Voor Cuenca:

- een bezoeker voor Feest in 't park en activiteiten errond		
- ticket	VI .	1 400 €
	Br.	350 €
- logement	VI.	375 €
- verblijf	Br.	250 €
	VI.	1 775 €
	Br.	600 €
Totaal		2 375 €

Actie 5: Voorstellen vanuit Cuenca:

Een van de meest rijke vormen van cultuur-expressie in Cuenca is de fotografiewedstrijd over vrouwen, gekoppeld aan getuigenissen van vrouwen. Deze tentoonstelling heeft zowel in het land als in de stad zelf bekendheid verworven. Cuenca wil deze promotie nog uitbreiden en de tentoonstelling ook bekendheid geven in Brugge, samen met andere activiteiten die de situatie van de vrouw en haar rechten promoten. Over wat die activiteiten kunnen zijn en hoe de rechten van de vrouw gepromoot worden dient overleg te zijn. De titel van de tentoonstelling is: Vrouwen, beelden en getuigenissen. De foto's zijn gemaakt door en over vrouwen en vertellen hun geschiedenis, wat zij doen, hoe ze leven.

Het geheel kan uitmonden in een tweetalige uitgave over het hele project.

12 april is de stichtingsverjaardag van Cuenca. Cuenca wil dan een evenement organiseren 'Bruggen met het noorden' om op die manier Brugge bekendheid te geven via verschillende expressievormen.

In juni participeert iemand van Cuenca aan 'Feest in 't Park'.

Cuenca wil, naar analogie met 'Bruggen met het Zuiden' een vergelijkbaar initiatief opzetten in Cuenca, dit op 12 april, een feestdag. Zij organiseren dan 'Bruggen met het noorden', animatieve activiteiten om de inwoners van Cuenca te laten kennismaken met Brugge en de zusterband.

Budget:

- promotie wedstrijd: getuigenissen en fotografie van vrouwen	VI.	5 000 €
	Cu.	1 000 €
- voorstelling exemplaar van de tentoonstelling in Brugge	VI.	1 250 €
	Cu.	250 €
- panelgesprek en publicatie over de gelijkheid van mannen en vrouwen	VI.	5000 €
	Cu.	1000 €
- vertalingen	VI.	250 €
	Br.	100 €
	VI.	11 500 €
	Cu.	2 350 €
Totaal		13 850 €

Actie 6: Jongerenuitwisseling

Versterken van de Brugge-Cuencaband gebeurt ook door jongeren de kans te geven eigen initiatieven te nemen zoals mail-uitwisseling tussen scholen, wat het voorbije jaar reeds opgestart werd. Dit willen wij verder stimuleren en begeleiden. Ook willen een aantal jongerengroepen in Cuenca uitwisselingsmogelijkheden met jongengroepen hier. Daarbij kan o.a. de jeugdraad het kanaal zijn waarlangs informatie uitgewisseld wordt. Een studente sociologie liep dit jaar stage in Cuenca en zal materiaal mee hebben om meer zicht te krijgen op wat de uitwisselingsmogelijkheden zijn, welke groepen in Cuenca actief zijn en hoe zij in contact kunnen komen met Brugse jongeren.

Daarnaast zijn aan deze uitwisseling ook heel wat vertalingskosten verbonden.

Daarnaast is reeds een eerste stap gezet voor e-mailuitwisseling tussen scholen in Cuenca en in Brugge. Ook hier moet verder werk van gemaakt worden in de vorm van begeleiding, opvolgen van wederzijdse vragen.

Resultaten

- Wanneer effectief een uitwisseling tot stand komt tussen een paar scholen in Brugge en in Cuenca
- Wanneer minstens één school in Brugge diverse activiteiten opzette in het kader van de Cuenca- uitwisseling en op die manier er ook in slaagt het initiatief meer bekend te maken bij leerlingen, ouders, leerkrachten, directie.

Periode

Het hele schooljaar.

Budget:

Voor Brugge:

- onkosten jongeren mailproject	VI.	400 €
	Br.	160 €
- vertalingen	VI.	250 €
	Br.	100 €
	VI.	650 €
	Br.	260 €
Totaal		910 €

Voor Cuenca:

- e-mail project	VI.	2 500 €
	Cu.	500 €
- representatiekosten	VI.	1 250 €
	Cu.	250 €
	VI.	3 750 €
	Cu.	750 €
Totaal		4 500 €

Zusterband:

- in het kader van het thema 'toerisme' stellen wij voor dat vier mensen uit Cuenca naar Brugge komen om stage te lopen, ideeën uit te wisselen, concrete initiatieven te nemen. Wij denken daarbij o.a. aan elementen zoals: de manier waarop promotie georganiseerd wordt in Brugge, het opmaken van een beleidsnota rond toerisme, fietsplan in Brugge, toerisme en 2002...
Cuenca is duidelijk vragende partij om meer informatie te hebben over de manier waarop Brugge zich organiseert op het vlak van fietsbeleid. Zij wil in eerste instantie geïnformeerd worden over wat dit beleid inhoudt, hoe het fietsen gestimuleerd wordt, op welke manier dit deel kan uitmaken van een beleidsplan. Verder wil Cuenca dan concreet nagaan hoe ook in haar stad dit fietsen kan gestimuleerd en aangepakt worden. De stad Cuenca verbindt er zich toe fietswegen te bouwen in verschillende stadszones en jongeren te mobiliseren om de fietscampagne op te starten, samen met de stad. Voor de uitwerking van het programma willen wij een beroep doen op diverse interne en externe deskundigen.
- in tweede instantie willen zij meer informatie en uitwisseling over de wijze waarop Brugge haar cultureel patrimonium beschermt en levendig houdt, dit in het kader van het feit dat zowel de stad Brugge als Cuenca de titel hebben van Werelderfgoed van de Mensheid.
- Het lijkt ons ook zeer belangrijk dat in de loop van volgend werkjaar een paar mensen van de Cuenca-werkgroep naar Cuenca gaan om er overleg te hebben over de samenwerking, om de uitwisseling te evalueren, nieuwe initiatieven uit te werken, kennis te maken met mensen en organisaties met wie samengewerkt wordt...

Resultaten

Voor de delegatie die naar Brugge komt:

- een concreet programma, opgemaakt in overleg met diverse diensten en organisaties die bekend zijn met het thema, is het eerste resultaat
- een positieve evaluatie op het aangeboden programma
- wanneer de bezoekers voldoende contacten hadden met mensen hier die rond dezelfde of vergelijkbare thema's bezig zijn als zij in Cuenca

Voor de delegatie die naar Cuenca gaat:

- wanneer de ambtenaren/beleidsmensen in Brugge zicht krijgen op mogelijkheden van uitwisseling en samenwerking met Cuenca
- wanneer er in Cuenca contacten zijn die verduidelijkend kunnen werken i.f.v. de verdere uitwisseling tussen Brugge en Cuenca

Budget:Voor Brugge:

- organisatie uitwisseling in Brugge	VL.	300 €
	Br.	120 €
- vertaalwerk	VL.	750 €
	Br.	300 €
- tolken	VL.	750 €
	Br.	300 €
- representatiekosten	VL.	250 €
	Br.	100 €
- 2 Cuencamedewerk(st)ers uit Brugge naar Cuenca		
- tickets	VL.	1500 €
	Br.	1000 €
- logement	VL.	750 €
- verblijf	Br.	500 €
	VL.	4 300 €
	Br.	2 320 €
Totaal		6 620 €

Voor Cuenca:

- 2 personen van Cuenca naar Brugge in het kader van toerisme		
- tickets	VL.	2 800 €
	Br.	700 €
- logement	VL.	750 €
- verblijf	Br.	500 €
- tolken	VL.	350 €
	Br.	140 €
- vertalingen	VL.	250 €
	Br.	100 €
	VL.	4 150 €
	Br.	1 440 €
Totaal		5 590 €

Capaciteitsopbouw:**Uitbouw horizontale werking met andere stadsdiensten:**

- Emancipatiedienst: Cuenca is zeer sterk geïnteresseerd in de wijze waarop de emancipatiedienst en de emancipatieraad zich hier in Brugge organiseert. Daarbij wordt zowel gedacht aan de manier waarop de dienst zich organiseert als aan initiatieven die genomen worden. Het voorbije jaar is naar aanleiding van het bezoek van Suca uit Ecuador informatie uitgewisseld over de wederzijdse werking. Om dit concreter te maken willen wij de emancipatieraad voorstellen voor volgend jaar een tentoonstelling voor te bereiden waarrond in Cuenca al langer activiteiten zijn: Mujeres testimonios y imagines (getuigenissen en beelden van vrouwen). Een tentoonstelling die zij ook in Europa willen bekend maken en waar actief kan rond gewerkt worden. Over deze tentoonstelling is ook via internet heel wat informatie beschikbaar.
- Zowel in Cuenca als in Brugge leeft de idee opzoekingswerk te doen rond de vrouw in de politiek. Dit opzoekingswerk kan samengelegd worden om op basis daarvan te zien wat verschillen en gelijkenissen zijn tussen Ecuador en Vlaanderen, tussen Cuenca en Brugge. Naargelang de bevindingen kan dan in een tweede fase gedacht worden aan het uitwerken van een gemeenschappelijke uitgave, tentoonstelling...

Resultaten

- wanneer de Brugse emancipatieraad meer zicht gekregen heeft op wat de tentoonstelling 'vrouwen: beelden en getuigenissen' inhoudt en de eerste stappen gezet zijn voor de organisatie van de tentoonstelling
- wanneer al een en ander van informatie over de geschiedenis van de vrouw in de politiek kon bij elkaar gebracht worden
- wanneer Cuenca en Brugge wederzijds weten hoever ieder van hen staat in het onderzoek en op welke manier het werk van beide steden kan bij elkaar gebracht worden

Budget:**Voor Brugge:**

- opzoekingswerk	VI.	300 €
	Br.	120 €
- onkosten voor uitwisseling (verzendingen, email, kopies....)	VI.	100 €
	Br.	40 €
	VI.	400 €
	Br.	160 €

Totaal		560 €

Voor Cuenca:

- opzoekingswerk	VI.	1 800 €
	Cu.	360 €
- vertalingen	VI.	1 500 €
	Cu.	300 €
- tolken	VI.	1 500 €
	Cu.	300 €
	VI.	4 800 €
	Cu.	960 €

Totaal		5 760 €

Externe deskundige:

In het kader van het bezoek van 4 ambtenaren vanuit Cuenca willen wij een beroep doen op een externe expert op het vlak van toerisme. Daarvoor willen wij een bedrag voorzien van: **10 000 €**

2003- 2004:

Voor de jaren 2003-2004 hangen een aantal initiatieven af van de evaluatie van de vorige jaren (2001-2002), van eventuele bijsturingen, nieuwe ideeën en mogelijkheden om opvolging te realiseren (geld- en personele middelen). Wel willen wij nu reeds een aantal ideeën voor verdere uitwerking van de zusterband voorop stellen. Bedoeling is de basis van wat er reeds is te verstevigen door enerzijds nieuwe initiatieven te nemen anderzijds ook wat er is een steviger basis te geven.

Duurzaamheid en uitwisseling tussen diensten:

Opdat wat gebeurt voldoende duurzaam zou zijn willen wij voor een aantal initiatieven van het voorbije jaar zoeken naar manieren om deze een stevige basis te geven of verder te zetten.

Wij denken dan op de eerste plaats aan de capaciteitsuitwisseling, waar vanuit Cuenca nu al het voorstel ligt om na de uitwisseling op het vlak van toerisme en mobiliteit zeker ook de link te leggen naar het behoud van het cultureel patrimonium en hoe dit op zo'n manier kan aangepakt worden dat de geschiedenis levendig blijft, dat vroeger en nu voldoende kunnen gelinkt worden.

Zowel in Cuenca als in Brugge zijn daarrond ambtenaren bezig, tussen wie overleg kan georganiseerd worden. Daarnaast zijn er ook verschillende organisaties actief voor wie het behoud van het patrimonium een belangrijk aandachtspunt is en op wie wij een beroep kunnen doen in het kader van de uitwisseling.

Als voortzetting van de contacten met de emancipatiedienst hopen wij op een concreet project. Ook daarrond ligt vanuit Cuenca een voorstel klaar, nl. de organisatie van de tentoonstelling: Vrouwen: getuigenissen en beelden. Deze tentoonstelling is gemaakt door en over vrouwen, brengt sociale fotografie en vraagt ook een actieve reactie van wie de tentoonstelling organiseert.

Het is de bedoeling deze tentoonstelling nog te plannen voor eind 2002, in het kader van Brugge 2002 en ook omdat op 11 november de nationale vrouwendag georganiseerd wordt. De tentoonstelling kan dan ingebouwd worden in de activiteiten van 2002 en in het verlengde van de nationale vrouwendag.

De emancipatiedienst, in samenwerking met andere diensten zou op dit voorstel kunnen ingaan. Naar aanleiding van de tentoonstelling kunnen ook een paar vrouwen uit Cuenca uitgenodigd worden, met wie dan een heel opvolgingsprogramma opgebouwd wordt. Zij kunnen ook informatie geven over het ontstaan van het tentoonstellingsproject, de bedoeling ervan, wat zij verwachten vanuit Brugge...

Sensibiliseringsactiviteiten:

Na de tentoonstelling: Mujeres, testimonios y imagines (vrouw: getuigenissen en beelden) kunnen wij voor het jaar erna uitkijken naar een mogelijkheid voor programmering in het concertgebouw. Daarbij denken wij aan een muzikaal gebeuren, een combinatie van traditionele en eigentijdse muziek, dans, beeld... De eerste contacten ter voorbereiding zullen reeds in 2002 gelegd worden.

Voor eind 2003 is er een tentoonstelling en diverse nevenactiviteiten in de stadshallen in Brugge gepland. In de loop van dit jaar beginnen wij reeds volop met de voorbereidingen van deze tentoonstelling en de concrete uitwerking van een muziekkavond, een avond rond Ecuadoriaanse literatuur, de voorstelling van de video, een filmavond en andere activiteiten die Cuenca meer bekendheid kunnen geven.

Naast bestaande thema's zou het tegen dan mogelijk moeten zijn, rekening houdend met een nieuwe aanwerving dat wij ook verder uitzoeken op welke manier het thema duurzame ontwikkeling meer vorm krijgt. Dit in samenwerking met de milieudienst. Wij kunnen dan ook zien naar activiteiten om het thema meer ingang te laten vinden zowel bij het stadsbestuur als bij de Brugse (en Cuencaanse) bevolking.

Horizontale werking:

Om de samenwerking tussen verschillende stadsdiensten te versterken kunnen wij zoeken naar een aantal informatieactiviteiten met lage drempel, om zo zoveel mogelijk stadspersoneel te bereiken. Zo zouden wij b.v. voor de stadsdiensten een rondleiding kunnen organiseren op de tentoonstelling.

Via infocontact, het blad voor interne communicatie voor de stadsambtenaren kunnen wij meer informatie geven over Cuenca.

Een aantal andere ideeën (niet exhaustieve lijst): een van de maaltijden van de stadsrestaurant kan gedurende een bepaalde periode Ecuadoriaans zijn. Wij kunnen een lunchvergadering organiseren voor de ambtenaren, waarbij een bepaald aspect van Cuenca meer toelichting krijgt...

Draagvlakverbreding:

Steeds meer mensen maken gebruik van het internet, een kans die wij kunnen aanpakken om ook op die manier met Cuenca heel directe contacten te hebben. In het kader daarvan willen wij dit jaar een website maken met een gemeenschappelijk en een apart luik. Via deze website kunnen dan opnieuw meer mensen geïnformeerd raken over het initiatief.

Wanneer meerdere mensen zich willen inzetten om mee te werken aan deze uitwisseling, voorzien wij ook de noodzaak van een cursus Spaans zodat de gesprekken rechtstreeks kunnen verlopen, meer mensen de kans krijgen voor directe uitwisseling.

Jongeren:

Op basis van een evaluatie van het e-mailproject en ander contacten met jongerenorganisaties kunnen wij nagaan op welke manier die uitwisseling een meer intensieve vorm kan krijgen. Ook de stage van een studente sociologie in Cuenca (september- oktober 2001) kan materiaal bieden om de uitwisseling tussen jongeren te stofferen, zicht te krijgen op organisaties hier en ginder en welke best met elkaar in contact gebracht worden. Wij denken b.v. aan een uitwisselingsreis, waar eerst jongeren van ginder naar hier komen en het jaar erna jongeren van hier naar ginder reizen. Verschillende org. hebben dit soort van uitwisselingsprogramma's reeds gedaan, bij hen kunnen wij materiaal halen om deze uitwisselingsreizen vorm te geven.. Het is de bedoeling dit in 2003 voor te bereiden en dan het volgende jaar van start te gaan met de uitwisseling.

In het kader van de contacten met jongeren lijkt het ons ook belangrijk een school van zeer dichtbij te begeleiden in uitwisselingsinitiatieven. Wij willen contact opnemen met een school waar Spaans gegeven wordt en zien waar mogelijkheden zijn voor uitwisseling. Wij denken dan o.a. aan het organiseren van infoactiviteiten, het thematisch uitwisselen van informatie via mail, thema's die afwisselend door Cuencaanse en Brugse jongeren gekozen worden, een gemeenschappelijk project opstarten dat zowel in Cuenca als in Brugge kan plaatsvinden.

Capaciteitsopbouw:

In 2002 komen mensen vanuit Cuenca naar Brugge. Dit bezoek, het programma moet zeker geëvalueerd worden. Op basis daarvan kunnen we dan gezien samen met Cuenca de mogelijkheid bekijken om volgend jaar een groep mensen rond het zelfde thema af te vaardigen naar Cuenca om er kennis te maken met de werkwijze daar. Op basis daarvan kunnen wij dan zien naar mogelijkheden voor een meer permanente vorm van uitwisseling.

Naast het thema toerisme en fietsbeleid zal een volgend jaar zeker het behoud van het cultureel patrimonium mee aan bod komen.

Overzicht

	Inbreng gemeente/stad (40% / 20%)	Subsidie (60% / 80%)	Totale kost (100%)
Sensibilisatie			
Uitbreiding draagvlak	5420 €/ 4330 €	11000 €/ 18500 €	39250 €
Tentoonstelling + nevenactiviteiten	1000 €/ 600 €	2500 €/1700	5800 €
Bruggen met het zuiden (het noorden)	200 €	500 €	700 €
Feest in 't park	920 €/600€	2300 €/1775€	5595 €
Specifieke sensibiliseringsactiviteiten in Cuenca	2350 €	11500 €	13850 €
jongerenuitwisseling	260 €/750 €	650 €/3750 €	5410 €
Totaal	16430 €	54175 €	70605€
Zusterband			
Voorbereiding uitwisseling rond toerisme en fietsbeleid + bezoek delegatie aan Brugge	2320 €/1440 €	4300 €/ 4150 €	12210€
Totaal	3760 €	8450 €	12210 €
Capaciteitsopbouw			
Opzoekingswerk emancipatieraden	160 €/960 €	400 €/ 4800 €	6320 €
Medewerking van externe deskundigen		10000 €	10000 €
Totaal	1120 €	15200 €	16320 €
EINDTOTAAL	21310 €	77825 €	99135 €

Artikel 6

Engagementen van de Vlaamse Gemeenschap:

§1 Budgettaire afspraken (volgens de structuur van het overeengekomen actieplan, zie bijlagen 1 en 2) over de verschillende onderdelen worden toegelicht in bijlage. Er worden twee belangrijke principes vooropgesteld: voor de onkosten in de Vlaamse gemeente geldt de verdeelsleutel 60% voor de Vlaamse Gemeenschap, 40% voor de betrokken stad of gemeente wanneer de gemaakte onkosten ten goede komen aan activiteiten uitgevoerd in de Vlaamse gemeente. Voor uitgaven die rechtsreeks ten goede komen aan de partnergemeente in het zuiden geldt de verdeelsleutel 80% voor de Vlaamse Gemeenschap, 20% voor de betrokken stad of gemeente.

§2 De Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten biedt aan de stad of gemeente een vormingspakket bestaande uit 10 modules aan. De vorming richt zich op schepenen, ambtenaren, mandatarissen en leden van de Gemeentelijke Raad voor Ontwikkelingssamenwerking. De ruime thematiek van gemeentelijke internationale samenwerking wordt behandeld met extra aandacht voor onderwerpen als duurzaamheid, wederkerigheid, partnerschap, draagvlakverbreding, informatie en sensibilisatie en de praktische organisatie van werkbezoeken bij het opstarten van een stedenband.

§ 3 De Vlaamse Gemeenschap zal naast haar opdracht van controle en toezicht, samen met de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten een begeleidende rol voor de betrokken gemeenten op zich nemen.

Hoofdstuk 4 Rapportering en verantwoording

Artikel 7

§1 De Vlaamse Gemeenschap behoudt zich het recht om ten allen tijde, mits vooraf aangekondigd, een tussentijds evaluatiegesprek te voeren met de lokale overheid omtrent de voortgang van het overeengekomen actieplan.

§2 Een eindrapport wordt uiterlijk op 30 september 2002 ingediend en zal bestaan uit twee delen: een inhoudelijk en een financieel verslag. Het rapport wordt, na advies door de Vlaamse Gemeenschap en de Vlaamse Vereniging van Steden en Gemeenten, ter beoordeling voorgelegd aan de minister.

§3 Het inhoudelijk verslag bevat een rapportering over de verschillende initiatieven zoals beschreven in het actieplan (zie artikel 5).

§4 Het financieel verslag bevat een overzicht van de uitgaven en de inkomsten en de noodzakelijke verantwoordingsstukken (reiskosten, investeringskosten, loonkosten, en andere).

§5 Het inhoudelijk verslag en het financieel verslag zullen als basis gebruikt worden voor een eventuele bijsturing bij het sluiten van een nieuwe convenant.

§6 De rapporten worden door de lokale overheid in vijf exemplaren opgemaakt en, per aangetekende brief of met een afgiftebewijs, naar de administratie verstuurd op het volgende adres:

Administratie buitenlands beleid
Afdeling buitenlands beleid buiten Europa
T.a.v. Stefaan Van Mulders
Boudewijnlaan 30
1000 Brussel

Er moet bovendien een elektronische versie van dit rapport bijgevoegd worden. Deze kan ook per elektronische post verstuurd worden naar volgend adres: rita.ector@coo.vlaanderen.be

Hoofdstuk 5 Bijsturingen en eventuele wijzigingen van het convenant

Artikel 8

§1 Bijsturingen en eventuele daaruit voortvloeiende wijzigingen van het convenant zijn, op verzoek van elke partij en mits beide partijen akkoord gaan, mogelijk.

§2 Op basis van het inhoudelijk verslag en het financieel verslag behoudt de Vlaamse Gemeenschap de mogelijkheid om te besluiten het convenant na afsluiting van het eerste werkingsjaar niet te hernieuwen.

§3 De Vlaamse Gemeenschap behoudt de mogelijkheid om van het convenant af te wijken indien ze daartoe juridisch verplicht wordt door een andere nationale of internationale overheidsinstantie. De lokale overheid kan daarbij geen aanspraak maken op schadeloosstelling door de Vlaamse Gemeenschap.

§4 De bijlagen maken integraal deel uit van het convenant.

Hoofdstuk 6 Inwerkingtreding

Het convenant treedt in werking op 1 oktober 2001

Opgemaakt in 2 exemplaren

Te Brussel

Op

Elke partij verklaart een ondertekend exemplaar te hebben ontvangen.

Voor de Vlaamse Gemeenschap

Voor de stad Brugge

BIJLAGE 5

Besluit van de Vlaamse Gemeenschap

VLAAMSE GEMEENSCHAP
MINISTERIEEL BESLUIT BETREFFENDE DE TOEKENNING VAN
EEN SUBSIDIE AAN DE STAD BRUGGE

DE VLAAMSE MINISTER VAN CULTUUR, JEUGD, SPORT,
BRUSSELSE AANGELEGENHEDEN EN
ONTWIKKELINGSSAMENWERKING

Gelet op de wetten op de Rijkscomptabiliteit, gecoördineerd op 17 juli 1991, inzonderheid op de artikelen 55 tot 58;

Gelet op het decreet van 22 december 2000 houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2001, inzonderheid artikel 14;

Gelet op het besluit van de Vlaamse regering van 19 januari 2001 houdende de regeling van de begrotingscontrole en - opmaak;

Gelet op het besluit van de Vlaamse regering van 13 juli 2001 tot bepaling van de bevoegdheden van de leden van de Vlaamse regering;

Gelet op het advies van de inspectie van Financiën, gegeven op

BESLUIT:

Art. 1. Een subsidie van maximaal 77.825 EUR (zevenenzeventigduizend achthonderd vijftwintig euro, d.i. 3.139.453 BEF), aan te rekenen op de basisallocatie 43.01, van het programma 12.2 van de begroting 2001 van de Vlaamse Gemeenschap, wordt toegekend aan de stad Brugge, Oostmeers 105, 8000 Brugge.

De subsidie wordt toegekend voor de realisatie van het actieplan zoals weergegeven in artikel 5 van de bijgevoegde convenant afgesloten tussen de Vlaamse overheid en de stad Brugge. De looptijd van de convenant begint vanaf 01/10/01 tot en met 30/09/02, zoals vermeld in artikel 2 van de bijgevoegde convenant. Het volledige dossier berust op de afdeling Buitenlands Beleid buiten Europa van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap.

Art. 2. De in artikel 1 toegekende subsidie zal worden overgemaakt op rekeningnummer 091-0002101-93, Stad Brugge, Burg 12, 8000 Brugge.

Art. 3. Deze subsidie zal uitbetaald worden in twee schijven. De eerste schijf van 49.578 EUR zal uitbetaald worden na ondertekening van het besluit en na schriftelijke bevestiging dat het project is opgestart. Het saldo van 23.347 EUR zal worden uitbetaald in de mate dat de afrekening zulks rechtvaardigt, mits goedkeuring van de Inspectie van Financiën en na indiening van de volgende verantwoordingsstukken: een ondertekende afrekeningsstaat van inkomsten en uitgaven, een factuurlijst en kopieën van de facturen die de uitgaven staven en na positieve evaluatie van het inhoudelijk en financieel eindverslag dat de stad Brugge zal voorleggen na de afronding van de uitvoering van het actieplan, zoals weergegeven in artikel 5 van de bijgevoegde convenant afgesloten tussen de Vlaamse overheid en de stad Brugge.
De verantwoordingsstukken moeten ten laatste op 15/10/2002 ingediend zijn.

Art. 4. De stad Brugge verbindt er zich toe om op alle publicaties die binnen het kader van de in artikel 5 van de bijgevoegde convenant beschreven acties worden geproduceerd het logo van de Vlaamse Gemeenschap te vermelden, alsook "Met de steun van de Vlaamse minister van Cultuur, Jeugd, Sport, Brusselse Aangelegenheden en Ontwikkelingssamenwerking".

Art. 5. De daartoe gemachtigde personeelsleden van de administratie Buitenlands Beleid, de Inspectie van Financiën of het Rekenhof kunnen ter plaatse controle uitoefenen.

Brussel,

De Vlaamse minister van Cultuur, Jeugd, Sport, Brusselse Aangelegenheden en Ontwikkelingssamenwerking

Bert ANCIAUX